

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАУКА І ВИЩА ОСВІТА

**Тези доповідей
XXXIII Міжнародної наукової конференції
здобувачів вищої освіти
і молодих учених**

Том 2

Запоріжжя
Класичний приватний університет
2024

Наука і вища освіта : тези доповідей XXXIII Міжнар. наук. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених, м. Запоріжжя, 13 листопада 2024 р. Класичний приватний університет. Запоріжжя : КПУ, 2024. Т. 2. 72 с.

Редакційна колегія:

Огаренко В. М., д.держ.упр., професор (головний редактор)

Мащенко О. В., д.е.н., д.ю.н., професор (заст. голов. ред.)

Покатаєв П. С., д.держ.упр., професор

Білоусов С. А., к.політ.н., доцент

Трохимець О. І., д.е.н., професор

Боклаг В. А., д.держ.упр., професор

Абакумова Ю. В., д.ю.н., професор

Пенчук І. Л., д.соц.ком., професор

Зубов В. О., д.філос. н., професор

Кирпиченко О. Е., к.філол.н., доцент

Іноземні члени редакційної колегії:

Хамот М., д.н., професор, ректор Університету економіки в Бидгощі (Республіка Польща)

Собчик-Колбух А., д.н., професор, факультет менеджменту та маркетингу, декан з міжнародної роботи Університету бізнесу в Катовіце (Республіка Польща)

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
УПРАВЛІННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАРКЕТИНГУ, РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВИЩНИХ ПРОБЛЕМ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА, ПРОЦЕСУ ТА КРИМІНАЛІСТИКИ
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНИХ І ПРИВАТНИХ ІНТЕРЕСІВ ПРИ ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ
СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

МЕХАНІЗМИ І ТЕХНОЛОГІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

НОВІ ВИКЛИКИ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЯХ, ПІДПРИЄМСТВАХ ТА УСТАНОВАХ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПРІОРИТЕТИ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ГУМАНІТАРНОМУ, ДУХОВНОМУ ТА ПЕДАГОГІЧНОМУ ВИМІРАХ

ПЕРСПЕКТИВНІ КОНЦЕПТИ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ГАЛУЗІ
В УМОВАХ АВТОНОМІЇ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ У ХХІ СТ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ, ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТІ

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СОЦІО-КОМУНІКАТИВНИХ ПРОЦЕСАХ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Сітковський Р. М.

аспірант

Класичний приватний університет

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ

Попри наявний значний потенціал ринку іпотечного кредитування в Україні його продукти не користуються великим попитом серед громадян – співвідношення іпотечних кредитів до ВВП становить лише 1%, в той час як у розвинутих країнах таке співвідношення дорівнює 40-60%. Також кількість банків, що надають іпотечні кредити, є незначною. У зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ на територію України у 2022 році кількість операцій на ринку нерухомості і ринку іпотечного кредитування суттєво зменшилась, а державна іпотечна програма з видачі іпотечних кредитів під 7% річних фактично була зупинена.

У довоєнний період іпотечне кредитування в Україні відзначалося високими вимогами до позичальників, значними відсотковими ставками та обмеженими строками, що створювало значні бар'єри для доступу населення до житла. Серед чинників, що впливали на розвиток ринку іпотеки в Україні у довоєнний період С. Резніченко і Н. Авадані зазначають: ступінь розвитку ринку нерухомості, обсяг введення нового житла в експлуатацію, вартість нерухомості, рівень доходів населення, регулятивні чинники, рівень розвитку банківської системи та ринку капіталу, внутрішні та зовнішньоекономічні фактори [1, с. 117].

Іпотечне кредитування наразі існує переважно завдяки програмі «єОселя» – понад 98% всіх іпотечних кредитів. Запуск програми в жовтні 2022 року відновив активність на ринку іпотечного кредитування, хоча обсяги виданих кредитів залишаються невеликими. За період існування цієї програми банками-партнерами станом на кінець другого кварталу 2024 року було видано 14 438 кредитів на суму 23 346 млн грн (рис. 1). Впровадження програми «єОселя» допомогло з'єднати попит і пропозицію на ринку іпотечного кредитування шляхом балансування вартості кредиту та залучення держави як активного учасника у відносинах між банками та покупцями.

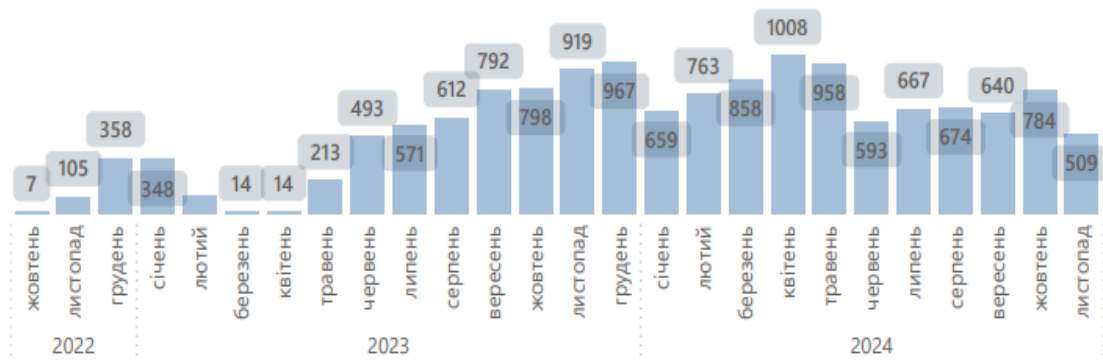

Рис. 1. Динаміка кредитування за програмою «єОселя» протягом 2022-2024 років, од. [2]

Усього програму кредитують 9 банків – 5 державних та 4 комерційних (рис. 2).

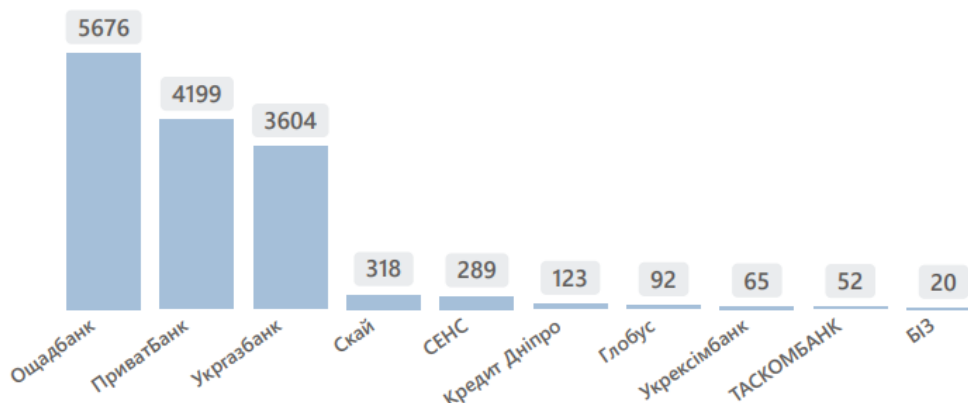

Рис. 2. Кількість виданих кредитів за програмою «єОселя» банками-учасниками [2]

З 19 вересня 2024 року до програми «еОселя» було внесено певні зміни, серед яких:

- можливість використання сертифікатів «еВідновлення» у якості початкового внеску для придбання житла;
- можливість придбання майнових прав на приватні будинки на етапі будівництва;
- заборона на придбання житла, яке належить до пам'яток архітектури;
- можливість отримати кредит за умови, якщо кандидат на позику не відчужував майно протягом 12 місяців до подання відповідної заявки;
- зростання іпотечних ставок після 10 років виплат за іпотекою: з 7% до 10% та з 3% до 6%.

Серед недоліків програми «еОселя», що обумовлюють невеликий попит серед населення, можна зазначити:

- відмови у кредитуванні військових, що перебувають безпосередньо на передньому краї фронту, із-за високого ризику невиконання умов у разі поранення чи загибелі позичальника;
- відсутність кредитування добровольців і мобілізованих під 3% річних;
- встановлення розміру першого внеску на рівні 20% від оцінки житла лише для платоспроможних з погляду банку клієнтів. Якщо клієнт цим критеріям не відповідає, то розмір першого внеску зростає;
- виключення з програми будинків, старших за 10 років;
- обмеженість пропозиції житла (придбати квартиру можна тільки в будівельних компаній і в будинках, акредитованих банками-партнерами «Укрфінжитла»);
- відсутність співпраці з ЖК на початкових стадіях будівництва;

Таким чином, попри безумовно корисне започаткування, не можна вважати програму «еОселя» суттєвим чинником розвитку ринку іпотечного кредитування населення з огляду на чисельні обмеження та умови щодо участі в ній громадян. Вирішення проблеми потребує подальших досліджень на основі комплексного підходу.

Список використаних джерел

1. Резніченко С. В., Авадані Н. Актуальні проблеми інституту іпотеки в сучасній Україні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. № 1. С. 116–120. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2021/1/22.pdf> (дата звернення: 12.10.2024).
2. еОселя. Статистика за програмою. URL: https://ukrfinzhytlo.in.ua/wp-content/uploads/2024/11/eOselia_27_11_2024.pdf (дата звернення: 12.10.2024).

УПРАВЛІННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Вабіщевич В. І.

аспірант

Класичний приватний університет

СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ У СИСТЕМІ КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН

Страховання ризиків у системі кредитних відносин відіграє важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності та мінімізації втрат учасників ринку. Ефективне функціонування кредитної системи вимагає надійних механізмів захисту від ризиків, пов'язаних із неповерненням позик, зміною ринкових умов чи непередбачуваними економічними кризами. У цьому контексті страховання стає одним із ключових інструментів управління ризиками, яке сприяє підтримці довіри між кредиторами та позичальниками [1].

Основні види страховання ризиків у кредитних відносинах включають страховання заставного майна, страховання фінансових ризиків та страховання відповідальності. Страховання заставного майна гарантує компенсацію збитків кредитору у разі пошкодження чи втрати застави. Наприклад, у випадку іпотечного кредитування, страховання житла є обов'язковою умовою надання позики [2].

Страховання фінансових ризиків включає захист від неплатоспроможності позичальника. Такі послуги надаються спеціалізованими компаніями або банками, які пропонують відповідні продукти для страховання кредитних портфелів. Цей механізм дозволяє зменшити кредитний ризик для банків і підвищити доступність кредитів для малого та середнього бізнесу.

Окремим напрямом є страховання відповідальності, яке забезпечує захист від ризиків, пов'язаних із неправомірними діями третіх осіб. У системі кредитних відносин це включає страховання відповідальності за неправомірне використання кредитних коштів або порушення умов договору. Такий вид страховання сприяє зниженню операційних ризиків і забезпечує стабільність фінансових відносин між сторонами.

Ефективне страховання кредитних ризиків вимагає розвитку нормативно-правової бази та впровадження сучасних технологій. Законодавство України передбачає низку норм, які регулюють взаємодію страхових компаній і банків. Наприклад, Закон України «Про страховання» визначає основні принципи страховання ризиків, пов'язаних із кредитною діяльністю. Крім того, використання цифрових технологій, таких як аналітичні платформи та блокчейн, дозволяє підвищити прозорість і швидкість обробки страхових випадків [3].

Важливу роль у страхованні ризиків відіграє співпраця між банками та страховими компаніями. Створення спільних продуктів, які включають елементи страховання та кредитування, сприяє зменшенню витрат для клієнтів і забезпечує більш широкий доступ до фінансових послуг. Наприклад, пакети послуг, що включають страховання життя позичальника, знижують ризик для банку та підвищують довіру до системи кредитування.

Зарубіжний досвід демонструє успішність впровадження інтегрованих моделей страховання кредитних ризиків. У США та ЄС широко використовуються кредитні деривативи та страхові облігації, які дозволяють диверсифікувати ризики та підвищити ліквідність фінансових установ. В Україні ці інструменти перебувають на стадії розвитку, але мають значний потенціал для впровадження.

Таким чином, страховання ризиків у системі кредитних відносин є важливим механізмом забезпечення стабільності фінансової системи. Розвиток нормативно-правової бази, впровадження інноваційних технологій та розширення співпраці між учасниками ринку сприятимуть зниженню ризиків і підвищенню ефективності кредитних відносин в Україні.

Список використаних джерел

1. Про страховання : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (дата звернення: 12.10.2024).
2. Vdovenko L. Кредитні ризики в системі банківського кредитування. *Економічний часопис-XXI*. 2013. № 03-04. С. 79–82.
3. Березка І. В. Зарубіжний досвід застосування блокчейн у сфері страховання. *Інноваційне підприємництво та торгівля: сучасний стан та перспективи*. 2022. № 85.
4. Галушак В. В. Страховання кредитних ризиків. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2016. № 16 (1). С. 105–107.

Кожолянюк І. А.

аспірант

Класичний приватний університет

ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СПРИЙНЯТЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДО ТЕХНОЛОГІЙ НИЗЬКОПОТЕНЦІЙНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Сучасні виклики, зокрема необхідність скорочення викидів парникових газів та зменшення залежності від традиційних джерел енергії, сприяють активному розвитку технологій низькопотенційної енергетики. Впровадження цих технологій стає стратегічним завданням для підприємств, орієнтованих на стійкий розвиток. Інноваційна сприйнятливість підприємств до таких технологій є ключовим чинником їх конкурентоспроможності та екологічної відповідальності [1].

Низькопотенційна енергетика охоплює використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна, геотермальна та вітрова енергія, а також технології утилізації вторинної енергії. Для підвищення сприйнятливості підприємств до цих технологій необхідно забезпечити створення сприятливих умов, які включають доступ до фінансування, розвиток інфраструктури та підвищення рівня обізнаності менеджменту про переваги використання низькопотенційної енергетики [2].

Особливої уваги заслуговує питання фінансової підтримки підприємств. Залучення державних програм стимулювання, таких як гранти, пільгові кредити та податкові знижки, дозволяє зменшити витрати на впровадження нових технологій. Наприклад, у 2023 році в Україні було реалізовано програму «Енергетична незалежність», що передбачала фінансування проектів зі встановлення сонячних панелей на підприємствах, завдяки чому вдалося знизити витрати на енергію на 20% [3].

Іншим важливим напрямом є розвиток інфраструктури для впровадження низькопотенційної енергетики. Це включає створення мережі сервісних центрів, що спеціалізуються на обслуговуванні відповідного обладнання, та інтеграцію підприємств у кластери, які сприяють обміну досвідом і технологіями. Зарубіжний досвід демонструє, що такі кластери підвищують ефективність використання енергетичних ресурсів на 15–20% [4].

Підвищення рівня обізнаності менеджменту та персоналу про переваги низькопотенційної енергетики також є важливим елементом. Проведення семінарів, тренінгів та інформаційних кампаній дозволяє формувати позитивне ставлення до нововведень та стимулює впровадження екологічно чистих технологій. Впровадження системи енергетичного менеджменту, заснованої на міжнародних стандартах, таких як ISO 50001, сприяє систематичному підходу до оптимізації енергоспоживання.

Таким чином, підвищення інноваційної сприйнятливості підприємств до технологій низькопотенційної енергетики є багатограним процесом, який потребує фінансової підтримки, розвитку інфраструктури та освітніх ініціатив. Реалізація цих заходів сприятиме сталому розвитку підприємств, зменшенню їх екологічного впливу та підвищенню енергетичної незалежності.

Список використаних джерел

1. Гавриш О. М. Стійкий розвиток і низькопотенційна енергетика. Київ : Наукова думка, 2022. 178 с.
2. Державна програма «Енергетична незалежність»: результати 2023 року. Міністерство енергетики України. Київ : МінЕнерго, 2023. 120 с.
3. Інноваційні технології в енергетиці: практичний досвід. Харків : Освіта, 2021. 145 с.
4. Енергетичні кластери: досвід ЄС і перспективи для України. Львів : Ліра-К, 2023. 150 с.

Лінчук Є. В.

аспірант

Класичний приватний університет
наук. кер. – к.е.н., доцент Педак І. С.

СИСТЕМА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ

Складність інноваційного розвитку підприємств машинобудування обумовлена низкою проблем, що створюють передумови для пошуку новітніх підходів до переорієнтації їх управлінської системи відповідно до проявів світових і вітчизняних економічних тенденцій.

Підприємства машинобудування мають відповідати ознакам рушія науково-технічного прогресу та активізувати інноваційне оновлення інших підприємств, на відміну від тенденції, що склалась, де активатором та орієнтиром інноваційного розвитку виступають замовлення споживачів.

Інноваційне середовище в державі, регіонах та на підприємствах з позиції заходів інноваційного розвитку вдосконалюється та розвивається як система, середовище економічної системи є частиною національної інноваційної системи (внутрішня інноваційна система), яка не тільки формує вектор подальшого розвитку інноваційного середовища, але й залежить від якості діяльності певних підсистем.

Тому для інноваційного розвитку слід зорієнтувати увагу не на системі, а на формуванні інноваційного середовища.

Враховуючи даний контекст, управління інноваційним розвитком має відбуватись у взаємозв'язку «суб'єкт – суб'єкт», тобто підприємства промисловості мають формувати загальнодержавну інноваційну політику у конструктивній співпраці з державними органами влади, а не розглядатись як об'єкти, на яких реалізуються заходи такої політики. Крім цього, основною характеристикою інноваційного середовища має стати відкритість, коли елементи одного середовища можуть переходити в інше і навпаки; б) управління інноваційним розвитком підприємств машинобудування у загальному вираженні має орієнтуватись на Європейську (континентальну) модель, де ядром інновацій визначаються великі підприємства, а малий і середній бізнес, на відміну від англосаксонського підходу, є прикладними до лідируючих позицій великомасштабних підприємств. Також слід урахувувати доповнення аспектів Данії та Фінляндії, які концентрують увагу на інноваціях, що стають точками зростання та є специфічною конкурентною перевагою, притаманною саме для цих країн. Англосаксонська модель, яка орієнтована на самоорганізацію учасників інноваційної сфери, у випадку стратегічних галузей промисловості не є доречною, тим паче в умовах недостатності ресурсного забезпечення та недосконалості механізмів управління як у контексті регуляторної політики держави, так і на мікрорівні, в тому числі внутрішніх процесів інноваційної орієнтації; зміна вектору інвестиційного забезпечення з інвестиційно-інноваційної моделі на інноваційноінвестиційну. Спричинення констатованої зміни визначається рядом потреб, серед яких:

а) подолання протиріччя між рівнем інноваційного потенціалу та складністю і високовартісністю інноваційних проектів. Проблема забезпечення інноваційної діяльності фінансовими ресурсами має глибинну, структурну кризу, що насамперед обумовлена нестабільністю та високоризикованістю вкладення коштів в інновації підприємств;

б) використання підходів до управління інноваційним розвитком, підґрунтям яких є низьковартісна активізація інновацій із подальшим нарощуванням потужності. Впровадження інновацій на підприємства, згідно з вітчизняним інноваційним мисленням, яке склалося дотепер, є високовартісним процесом із тривалим терміном окупності, «поетапні» низьковартісні інновації, а особливо управлінського та маркетингового спрямування як джерело розвитку мало використовуються.

Фінансовий ресурс забезпечення інноваційного розвитку визначається або власними коштами підприємств, або інвестиціями чи державними асигнуваннями, зрідка банківськими позиками. Фінансування на основі контрактних угод на інноваційні розробки переважно не розглядається як джерело через низький рівень платоспроможності та інноваційності споживачів продукції підприємств машинобудування. Тобто сфера ринкових взаємовідносин на рівні «суб'єкт – суб'єкт» в інноваційній сфері не забезпечується повною мірою.

Отже, інноваційний розвиток підприємств машинобудування потребує новітніх підходів до управління, серед яких доцільним у використанні є нооуправління як управління, що здатне гармонійно поєднувати нові технології, забезпечувати організаційно-економічні процеси не тільки в системі, але й в інноваційному середовищі. В результаті проведення досліджень домінантами такого управління у забезпеченні інноваційного розвитку визначено:

1) трансцендентність управління на мікрорівні з інтеграцією в мезо- і макропроцеси, що передбачає структурну зміну підходів до управління взємозв'язками мікро-, мезо- та макrorівнів; орієнтацію управління інноваційним розвитком підприємств машинобудування у загальному вираженні на Європейську (континентальну) модель;

2) зміна вектору інвестиційного забезпечення з інвестиційно-інноваційної моделі на інноваційно-інвестиційну – подолання протиріччя між рівнем інноваційного потенціалу та складністю і високовартісністю інноваційних проектів;

3) орієнтація на управління інноваційно стійким саморозвитком – забезпечення інноваційного стійкого розвитку; інноваційність саморозвитку організації.

Подільчук О. С.

аспірант

Класичний приватний університет

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ РЕФЛЕКСИВНОГО УПРАВЛІННЯ СПОЖИВЧИМ ПОПИТОМ ПІДПРИЄМСТВ

Рефлексивне управління є сучасним інструментом, що дозволяє підприємствам ефективно адаптуватися до змін у споживчому попиті та формувати стратегічні рішення на основі аналізу взаємодії між учасниками ринку. Особливістю такого підходу є його орієнтація на використання моделей рефлексії, які враховують вплив управлінських рішень на поведінку споживачів і конкурентів [1].

Моделювання процесів рефлексивного управління споживчим попитом ґрунтується на аналізі структурних взаємозв'язків між суб'єктами ринку, враховуючи реакції споживачів на зміну цін, якість продукції та маркетингові стратегії. Застосування рефлексивного підходу дає можливість підприємствам не лише адаптувати свої рішення до поточних умов, але й прогнозувати потенційні зміни на ринку. Основні етапи такого моделювання включають аналіз споживчої поведінки, що охоплює дослідження мотивів, уподобань і чинників, які впливають на вибір споживачів; розробку рефлексивних моделей, які реалізуються у вигляді математичних та симуляційних моделей для опису взаємодії між підприємством, споживачами і конкурентами; а також оптимізацію управлінських рішень на основі цих моделей для розробки стратегій, спрямованих на мінімізацію ризиків і максимізацію прибутку підприємства[2].

Важливим аспектом рефлексивного управління є його інтеграція в цифрове середовище. Використання великих даних та штучного інтелекту дозволяє автоматизувати процеси збору та аналізу інформації про споживачів, що значно підвищує ефективність прийняття рішень. Наприклад, впровадження CRM-систем із функціями рефлексивного аналізу сприяє персоналізації маркетингових кампаній та підвищенню лояльності клієнтів.

Зарубіжний досвід демонструє успішність використання рефлексивного підходу в різних галузях. Наприклад, у ритейлі компанії використовують моделі прогнозування поведінки споживачів для оптимізації асортименту продукції та ціноутворення. У сфері електронної комерції такі моделі допомагають формувати персоналізовані пропозиції для клієнтів, що сприяє зростанню продажів.

Таким чином, моделювання процесів рефлексивного управління споживчим попитом є важливим інструментом для забезпечення конкурентоспроможності підприємств. Впровадження таких моделей дозволяє підприємствам ефективно адаптуватися до змін на ринку, прогнозувати поведінку споживачів і приймати оптимальні управлінські рішення.

Список використаних джерел

1. Мавріна М. І. Моделювання процесів рефлексивного управління споживчим попитом комерційних підприємств. Запоріжжя, 2020.

2. Варжанський І. В. Застосування рефлексивного управління в публічному адмініструванні: основні теоретичні підходи. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. № 2. С. 25–33.

3. Турлакова С. С., Логвіненко Б. І. Моделювання процесу горизонтального узгодження рішень на підприємствах на основі рефлексивного підходу. *Економіка промисловості*. 2021. № 4 (96). С. 81–92.

Тищенко М. А.

аспірант

Класичний приватний університет

ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»

У сучасних умовах господарювання, з одного боку, збільшується ступінь тиску ринку на підприємство, а з іншого – зростає рівень невизначеності, спричинений нестабільністю навколишнього середовища та складністю отримання достовірної інформації у необхідному для планування та організації діяльності

підприємства обсязі. Це є причиною уразливості підприємства як системи [1, с.207]. Особливо на сьогодні варто говорити про економічну стійкість підприємства, що пов'язане із складним становищем в якому наразі перебуває національна економіка країни з причини проведення бойових дій на території країни, руйнуванням значної кількості інфраструктури (зокрема промислової та критичної), логістичних зв'язків, чисельною міграцією робочої сили.

Стійкість характеризує стан об'єкта стосовно зовнішніх впливів. Стійкішим є такий його стан, який, при рівних зовнішніх впливах і внутрішніх зрушеннях, схильний до менших змін, відхилень від попереднього. Умовою стійкості до зовнішніх впливів є внутрішні властивості самого об'єкта [2, с.6]. Тобто внутрішній стан підприємства в умовах яких вона функціонує.

Економічна стійкість – це комплексне поняття, яке пов'язане зі здатністю зберігати цілісність та рівновагу в умовах негативних та позитивних впливів різноманітних внутрішніх і зовнішніх факторів, завдяки ефективному використанню ресурсів підприємства [3, с.32]. Зберігати рівновагу в тих умовах, пов'язаних із впливом зовнішніх факторів в яких підприємство наразі знаходиться: руйнація традиційних ринків збуту продукції, руйнування матеріально-технічної бази, зменшення рівня доходу населення, зниження купівельної спроможності, зміна попиту на товари, тощо.

До економічної стійкості науковці відносять наступні структурні складові, як то:

- соціально-психологічна стійкість, тобто залежність від людського чинника і пов'язаних з ним управлінських рішень;
- організаційно-структурна стійкість, як здатність протистояти збуренням зовнішнього середовища та зберігати керованість;
- фінансова стійкість;
- технологічна стійкість, як здатність технічної підсистеми працювати в безвідмовному режимі з заданим діапазоном параметрів та зберігати задані параметри за якістю сировини;
- екологічна стійкість, як здатність збереження заданих параметрів взаємодії з навколишнім природним середовищем;
- інформаційна стійкість;
- комерційна стійкість, що передбачає організацію взаємодії з споживачами і постачальниками щодо вибору варіантів оптимізації товарообігу [4, с.166-167].

Як наголошують науковці: „Все більшого значення останнім часом набуває використання людського фактора на підприємстві. Тому одним із визначальних показників стійкості будь-якого сучасного підприємства є вміння керівника налагоджувати ділові та особисті контакти з людьми. При цьому налагоджені ділові контакти, зв'язки, оформлення угоди, договори, запрошення співробітників на підприємство відносяться до зовнішніх факторів господарської системи, а професіоналізм керівника та особисті його якості – до внутрішніх факторів” [3, с.33]. Актуальним, на сьогодні, є питання пошуку висококваліфікованих фахівців в умовах релокації підприємства, або його знаходження на територіях, що прилегли до тих, де відбуваються активні бойові дії. І цей фактор – є одним з найвпливовіших, бо пов'язаний з високим рівнем зовнішньої та внутрішньої міграції населення з прифронтових територій та розробці стимулів, які б приваблювали фахівців працювати в умовах невизначеності та небезпеки.

Список використаних джерел

1. Краснощокіова Ю. В. Економічна стійкість як одна з головних умов забезпечення життєздатності суб'єкта господарювання у довгостроковій перспективі. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2012. № 36. С. 207–213. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pprsu_2012_36_26 (дата звернення: 12.10.2024).
2. Савченко М. Розвиток категоріального базису «економічна стійкість». *Економічна теорія та історія економічної думки*. 2019. С. 5–17. URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/619/1/12_%D0%93%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%D0%B2%D1%96%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2019_%E2%84%96%20%20%2812%29.pdf.
3. Безугла Т. В. «Економічна стійкість» та «фінансова стійкість». *Молодий вчений*. 2014. № 3 (06). С. 32–34. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2014_3\(06\)_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2014_3(06)_8) (дата звернення: 12.10.2024).
4. Чумак Л. Ф., Богданова О. Є. Економічна стійкість підприємства: фактори та механізм управління. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2015. № 49. С. 165–169. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2015_49_33.

Чурко Т. В.

аспірант
Класичний приватний університет

УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПІДПРИЄМСТВ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ)

Управління бізнес-процесами є важливим інструментом підвищення ефективності підприємств м'ясопереробної промисловості. Бізнес-процеси охоплюють усі аспекти діяльності підприємства, починаючи від забезпечення сировини до доставки кінцевого продукту споживачеві. Сучасний процесний підхід до управління дозволяє підприємствам адаптуватися до швидких змін на ринку, знижувати витрати та підвищувати якість продукції.

Особливістю управління бізнес-процесами в м'ясопереробній промисловості є висока залежність від зовнішніх факторів, таких як ціни на сировину, регуляторні вимоги та споживчі тенденції. Тому впровадження системного підходу до оптимізації бізнес-процесів, включаючи автоматизацію виробництва та використання інноваційних технологій, є важливим для забезпечення конкурентоспроможності підприємств.

Одним із ключових напрямів вдосконалення бізнес-процесів є впровадження цифрових технологій, зокрема ERP-систем (Enterprise Resource Planning). Ці системи дозволяють інтегрувати всі бізнес-процеси

підприємства в єдину платформу, забезпечуючи оперативний доступ до даних, автоматизацію управлінських рішень та підвищення продуктивності. Використання ERP-систем сприяє зниженню витрат та підвищенню ефективності управління.

Іншим важливим аспектом є управління якістю продукції, яке включає контроль на всіх етапах виробництва. Використання стандартів HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) дозволяє ідентифікувати та мінімізувати ризики, пов'язані з безпекою харчових продуктів, що є ключовим чинником для виходу на міжнародні ринки.

Управління логістикою є ще одним критичним елементом бізнес-процесів. Для м'ясопереробних підприємств особливо важливо забезпечити ефективну систему зберігання та транспортування продуктів з метою збереження їх свіжості та якості. Використання сучасних методів логістичного планування дозволяє оптимізувати запаси та зменшити витрати на зберігання.

Розвиток бізнес-процесів також потребує врахування екологічних аспектів. Використання енергозберігаючих технологій та переробка відходів виробництва сприяє зниженню впливу на довкілля та підвищує стійкість підприємства.

Таким чином, управління бізнес-процесами в м'ясопереробній промисловості є багатогранним завданням, що вимагає інтегрованого підходу, орієнтованого на інновації, якість та стійкий розвиток. Впровадження сучасних технологій, оптимізація логістики та використання кластерних моделей сприяють підвищенню конкурентоспроможності підприємств та забезпечують їх стабільний розвиток.

Список використаних джерел

1. Федорович В. С. Удосконалення управління збутовою політикою підприємства (за матеріалами ПП «Рикун», м. Хмельницький). Хмельницький, 2023.
2. Кириченко О. М. 8.1. Управління економічними системами у глобальному середовищі. Нові ідеї в харчовій науці – нові продукти харчовій промисловості. 722 с.
3. Ходаківський О. М. Управління бізнес-процесами підприємства. *Агросвіт*. 2017. № 22. С. 60–64.

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАРКЕТИНГУ, РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Бояр А. В.

аспірант

Класичний приватний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИКУ БІОЕНЕРГЕТИКИ

В енергетичній системі України на період до 2035 року зазначено, що замість дотримання принципів енергозабезпечення в кількісному аспекті, які були закладені в основу економіки України впродовж десятиліть, енергетика повинна перейти на енергозабезпечення сталого розвитку економіки. Саме цими принципами послуговуються сьогодні провідні країни світу. В основі стратегії енергозабезпечення сталого розвитку лежить використання альтернативних джерел енергії. Якщо не впроваджувати ефективні стимуляційні механізми розвитку альтернативних джерел енергії, в тому числі і біоенергетики, то якісного і швидкого зростання у цій галузі досягнути буде складно.

Організаційно-економічні механізми стимулювання розвитку біоенергетики повинні бути розроблені із досвіду країн ЄС. Разом з тим, їхня основна мета полягає в забезпеченні рівноваги між бажаним економічним ефектом й впливом на екологічну та соціальну ситуацію кожного регіону. Одним з найважливіших завдань, що стоїть перед науковцями та практиками, які займаються вирішенням енергетичних та екологічних проблем є досягнення балансу у розробці стимуляційних механізмів.

Для удосконалення методологічних засад стимулювання розвитку біоенергетичного шляхом обґрунтування системи принципів, методів та методологічних підходів стимулювання розвитку біоенергетики виокремлення алгоритму дослідження та визначення основних тенденцій публікацій, що стосуються біоенергетики у науково-метричних базах даних.

Стимулювання ефективного використання потенціалу біоенергетики дасть можливість забезпечити економічний розвиток галузі та енергетичну безпеку. Це сприятиме зміцненню важливої складової організаційно-економічного механізму безпеки – шляхом зменшення залежності від дорогих імпортованих невідновлюваних енергоресурсів; зменшенню шкідливих викидів від спалювання традиційного палива (зокрема газу, вугілля).

Таким чином, галузь зустрічається із жорсткою глобальною конкуренцією на організаційно-економічному механізмі та обмеженими фінансовими ресурсами. Стимулювання біоенергетики сприятиме як розвитку сільського господарства України, так і для підвищення енергетичної незалежності країни. Підходи до розуміння терміну “відновлювальні джерела енергії” повинні базуватися на принципі сталості, тому деякі традиційні ресурси, які йому не відповідають, не можуть бути об’єктом для стимуляційної політики

Гнатчук Х. І.

аспірант

Класичний приватний університет

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ

Інвестиційна стратегія страхових компаній є важливим елементом їх фінансової стійкості та конкурентоспроможності. У сучасних умовах економічної нестабільності, пов’язаної із глобальними викликами та внутрішніми проблемами, формування ефективної інвестиційної стратегії стає одним із ключових завдань для страхового ринку України. Така стратегія повинна враховувати особливості регуляторного середовища, специфіку функціонування страхового бізнесу та потреби національної економіки [1].

Одним із важливих аспектів формування інвестиційної стратегії є вибір інструментів для інвестування. Страхові компанії традиційно інвестують у державні цінні папери, облігації підприємств, акції та депозити у банках. Проте в умовах нестабільності фінансового ринку необхідно враховувати ризики, пов’язані з такими інвестиціями. Наприклад, зниження прибутковості державних облігацій вимагає пошуку альтернативних джерел доходів, зокрема інвестицій у реальні активи, такі як нерухомість та інфраструктурні проекти [2].

Регуляторна політика має значний вплив на формування інвестиційної стратегії страхових компаній. Законодавчі вимоги, такі як обмеження на інвестиції у певні активи або вимоги до диверсифікації портфеля, сприяють підвищенню фінансової стабільності компаній, але водночас обмежують їх можливості для отримання високих прибутків. Згідно з Законом України «Про страхування», страхові компанії повинні забезпечувати дотримання нормативів платоспроможності та достатності капіталу, що визначає структуру їх інвестиційного портфеля [3].

Особливу увагу слід приділити управлінню інвестиційними ризиками. Використання сучасних методів аналізу ризиків, таких як Value-at-Risk (VaR), дозволяє оцінити потенційні втрати в умовах несприятливих ринкових змін. Страхові компанії повинні також враховувати макроекономічні фактори, такі як інфляція, валютні ризики та процентні ставки, які мають суттєвий вплив на дохідність інвестицій.

Важливим напрямом інвестиційної стратегії є розвиток співпраці з іноземними інвесторами. Участь у міжнародних фінансових проектах, інвестування у закордонні ринки та використання іноземного досвіду дозволяють страховим компаніям підвищувати ефективність управління активами. Наприклад, європейські страхові компанії активно використовують ESG (Environmental, Social, Governance) критерії при формуванні інвестиційних портфелів, що сприяє довгостроковій стабільності та приваблює соціально відповідальних інвесторів [4].

Інвестиційна стратегія страхових компаній також має враховувати особливості національної економіки. Інвестування у проекти, які сприяють розвитку інфраструктури, енергетики, медицини та освіти, забезпечує не лише фінансову вигоду для компаній, але й сприяє загальному економічному зростанню.

Успішними прикладами є інвестиції у відновлювальні джерела енергії, що відповідають принципам сталого розвитку та мають високий потенціал для зростання [5].

Зарубіжний досвід демонструє, що успішна інвестиційна стратегія страхових компаній базується на диверсифікації портфеля, активному управлінні ризиками та використанні інноваційних підходів до інвестування. Наприклад, американські страхові компанії активно впроваджують алгоритми штучного інтелекту для аналізу ринкових даних, що дозволяє підвищувати точність прогнозів та мінімізувати ризики.

Таким чином, формування інвестиційної стратегії страхових компаній в Україні є багатогранним процесом, який потребує врахування регуляторних вимог, специфіки ринку та макроекономічних умов. Використання сучасних інструментів управління, співпраця з іноземними партнерами та орієнтація на національні інтереси сприятимуть забезпеченню фінансової стійкості страхових компаній та розвитку економіки України в цілому.

Список використаних джерел

1. Про страхування : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (дата звернення: 12.10.2024).
2. Value-at-Risk (VaR) та управління інвестиційними ризиками: практичні аспекти. Харків : Освіта, 2022. 145 с.
3. Програми розвитку страхового ринку в Україні: аналітичний звіт. Київ : Фоліо, 2023. 178 с.
4. ESG-інвестування у страхових компаніях: досвід Європи. Львів : Ліра-К, 2023. 132 с.
5. Сталий розвиток та інвестиційна політика: рекомендації для України. Київ : Наукова думка, 2022. 198 с.

Діканов Д. С.

аспірант

Класичний приватний університет

НОВІ ПРІОРИТЕТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Інноваційна діяльність – є діяльністю, спрямованою на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок яка зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [1].

Інноваційна діяльність включає всі наукові, технологічні, організаційні, фінансові та комерційні кроки, які фактично або за задумом ведуть до реалізації інновацій. Деякі з цих видів діяльності можуть бути інноваційними по своїй суті, тоді як інші не містять новизни, але необхідні для здійснення інновації. Вона передбачає інвестування наукових досліджень і розробок, спрямованих на здійснення якісних змін у стані продуктивних сил і прогресивних міжгалузевих структурних зрушень, розробки і впровадження нових видів продукції і технологій [2].

Науковці розглядають інноваційну діяльність у вузькому та широкому розумінні.

У вузькому – вона являє собою діяльність, пов'язану зі створенням та оформленням інноваційного продукту, його комерціалізацією та підготовкою до впровадження як інновації у сфері суспільного виробництва з метою отримання нової або суттєво вдосконаленої продукції, виконання інноваційних робіт, надання інноваційних послуг, а також підвищення техніко-технологічних показників відповідної господарської діяльності, виробничого процесу з метою досягнення соціального ефекту [3, с.127].

У широкому тлумаченні інноваційна діяльність охоплює повний інноваційний цикл від винайдення, розроблення певної ідеї та її оформлення як об'єкта права інтелектуальної власності до отримання нової (вдосконаленої) продукції від її впровадження. До її складу науковці відносять також наукову та науково-технічну діяльність, патентно-ліцензійну та інноваційно-виробничу [3, с.127]. Тобто у реалізації інноваційної діяльності може бути задіяна велика кількість осіб, які будуть розробляти наукову ідею, вивчати перспективи її впровадження. Крім того, певна кількість осіб буде задіяна у виробництві нової продукції із використанням інноваційної ідеї та подальшою реалізацією цієї продукції.

Про це наголошують й О. В. Бондаренко та М. В. Завірюха, які вважають інноваційну діяльність – як системний вид діяльності колективу людей, спрямований на реалізацію в суспільну практику інновацій на базі використання і впровадження нових наукових знань, ідей, відкриттів і винаходів та реалізацією цілого комплексу наукових, технологічних, організаційних, фінансових і комерційних заходів, які в своїй сукупності приводять до створення інновацій [4].

Проте, інноваційні розробки будуть залежати від політичної, екологічної, економічної ситуації в країні. І той факт, що наразі в Україні запроваджено воєнний стан у зв'язку із вторгненням російської федерації на її територію зумовило нові стратегічні пріоритети інноваційної діяльності, до яких належать:

- технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони;
- освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії;
- освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування;
- технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу;
- впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики;
- широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища;
- розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки (ч.1, ст.4 Закону [5]).

Дослідження цих пріоритетів дало можливість зробити висновки, що на сьогодні держава потребує у відновленні критичної інфраструктури, зокрема енергетичного сектору економіки та пошуку альтернативних

джерел енергії у зв'язку із значними руйнуваннями тепло- та гідро- електростанцій, передавальних пристроїв, вузлів розподілення енергії, тощо. Крім того, суттєвої підтримки потребує агропромисловий комплекс у зв'язку із зниженням якості ґрунту (що пов'язане з проведенням бойових дій та засміченням великою кількістю забруднюючих речовин земної поверхні); руйнуванням логістичних зв'язків та ринків збуту сільськогосподарської продукції, окупацією земель на півдні країни (де як раз дуже стрімко розвивалися фермерські господарства); чисельної міграцією працездатного населення з сільської місцевості та ін.

Список використаних джерел

1. Про інноваційну діяльність : Закон від 04.07.2002 р. № 40-IV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (дата звернення: 12.10.2024).
2. Господарський кодекс України : Закон від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#top> (дата звернення: 12.10.2024).
3. Атаманова Ю. Є. До питання правового визначення інноваційної діяльності. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого*. 2010. № 1. С. 124–134. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/03/1-124-134.pdf> (дата звернення: 12.10.2024).
4. Бондаренко О. В., Завірюха М. В. Конспект лекцій з дисципліни: «Інноваційні технології та сучасні засоби виробництва с/г продукції». URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2867/1/Bondarenko_O.KL_ITSZVP.pdf (дата звернення: 12.10.2024).
5. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон від 08.09.2011 р. № 3715-VI. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text> (дата звернення: 12.10.2024).

Загарія І. В.

аспірант

Класичний приватний університет

СТРАТЕГУВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ З ПОЗИЦІЙ БЕЗПЕКИ

Сталий розвиток виробничої інфраструктури є ключовим чинником забезпечення економічного зростання, конкурентоспроможності та національної безпеки. У сучасних умовах глобалізації та постійних викликів, пов'язаних із змінами клімату, збройними конфліктами та економічною нестабільністю, стратегування сталого розвитку стає одним із пріоритетних завдань державного управління [1].

Виробнича інфраструктура охоплює комплекс об'єктів і систем, які забезпечують виробництво, зберігання, транспортування та реалізацію продукції. Ефективне стратегування розвитку цієї інфраструктури вимагає врахування принципів безпеки, які включають економічну, екологічну, техногенну та соціальну складові. Одним із ключових напрямів є модернізація інфраструктури з використанням інноваційних технологій та впровадження «зелених» практик [2].

Стратегічне планування сталого розвитку інфраструктури передбачає інтеграцію заходів, спрямованих на зниження залежності від невідновлювальних ресурсів, підвищення енергоефективності та розвиток відновлювальних джерел енергії. Наприклад, у 2023 році в Україні реалізовано програму модернізації енергетичної інфраструктури, що дозволила скоротити споживання енергії на 15% [3].

Безпековий аспект стратегування виробничої інфраструктури вимагає врахування ризиків, пов'язаних із зовнішніми та внутрішніми загрозами. Зокрема, у контексті війни особливої уваги набуває захист критичних об'єктів інфраструктури від можливих атак, що включає впровадження систем моніторингу, підвищення кібербезпеки та резервування ключових елементів системи [4].

Зарубіжний досвід свідчить про ефективність впровадження стратегій сталого розвитку, які базуються на партнерстві між державою, бізнесом та науковими установами. У Німеччині, наприклад, реалізується програма «Індустрія 4.0», яка спрямована на створення цифрових виробничих систем із високим рівнем безпеки та енергоефективності. Цей підхід може бути адаптований в Україні з урахуванням її специфіки та потреб [5].

Таким чином, стратегування сталого розвитку виробничої інфраструктури національної економіки є багатогранним процесом, який потребує інтеграції економічних, екологічних та безпекових аспектів. Реалізація таких стратегій сприятиме зміцненню економічної стійкості, підвищенню конкурентоспроможності та забезпеченню безпеки держави.

Список використаних джерел

1. Сталий розвиток: стратегічні пріоритети для України / за ред. О. М. Кузьменка. Київ : Наукова думка, 2023. 198 с.
2. Енергетична інфраструктура: виклики та перспективи сталого розвитку. Львів : Ліра-К, 2023. 145 с.
3. Міністерство енергетики України. Звіт про модернізацію енергетичної інфраструктури у 2023 році. Київ : МінЕнерго, 2023. 112 с.
4. Кібербезпека критичної інфраструктури : аналітичний звіт. Харків : Освіта, 2022. 134 с.
5. Industry 4.0: Digital Transformation in Manufacturing. Springer, 2023. 280 p

Панасенко К. Є.

аспірант

Класичний приватний університет

наук. кер. — к.е.н., доцент Педак І. С.

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ НЕРУХОМОСТІ

Важливим питанням державного регулювання інвестиційної діяльності на ринку нерухомості є створення привабливого інвестиційного клімату. Інвестиційний клімат визначається такими складовими, як інвестиційний потенціал, інвестиційні ризики та інвестиційне законодавство.

Інвестиційна вартість нерухомості залежить від цінності об'єкта нерухомості, яка, у свою чергу, обумовлена здатністю і можливістю об'єкта задовольняти певні потреби і забезпечувати права і переваги власника в результаті володіння цим об'єктом. Сукупність цих чинників з урахуванням витрат на створення або придбання об'єкта власності визначає вартість даного об'єкта. До основних інвестиційних характеристик нерухомості, які є найбільш важливими для інвестора і вимагають аналізу та обліку, відносять наступні:

1. Нерухомості притаманна відносна стабільність потоку доходів від операцій з нерухомістю – від функціонування або реалізації – у порівнянні з потоками доходів від інших видів діяльності. Крім цього ефект стабільної генерації доходів від нерухомості, зазвичай, доповнюється і більш високими ставками її прибутковості.

2. Значна залежність характеристик нерухомості від ефективності інвестиційного менеджменту. Необхідність ефективного інвестиційного менеджменту пов'язана з тим, що нерухомість є складним для управління об'єктом, інвестиції в нерухомість вимагають значних управлінських витрат. Особливо це стосується інвестицій у будівельні проекти, засновані на відносинах субпідряду. Крім цього, у разі, коли інвестиції в нерухомість носять довгостроковий характер, необхідно забезпечувати ефективну і раціональну експлуатацію об'єкта нерухомості.

3. Антиінфляційна стійкість нерухомості. Нерухомість має значний ступінь стійкості по відношенню до інфляції. Внаслідок цієї особливості інвестиції в нерухомість вважаються ефективним способом захисту інвестора від інфляції та диверсифікації інвестиційного портфеля.

4. Підвищений рівень ризику. Інвестиції в нерухомість схильні до більшої невизначеності в порівнянні з більшістю фінансових активів. Ризик зміни характеристик зовнішнього середовища стосовно нерухомості часто має вирішальне значення при прийнятті рішень про інвестиції в нерухомість.

5. Негативна кореляція доходів від інвестицій в нерухомість та інвестицій у фінансові активи. Циклічність функціонування ринку нерухомості не відповідає циклічності промислового виробництва на макроекономічному рівні. Ця розбіжність проявляється в тому, що інвестиційна привабливість доходної нерухомості зростає в періоди промислової кризи і в періоди інфляції з високим темпом, в той час як реальні ставки доходності фінансових активів у ті ж періоди зазвичай падають.

Можна виділити чотири основні групи чинників, які визначають інвестиційну вартість об'єктів нерухомості: соціальні, економічні, екологічні чинники та державне правове регулювання. Всі вони в сукупності визначають вартість будь-якої нерухомості, і кожен впливає на неї як в бік підвищення, так і у бік зниження.

Соціальні чинники в основному представлені характеристиками населення регіону. Сюди відносяться демографічна структура, кількість шлюбів і розлучень, середня кількість дітей у сім'ї і т.ін.

Економічні чинники передбачають необхідність аналізу співвідношення між попитом і пропозицією на даний момент з подальшим прогнозом майбутніх змін, а так само купівельної спроможності населення. До економічних чинників, який визначає попит, відносяться зайнятість населення, середня заробітна плата, її розподіл, ступінь економічного розвитку регіону, можливості і умови кредиту і т.ін.

Чинники державного регулювання на всіх рівнях (регіональному, місцевому) на вартість нерухомого майна мають великий вплив, інколи в окремих районах переважають над такими економічними чинниками, як співвідношення попиту і пропозиції.

Екологічні чинники при оцінці нерухомості – сукупність природних і природно-антропогенних чинників, що роблять безпосередній вплив на корисність об'єкта нерухомості та ефективність його використання. Екологічні чинники при оцінці об'єкта нерухомості необхідно розглядати як його оточення, яке суттєво впливає на вартість об'єкта нерухомості. У свою чергу, цінність цього оточення, перетворена у вартісну форму, визначає внесок екологічних чинників у вартість об'єкта нерухомості. Причому даний внесок може бути як позитивним, так і негативним. До негативних екологічних чинників відносяться: погіршення електромагнітних, радіаційних характеристик навколишнього природно-антропогенного середовища; теплове забруднення; погіршення природної освітленості об'єкта нерухомості; збільшення інтенсивності шуму понад природний рівень; погіршення хімічних властивостей атмосферного повітря, ґрунту, води.

До чинників державного регулювання належать: регулювання (обмеження) обороту нерухомості та способів землекористування; вартість комунальних послуг та громадського транспорту; політика податкових органів; спеціальні правові норми (нормативне встановлення орендних ставок, обмеження прав власності, охорона навколишнього середовища, організація державних інвестицій і т.ін.).

Об'єкти нерухомості значно відрізняються один від одного і знаходяться в різному оточенні. Майбутні доходи від нерухомості, поряд з іншими чинниками, що визначають вартість об'єкта, відрізняються значним ступенем невизначеності. Наслідком цього є те, що неможливо розробити універсальний рецепт, як оцінювати різні об'єкти нерухомості; не існує універсальної формули, за якою можна було б розрахувати вартість нерухомого майна. Нерухомість – це товар переважно індивідуальний, а інколи навіть унікальний. Розробляючи стратегію продажу та просування на промисловому ринку нерухомості, маркетологи не можуть не враховувати специфічних особливостей цього товару. Тому маркетингові дослідження необхідно проводити в напрямках нетрадиційних для переважної більшості товарів промислового ринку і, в першу чергу, в напрямках, визначених специфічними особливостями цього товару. Маркетингові дослідження місця або території розташування нерухомості мають базуватись на цільовому призначенні нерухомості та технології виробництва, яке в майбутньому має бути розміщене в об'єкті нерухомості й включати в себе наявність: – в достатньому обсязі (потужностей) енергоносіїв, необхідних для забезпечення життєдіяльності об'єкта нерухомості та майбутнього виробництва, таких як вода, електроенергія, газ, теплова енергія, зв'язок, можливість їх використання та підведення до об'єкта нерухомості; кваліфікованих людських ресурсів; комунікаційних мереж, місць проведення навантажувально-розвантажувальних робіт, паркінгів, можливостей їх використання, пропускної спроможності або можливостей їх прокладання чи будівництва; каналізаційних мереж, сміттєзвалищ, сховищ відходів, здатних прийняти відходи виробництва в необхідному обсязі та можливостей їх транспортування. Дуже складним питанням маркетингових досліджень є дослідження регіону збуту нерухомості. Район збуту – це не лише район, де мешкають або дислокуються потенційні покупці виставленого на ринок

об'єкта нерухомості, це район або регіон, який в майбутньому має забезпечити успішне функціонування об'єкта нерухомості за цільовим призначенням і надати можливість використання технологічних процесів виробництва. Тому важливе значення мають: визначення кордонів району збуту; природні умови (озера, річки, гори); штучні перепони (мости, залізничні переїзди, вузькі або круті дороги); щільність населення; адміністративні границі; демографічні особливості та психографіка; розміщення конкурентів. Результати цих маркетингових досліджень дуже суттєво впливають на формування споживчої вартості об'єкта нерухомості. Дослідження відносин державної та місцевої влади до виставленого на промисловий ринок об'єкта нерухомості може бути сприйнято як така собі формальність, котру можна буде вирішити після набуття права власності на об'єкт нерухомості. Як свідчить практика, в нинішніх умовах нашої законодавчої бази, кількості підзаконних актів, їх вільного трактування адміністративними органами, можна ніколи не отримати дозвіл на цільове призначення придбаної нерухомості, або витрати на його отримання можуть бути незрівнянно більші за вартість самого об'єкта нерухомості.

Щоб запобігти виникненню такої ситуації, треба виконати маркетингові дослідження: відповідність об'єкта нерухомості генеральному плану забудови та розвитку міста або населеного пункту, де він розташований; відсутність обмежень (ресурсні, географічні тощо); визначити відповідність об'єкта нерухомості його призначенню в загальному плані розвитку району та регіону; дослідити можливості отримання відповідних дозволів в наглядових державних органах; відповідність майбутнього цільового призначення об'єкта планам та позиціям місцевої влади; відсутність негативного відношення з боку місцевих підприємств та мешканців; можливість налагодження партнерських відносин з місцевою владою, підприємцями та отримання підтримки громадських організацій.

Отже, успішність маркетингової стратегії нерухомості повною мірою залежить від правильної визначеності ключових диференціаторів, які мають допомогти або навіть змусити потенційного покупця розгледіти в об'єкті нерухомості ту мегацінність (додаткову цінність, невід'ємну від вартості об'єкту), яка здатна задовольнити конкретні критерії прийняття рішення.

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОНАВЧИХ ПРОБЛЕМ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА, ПРОЦЕСУ ТА КРИМІНАЛІСТИКИ

Бусел А. О.

студент
Національний університету «Одеська юридична академія»

Колб Д. С.

здобувач повної середньої освіти
Луцький ліцей № 26 Луцької міської ради

Колб Д. С.

здобувачка повної середньої освіти
Луцький ліцей № 26 Луцької міської ради
наук. кер. – д.ю.н., професор, заслужений юрист України,
проректор Академії ГУСПОЛ (Чеська Республіка) Копотун І. М.

ПРО ДЕЯКІ ДЕТЕРМІНАНТИ, ЩО СПРИЯЮТЬ САМОВІЛЬНОМУ ЗАЛИШЕННЮ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ОСОБАМИ, ЯКІ ВИКОНУЮТЬ ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК

Відповідно до ст. 17 Конституції України, захист її державного суверенітету і територіальної цілісності є справою всього Українського народу. Поряд з цим, як показує практика, не всі громадяни усвідомлюють та добросовісно виконують свій військовий обов'язок щодо реалізації зазначених конституційних положень. Так, згідно офіційних даних, більше 100 тис. військовослужбовців, які перебували на фронті у 2022-2024 р.р., самовільно залишили військові частини, пояснюючи це страхом за своє життя і здоров'я, а також психологічним і фізичним виснаженням у зв'язку з цим [1].

Без сумніву, позицію цих осіб по-людськи зрозуміти можна, але з огляду того, що російська агресія несе не тільки загрозу нашій державі у цілому, вона також має на меті повне знищення Української нації (у нормах права це визначено, як геноцид (ст. 442 Кримінального кодексу (КК)), а тому у цій ситуації, як видається, слід взяти за приклад ті позитивні та показові підходи, що сформувались впродовж тривалого історичного періоду у тих країнах, які ведуть постійні війни за своє існування, суверенітет і територіальну цілісність.

Зокрема, в Ізраїлі військову службу зобов'язані проходити всі без виключення громадяни, незалежно від статусу, статі та інших особистих відмінностей, а ті особи, які ухиляються від виконання даного обов'язку, не тільки притягаються до кримінальної відповідальності, але й позбавляються на підставі закону низки прав, пільг і преференцій, що таким чином дає населенню цієї держави відчувати в реальності принцип соціальної рівності [2].

Аналогічний підхід застосовується й у Південній Кореї, яка має постійного сусіда-агресора (Північну Корею), та системно підходить до запобігання посяганням на її суверенітет і територіальну цілісність з його боку, шляхом залучення до військової служби та підготовки резервістів максимальну кількість категорій осіб з числа її громадян [3, с. 53-59].

На жаль, в Україні на законодавчому, організаційному та інших рівнях до вирішення зазначеного питання підходять дещо по-іншому, що, у свою чергу, не тільки порушує зазначений та інші принципи, які регулюють мобілізаційну діяльність (у формі так званої «бусифікації» [4]), але й суттєво підвищують рівень реальних посягань на національну безпеку нашої держави, що в кінцевому підсумку й виступає однією з детермінант, яка обумовлює самовільне залишення частин (СЗЧ) Збройних Сил України військовослужбовцями.

Як показало вивчення думок студентів та старшокласників загальноосвітніх закладів освіти, без відомості відношення держави до забезпечення виконання ст. 17 Конституції України та жорсткого реагування на випадки СЗЧ, зменшити на сьогодні реально існуючі загрози з боку російської федерації, втрати військовослужбовців та в цілому території нашої держави є надто складним завданням.

У таких умовах, як видається, варто було б (за зразком, наприклад, Ізраїлю) посилити кримінальну відповідальність за вчинення військовослужбовцями кримінальних правопорушень у формі СЗЧ (встановити покарання у виді позбавлення волі терміном від 10 до 15 років), а також позбавляти таких суб'єктів злочину статусу учасників бойових дій та передбачених законом пільг і гарантій.

Без сумніву, запропонований у цій роботі погляд на існуючі проблеми є не безспірним і відповідь на нього має бути надана у тому числі й шляхом активізації наукових розробок у цьому напрямі, а також підвищення рівня політичної та інших видів відповідальності для суб'єктів законодавчої ініціативи (ст. 92 Конституції України).

Список використаних джерел

1. Рабольт І. Самовільне залишення частини: в Офісі генпрокурора назвали кількість кримінальних справ. URL: <https://kyiv.24.news.ua> (дата звернення: 12.10.2024).
2. Флурі Ф., Бадрак В. Сучасний досвід призову на строкову службу та формування військового резерву. Женева : Київ : Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння, 2017. 86 с.
3. Колб О. Г., Топчій В. В., Пирожик О. В. Про деякі шляхи запобігання ухиленню від військової служби та мобілізації в Україні в умовах воєнного стану з урахуванням зарубіжного досвіду. *Новітні кримінально-правові дослідження – 2024 : Альманах наукових праць*. Миколаїв : МННІП НУ «ОЮА», 2024. С. 53–59.

4. «Бусифікація» – неологізм, який увійшов у топ-запитів 2024 року. *Суспільне Культура*. URL: <https://suspilne.media/culture/909045-busifikacia-neologizm-akij-uvijsov-u-top-zapitiv-2024-roku/> (дата звернення: 12.10.2024).

Іщенко А. Р.

Класичний приватний університет

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ

Штучний інтелект охоплює різні підходи до свого застосування. Зокрема, це поняття розглядається як наукова дисципліна, що займається створенням програмного забезпечення та систем, здатних виконувати завдання, які зазвичай потребують людських когнітивних здібностей. Іншими словами, штучний інтелект включає розробку алгоритмів і моделей, що дозволяють комп'ютерам навчатися, аналізувати дані, розпізнавати зображення, працювати з мовою та вирішувати складні завдання. Завдяки своїй здатності ефективно обробляти великі масиви інформації та виконувати складні обчислення, ШІ широко застосовується в таких сферах, як медицина, фінансовий сектор, транспорт, сфера обслуговування та юриспруденція.

Європейський парламент у 2021 році ухвалив „Резолюцію про штучний інтелект у кримінальному законодавстві та його використання поліцією і судовою владою у кримінальних справах”, яка визнає як переваги, так і ризики застосування ШІ в судовій системі. Резолюція наголошує на необхідності дотримання основоположних прав людини при використанні таких технологій [2].

Штучний інтелект дедалі частіше використовується в:

- аналітиці доказів;
- оцінці ризиків рецидиву;
- прогнозуванні поведінки підозрюваних;
- виявленні злочинних схем у фінансових транзакціях.

Це створює перспективи для підвищення ефективності правоохоронної діяльності та зменшення суб'єктивного чинника в прийнятті рішень.

Існує небезпека надмірного делегування рішень, пов'язаних із свободою особи, машинним алгоритмам. З цього випливають наступні проблеми: брак прозорості алгоритмів (т.зв. «чорна скринька»); можливість дискримінації на основі "навчених" моделей; порушення презумпції невинуватості через оцінки ризику, згенеровані ШІ.

Виникає питання: чи може автономна система нести відповідальність за вчинений злочин?

На сьогодні юридична відповідальність можлива лише через програміста (як виконавця чи співучасника), власника системи (як недбалого суб'єкта) або юридичну особу.

Однак межі відповідальності залишаються розмитими, особливо при використанні систем із елементами автономного навчання. Недостатність законодавчого регулювання ставить під сумнів допустимість таких доказів у судовому процесі.

Також наголошувалося на необхідності забезпечити, щоб остаточна відповідальність за судові рішення залишалася за людиною; ШІ має радше підтримувати, а не замінювати суддів [1, с.3]

Україна має враховувати міжнародний досвід (наприклад, рекомендації Ради Європи, Етичні принципи ЄС щодо ШІ), створюючи стандарти прозорості алгоритмів, механізми оцінки ризиків використання ШІ в правоохоронній сфері, а також гарантії людського контролю над ухваленням кримінально-правових рішень.

Інтеграція ШІ в кримінальне право – це не лише технічна, а й глибоко правова та етична проблема. Майбутнє лежить у сфері «гуманного алгоритму», де технологія служитиме доповненням, а не заміною правосуддя.

Список використаних джерел

1. Висновок КРЄС № 26 (2023): Рухаючись вперед: використання асистивних технологій у судочинстві. *Консультативна рада європейських суддів (КРЄС)*. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/-vysnovok_kryes_no_26_neoficiynny_pereklad.pdf (дата звернення: 19.03.2024).

2. Войнов М. Штучний інтелект та юридична сфера: чи зможуть технології замінити суддів? URL: <https://www.helsinki.org.ua/articles/shtuchnyy-intelekt-ta-iurydychna-sfera-chy-zmozhut-tekhnohohii-zaminyty-suddiv> (дата звернення: 19.03.2024).

Лінчевський В. І.

аспірант

Класичний приватний університет

ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ ВЕДЕННЯ БАЗИ ДАНИХ ПРО ВКЛАДНИКІВ: СПІРНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФОРМИ КОНСТРУКЦІЇ СКЛАДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Постійні зміни соціально-економічних умов у країні виступають генератором трансформацій суспільних відносин у господарській сфері, що в свою чергу продукує не тільки позитивні, але й негативні явища, серед яких виділяється своєю специфікою кримінальне правопорушення, яке отримало офіційну назву «Порушення порядку ведення бази даних про вкладників або порядку формування звітності» з моменту його криміналізації у 2015 році та розміщення у кримінальному законі у статті 220-1. Особливості цього складу кримінального правопорушення починаються з його назви, у якій законодавець з'єднав два об'єкти злочинних посягань: 1) порядок ведення бази даних про вкладників; 2) порядок формування звітності.

Розкриваючи окремі складові сутності цього правопорушення слід звернутися до об'єктивних елементів його основного складу, визначених у частині 1 статті 220-1 КК. Відповідно до змісту диспозиції цієї норми основний склад передбачає активні дії по внесенню до бази даних про вкладників завідомо неправдивих відомостей. Окрім вказівки на дії, законодавець прямо не виділив у ч.1 ст.220-1 КК їх наслідки. У цьому ми

бачимо чергову специфіку даного правопорушення, що знайшла свій прояв у розповсюдженні на рівні кримінальної доктрини думки про віднесення його до формальних складів. Між тим, така позиція, за нашою думкою, є спірною на той підставі, що суспільно-небезпечні наслідки у процесі тлумачення цієї диспозиції одно-значно впливають із її змісту. Так, у випадку внесення завідомо неправдивих відомостей у офіційну базу даних таке сховище інформації зазнає спотворення, що само по собі і є шкідливим матеріальним наслідком. З огляду на те, що, по-перше, обрахувати такі наслідки достатньо складно, особливо якщо вони не стали причиною інших негативних процесів, але ступінь суспільної небезпеки тут занадто висока, про це говорять об'єкти захисту: встановлений порядок ведення баз даних про вкладників, майнові інтереси вкладників та держави в цілому, в контексті спотворення суспільних відносин у банківській сфері, авторитет державних органів, та інше, по-друге, такі суспільно-небезпечні наслідки проявляються не лише у порушенні порядку здійснення операцій по внесенню даних як самого по собі злочинного наслідку, а ще й у цілій низці можливих, перелік яких немає сенсу обмежувати і відповідно вказувати, негативних явищ, наприклад: внесена інформація має невідповідність дійсності та формує юридичний факт, або внесена інформація має невідповідність дійсності та спростовує юридичний факт тощо, відповідно до цього законодавець і не став по іншому конкретизувати наслідки у ознаках об'єктивної сторони ч.1 ст.220-1 КК.

Таким чином, виходячи з того, що встановлення факту спотворення бази даних, а це і є одним із шкідливих наслідків активної протиправної злочинної поведінки у виразі внесення завідомо неправдивих відомостей, є обов'язковим для встановлення наявності основного складу ч.1 ст.220-1 КК. На це вказує нам і момент закінчення цього злочину, який має місце після включення до сховища даних програмно-апаратного комплексу інформації, яка повністю або частково не відповідає дійсності, тобто тоді коли вже настали суспільно-шкідливі наслідки. Крім того, на матеріальну характеристику конструкції складу цього правопорушення вказує і необхідність доказування наявності причинного зв'язку між наслідком (спотворенням інформаційної бази) та дією (внесенням завідомо неправдивих відомостей до неї), що походить із змісту диспозиції ч. ст.220-1. Наведене продукує висновок про те, що даний основний склад кримінального правопорушення «Порушення порядку ведення бази даних про вкладників або порядку формування звітності» відноситься до матеріальних складів злочинів.

Ярошенко О. О.

аспірант

Класичний приватний університет

ЩОДО КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОЦІНКИ ЗДІЙСНЕННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ РФ

Визнаним фактом є те, що на тимчасово окупованих територіях України продовжують свою діяльність ті українські адвокати, які отримали право на ведення такої діяльності вже в умовах окупації за російським законодавством, зокрема й ті, які захищають наших політв'язнів в умовах окупації. Представники адвокатської спільноти наголошують на необхідності формування офіційної позиції держави, яка би була зафіксована на рівні нормативно-правових актів, що всі адвокати, які залишилися працювати на окупованій території, не мають піддаватися кримінальному переслідуванню за сам факт того, що вони вимушено залишилися працювати за законодавством рф [1]. На сьогодні чинна стаття 111¹ КК, яка передбачає різноманітні форми колабораційної діяльності, не визнає такої форми колабораційної діяльності як надання адвокатських послуг громадянами України за законодавством рф [2], відтак такі особи не визнаються суб'єктами цього злочину. Якщо ж особа, маючи статус адвоката, вчинює будь яку з форм колабораційної діяльності, передбачених ст. 111-1 КК, то вона має притягуватися до кримінальної відповідальності залежно від конкретної форми колаборації.

Першим законопроектом, яким пропонувалося криміналізувати здійснення громадянином України адвокатської практики на підставі законодавства рф, був законопроект № 8077 від 26.09.22 року «Про внесення змін до статті 111¹ Кримінального кодексу України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність». Зокрема ним передбачалася криміналізація здійснення громадянином України на тимчасово окупованій території України і на підставі законодавства держави-агресора професійної діяльності, пов'язаної з наданням послуг адвоката, аудитора, оцінювача, експерта, арбітражного керуючого, приватного виконавця, незалежного посередника, члена трудового арбітражу, третейського судді, а також виконання повноважень нотаріуса або державного реєстратора чи суб'єкта державної реєстрації прав, або наданням інших публічних послуг [3].

Надалі в жовтні 2023 р. у Верховній Раді України було зареєстровано Проект Закону «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення відповідальності за деякі злочини проти основ національної безпеки України за № 10136 від 09.10.2023. Цим Проектом пропонувалося змінити редакцію ст. 111¹ «Колабораційна діяльність» КК України та викласти ч.4 цієї статті у наступному формулюванні «4. Добровільна передача громадянином України матеріальних активів окупаційній адміністрації держави-агресора, незаконним воєнізованих або збройних формувань, створених на тимчасово окупованій території України, а також організації та/або провадження господарської діяльності або здійснення незалежної професійної діяльності у взаємодії з окупаційною адміністрацією держави-агресора, з метою забезпечення інтересів та потреб держави-агресора, її окупаційної адміністрації, воєнізованих або збройних формувань, створених на тимчасово окупованих територіях України [4]. Під здійсненням незалежної професійної діяльності в проекті передбачено надання послуг адвоката, аудитора, оцінювача, експерта, арбітражного керуючого, приватного виконавця, незалежного посередника, члена трудового арбітражу, третейського судді, а також виконання повноважень нотаріуса або державного реєстратора чи суб'єкта державної реєстрації прав. У пояснювальній записці до проекту його розробники обґрунтовували такий крок тривалою збройною агресією російської федерації та необхідністю конкретизації діяльності, що

здійснюється на окупованих територіях. Проектом пропонувалося криміналізувати здійснення адвокатом незалежної професійної діяльності у взаємодії з окупаційною адміністрацією держави-агресора, з метою забезпечення інтересів та потреб держави-агресора, її окупаційної адміністрації, воєнізованих або збройних формувань, створених на тимчасово окупованих територіях України.

Пізніше було внесено ще один законопроект р.н. № 10136-1 від 24.10.2023, яким передбачалася норма у наступному формулюванні «Організація та/або провадження господарської діяльності або здійснення незалежної професійної діяльності у взаємодії з окупаційними силами, з метою забезпечення їх інтересів та потреб та, яка не має на меті забезпечення гуманітарних потреб населення на тимчасово окупованих територіях - карається штрафом до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк від десяти до п'ятнадцяти років та з конфіскацією майна» [5]. Юридично значущою ознакою зазначеної в цих проектах незалежної професійної діяльності здійснення є її здійснення на підставі законодавства держави-агресора. Утім вказані пропозиції наразі не реалізовані.

Список використаних джерел

1. Всі адвокати, які залишилися працювати на окупованій території, точно не мають піддаватися кримінальному переслідуванню за сам факт того, що вони залишилися працювати: URL: <https://advokatpost.com/vsi-advokaty-iaki-zalyshylysia-pratsiuvaty-na-okupovaniij-terytorii-tochno-ne-maiut-piddavatysia-kryminalnomu-peresliduvanniu-za-sam-fakt-toho-shcho-vony-zalyshylysia-pratsiuvaty-advokat-svyrydova/> (дата звернення: 12.10.2024).

2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р.№ 2341-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 25–26. Ст. 131.

3. Про внесення змін до статті 111¹ Кримінального кодексу України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність: Проект ЗУ 8077 від 26.09.2022blob: URL: <https://itd.rada.gov.ua/65fbb99f-a288-4fbe-82eb-925990d42193> (дата звернення: 12.10.2024).

4. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення відповідальності за деякі злочини проти основ національної безпеки України : Проект Закону України р.н. № 10136. URL: blob:<https://itd.rada.gov.ua/765b3be4-d3ed-42df-a5b4-ee975f26550b> (дата звернення: 12.10.2024).

5. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо вдосконалення відповідальності за деякі злочини проти основ національної безпеки України : Проект Закону України 10136-1 від 24.10.2023 р. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43055> (дата звернення: 12.10.2024).

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНИХ І ПРИВАТНИХ ІНТЕРЕСІВ ПРИ ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

Алавідзе К. Г.

аспірант

Класичний приватний університет

СПІРНІ ПИТАННЯ ВИКОНАННЯ ПОДАТКОВОГО ОBOB'ЯЗКУ

Відповідно до п.36.1, ст. 36 ПК України податковим обов'язком визнається обов'язок платника податку обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку та збору в порядку і строки, визначені Податковим кодексом України (далі – ПК України) та законами з питань митної справи [1].

Отже, виконання податкового обов'язку передбачає вчинення наступних дій, як то:

– *обчислити суму податку чи збору*. Порядок обчислення визначається по кожному окремо податку та збору в залежності від встановлених податкових ставок, податкового періоду, застосування коригуючих коефіцієнтів, наявності податкових пільг, тощо;

– *задекларувати суму податку та збору*. Порядок складання податкової декларації визначений у ст. 48 ПК України, зокрема стосовно того, які має містити обов'язкові реквізити податкова декларація, які має заповнювати платник податків; та порядок її підписання як ним особисто, так і уповноваженою особою, а також особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання декларації до контролюючого органу. У ст. 49 ПК України визначено порядок подання декларації, строки подання та способи, зокрема із використання електронних засобів зв'язку із використанням кваліфікованого електронного підпису;

– *сплатити суму податку та збору*. Порядок сплати визначений у ст. 35 ПК України. Особливістю виконання цієї складової податкового обов'язку є те, що сплата може відбуватися лише у грошовій формі. Саме цим відрізняється податок від інших платежів. Сплата може відбуватися в готівковій або безготівковій формі. Проте, у січні 2023 року було внесено зміни до п.35.2, 35 ПК України якими законодавець дозволив здійснювати сплату із використанням електронних грошей [2].

У Словнику фінансово-правових термінів надано визначення поняття „електронні гроші” – як умовна назва фінансових ресурсів, які використовує їх власник на основі електронної системи банківських послуг. Такі гроші приводяться в рух не за допомогою паперових носіїв, а завдяки запровадженню у сфері розрахункових операцій комп'ютерів і сучасних систем зв'язку [3, с.113].

Офіційно використання електронних грошей в Україні розпочалося з прийняттям ЗУ „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо платіжних послуг” від 12.01.2023 року. Цей Закон вніс корективи не тільки до Податкового кодексу України, але й до ЗУ „Про платіжні послуги” де було офіційно закріплено поняття електронних грошей, як одиниці вартості, що зберігаються в електронному вигляді, випущені емітентом електронних грошей для виконання платіжних операцій (у тому числі з використанням наперед оплачених платіжних карток багатоцільового використання), які приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж їх емітент, та є грошовим зобов'язанням такого емітента електронних грошей (п.14, ч.1, ст. 1 Закону [4]).

Було офіційно визнано, що в Україні грошові кошти існують у готівковій (формі грошових знаків) та безготівковій (формі записів на рахунках) формах та включають також електронні та цифрові гроші, які існують лише в безготівковій формі (ст. 3 Закону [4]).

Проте, Національний банк України встановив обмеження щодо використання електронних грошей для посилення фінансового моніторингу, зокрема у своєму „Положенні про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними”, прийнятому у вересні 2022 року, в якому заборонив поповнювати електронний гаманець та використовувати його на суму, що перевищує 5000 гривень. Споживачу, який використовує не поповнюваний електронний гаманець заборонено здійснювати перекази на користь іншого споживача (це може стосуватися й на користь Державної казначейської служби України у якості податків та зборів). Такі обмеження можуть створити складнощі платників у разі сплати податків та зборів в сумах, що перевищують такі обмеження, що дискредитує п.35.2, 35 ПК України в частині можливості виконання податкового обов'язку зі сплати податків та зборів електронними грошима.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України (зі змінами та доповненнями) : Закон від 02.12.2010 р. № 2755-VI. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 12.10.2024).

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо платіжних послуг г: Закон від 12.01.2023 р. № 2888-IX. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2888-20#Text> (дата звернення: 12.10.2024).

3. Словник фінансово-правових термінів / за заг. ред. д. ю.н., проф. Л. К. Воронової. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Алерта, 2011. 558 с. URL: <https://web.archive.org/web/20160509113740/http://ndi-fp.asta.edu.ua/files/doc/slovnuk-finpravo.pdf> (дата звернення: 12.10.2024).

4. Про платіжні послуги : Закон від 30.06.2021 р. № 1591-IX. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (дата звернення: 12.10.2024).

5. Про затвердження Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними : Постанова від 29.09.2022 р. № 210. *Правління Національного банку України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#Text> (дата звернення: 12.10.2024).

МЕХАНІЗМИ І ТЕХНОЛОГІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

НОВІ ВИКЛИКИ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЯХ, ПІДПРИЄМСТВАХ ТА УСТАНОВАХ

Колот О. О.

аспірант

Класичний приватний університет

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМ ВІЙСЬКОВИМ СПІВРОБІТНИЦТВОМ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Запорукою суверенітету і територіальної цілісності України є реалізація стратегічного курсу України на інтеграцію в європейський та євроатлантичний безпековий простір, набуття членства в Організації Північноатлантичного договору та Європейському Союзі, у тому числі у рамках положень Хартії про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору, рішень закріплених у підсумковій Декларації Бухарестського саміту НАТО. Це вимагає досягнення у максимально стислі строки достатньої взаємосумісності Збройних Сил України з відповідними структурами держав Альянсу, суттєвої активізації реформ, які необхідно впровадити для досягнення відповідності критеріям членства у зазначених організаціях, у тому числі адаптацію національних нормативно-правових актів критеріям щодо набуття членства.

Реалії сьогодення вказують на те, що основним правовим механізмом забезпечення міжнародного військового співробітництва України є накази Міністерства оборони України "Про здійснення міжнародного співробітництва Міністерством оборони України та Збройними Силами України", "Про затвердження інструкції про відрядження військовослужбовців Збройних Сил України". Угода між Європейським Союзом і Україною про визначення загальної схеми участі України в операціях Європейського Союзу із врегулювання криз; тощо.

Важливим напрямом у сфері міжнародного військового співробітництва є робота з міжнародними організаціями, які відіграють важливу роль у підтриманні міжнародного миру та безпеки. Один із напрямів такої співпраці полягає у направленні національних контингентів та національного персоналу для участі в міжнародних діях або заходах, спрямованих на виконання миротворчих чи гуманітарних завдань, які здійснюються за рішенням Ради Безпеки ООН, відповідно до статутів ООН, інших міжнародних організацій, що є відповідальними за підтримання миру та безпеки відповідно до положень.

Одним з пріоритетних завдань військового співробітництва є двостороннє військове співробітництво, яке полягає в забезпеченні заходів міжнародного військового співробітництва шляхом підтримання та розвитку зв'язків з відповідним державними органами інших держав, стратегічними партнерами, іншими міжнародними суб'єктами з метою зміцнення обороноздатності, посилення спроможностей ЗС України, отримання і використання світового досвіду створення сучасних збройних сил, впровадження новітніх технологій обробки інформації та підготовки рішень у систему управління ЗС України, впровадження досвіду організації сучасної системи забезпечення ЗС України та іншого.

Підсумовуючи вищезазначене, правовий механізм державного управління міжнародним військовим співробітництвом загальному розумінні може бути визначений як засіб цілеспрямованого управлінського впливу уповноважених органів державної влади на процес здійснення міжнародного військового співробітництва у вигляді видання нормативно-правових актів, які визначають порядок використання, виконання та дотримання державою Україною взятих на себе прав та обов'язків в галузі міжнародного військового співробітництва.

Кошовий А. Ю.

аспірант

Класичний приватний університет

РЕАЛІЗАЦІЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Реформування митниці супроводжується численними викликами. Громадяни вважають її одним із найбільш корумпованих органів. Водночас Держмитслужба забезпечує близько третини державного бюджету України. Під час повномасштабної війни митні надходження стали одним із головних джерел фінансування потреб безпеки та оборони. Важливість ефективної роботи митниці полягає також у виконанні безпекових функцій, захисті легальної торгівлі та захисті споживачів від контрафакту. Перспектива вступу України до ЄС чітко окреслює напрямок розвитку митниці. На відміну від інших сфер, ми маємо чітку мету та розуміння технічних і законодавчих вимог для її досягнення.

Револьюційні події кінця 2013 та початку 2014 року, а також, як наслідок, кризові явища підкреслили проблему забезпечення національної безпеки, у тому числі й забезпечення економічних інтересів держави. Митна безпека відіграє одну з провідних ролей зовнішньоекономічної діяльності України та є регулятором формування і становлення якісно нових економічних відносин та зв'язків. З огляду на інтеграцію України до Європейського Союзу (далі – ЄС) адаптація національного Українського законодавства здійснюється із врахуванням інтересів України та особливостей правової української системи, соціальних та економічних умов суспільства держави. Під впливом реформ митне законодавство охоплює не лише регламентацію структури та діяльності митних органів, їхніх посадових осіб, а здебільшого увага звертається до охорони економічної безпеки держави.

Поняття «митна політика» впродовж свого становлення зазнавала суттєвих змін. Зокрема, у дореволюційний період цей термін характеризувався як напрям, що встановлюється із зовнішньою торгівлею та пов'язаною внутрішньою продуктивністю. На сучасному етапі митна політика характеризується системою принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки.

Отже, реалізація кадрової політики митних органів в умовах євроінтеграції є важливим критерієм для майбутнього членства України в ЄС. Стверджуючи, що митна політика, зокрема митна безпека, виступає важливою складовою національної безпеки України, тому її реформування в умовах євроінтеграції є досить важливим аспектом, оскільки це є можливість гарантування захисту економічних інтересів країни та показником захищеності соціально-важливих потреб населення. Проте, потрібно враховувати національну правову систему України, інтереси нашої держави та суспільства в умовах реформування митної політики для ефективного функціонування.

Семенюк О. Л.

аспірант

Класичний приватний університет

КАДРОВА ПОЛІТИКА ПУБЛІЧНИХ ІНСТИТУЦІЙ У ПЕРІОД СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В УКРАЇНІ

Кадрова політика публічних інституцій у період соціально-економічних трансформацій відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування державного апарату, стабільності та стійкості суспільних інститутів. В умовах змін, пов'язаних із реформуванням економіки, модернізацією управлінських процесів та інтеграцією України в європейський простір, кадрова політика стає одним із пріоритетних напрямів державного управління [1].

Одним із важливих аспектів кадрової політики є формування професійного кадрового складу, здатного ефективно виконувати завдання в умовах нестабільності. Публічні інституції повинні забезпечити не лише високий рівень професійної підготовки своїх працівників, а й адаптивність, стійкість до змін та готовність до інновацій. В умовах соціально-економічних трансформацій особливого значення набуває розвиток компетенцій, пов'язаних із цифровізацією, комунікацією та кризовим управлінням [2].

Важливим напрямом кадрової політики є створення умов для підвищення кваліфікації працівників. Постійна освіта та професійний розвиток стають невід'ємною частиною роботи державних службовців. Згідно з даними Міністерства цифрової трансформації України, у 2023 році понад 60% працівників публічних інституцій пройшли навчання за програмами цифрової грамотності, що свідчить про актуальність та необхідність таких ініціатив [3].

Особливу увагу слід приділити реформуванню системи підбору та відбору кадрів. Впровадження прозорих і конкурентних процедур, таких як електронний конкурс, сприяє зменшенню корупційних ризиків і підвищенню довіри громадськості до державного апарату. Крім того, такі підходи забезпечують можливість залучення до публічної служби талановитих фахівців із різних сфер [4].

Кадрова політика має враховувати регіональні особливості та соціально-економічний контекст. Наприклад, у регіонах із високим рівнем безробіття публічні інституції можуть стати джерелом стабільності через створення нових робочих місць та підтримку місцевих ініціатив. У сільській місцевості важливим є залучення молодих фахівців до роботи в органах самоврядування шляхом впровадження програм стимулювання, таких як забезпечення житлом або соціальні гарантії.

Зарубіжний досвід свідчить про важливість інтеграції принципів гендерної рівності та інклюзії в кадрову політику. У країнах ЄС, наприклад, діють програми підтримки гендерного балансу на державній службі, які сприяють створенню рівних умов для всіх категорій населення. Адаптація цих принципів в Україні може стати важливим кроком до модернізації кадрової політики та підвищення її ефективності.

Кадрова політика в період соціально-економічних трансформацій також потребує забезпечення психологічної підтримки працівників. Зростання рівня стресу через часті зміни, високі навантаження та нестабільність вимагає впровадження програм психологічної допомоги та створення комфортних умов праці. Це сприяє збереженню високого рівня мотивації та ефективності працівників.

Таким чином, кадрова політика публічних інституцій у період соціально-економічних трансформацій має базуватися на інтегрованому підході, який поєднує професійний розвиток, адаптацію до змін, прозорість відбору та врахування соціального контексту. Успішна реалізація цих заходів сприятиме підвищенню ефективності публічного управління та забезпечить стійкий розвиток державних інституцій в Україні.

Список використаних джерел

1. Реформування кадрової політики у державному управлінні : аналітичний звіт. Київ : Наукова думка, 2023. 152 с.
2. Міністерство цифрової трансформації України. Звіт про програми цифрової грамотності для публічних службовців. Київ : Мінцифра, 2023. 95 с.
3. Гендерна рівність у публічному управлінні: досвід країн ЄС. Львів : Ліра-К, 2022. 120 с.
4. Конкурсні процедури на державній службі: сучасні виклики та перспективи. Харків : Освіта, 2021. 134 с.

НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Августинов О. М.

аспірант

Класичний приватний університет

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

За умов кризового стану економіки України, породженого диспропорціями та відставанням всіх макроекономічних сфер країни від рівня світового розвитку, браку власних науково-технологічних і фінансово-інвестиційних можливостей, неспроможності уряду й політичних еліт вирішити питання відтворювального розвитку країни, саме корпоративний сектор економіки України може бути джерелом економічного зростання. До того ж, в розвинених країнах світу саме корпоративному сектору відводиться роль акумулятора фінансових ресурсів, що розподіляються між провідними інноваційними центрами розвитку.

Проблема розвитку корпоративного сектору в Україні має публічний характер, передбачає синергетичне поєднання інтересів як промисловців і підприємців, так і держави, політичних еліт і суспільства в цілому. Актуальним завданням є формування в Україні нового управлінського світогляду, який домінує в розвинених країнах світу, у постіндустріальному суспільстві, що передбачає розділення власності й управління – корпоративного управління, коли професійний менеджмент має на меті кар'єрне зростання за принципами А. Маслоу, що включають принципи соціально-етичного маркетингу (корпоративної соціальної відповідальності), екологізації, енергоефективності виробництва, «виробництва без втрат», зростання вартості брендів, «участь у прибутках» компанії, входження до регіональних еліт, спонсорінг, благодійність, державно-приватне партнерство.

Протягом останнього десятиліття в країні відбулось зниження ефективності корпоративного сектору в Україні, що вплинуло на загальні макроекономічні показники розвитку країни. Однією з причин є низька економічна ефективність державних підприємств, пов'язана з загальною закритістю цієї сфери економіки щодо вхідних і вихідних інформаційних потоків, закритого характеру внутрішніх корпоративних відносин, відсутності координації органів держуправління щодо управління державними корпоративними правами, регулювання корпоративних відносин і контролю діяльності менеджерів; низька якість менеджменту, зловживання посадовими особами, корупція у сфері державних закупок і штучного банкрутства підприємств. Заходи з приватизації державних підприємств у теперішній час не сприяють подальшому їх розвитку через зниження їх вартості, спрямування коштів до державного бюджету замість інвестицій в основні засоби та новітні технології.

Приватизаційні процеси не пов'язані з розвитком національного фондового ринку, його інтеграції до світових ринків капіталу. Тому національні підприємці й внутрішні інвестори не мають можливості розміщення зовнішніх і внутрішніх інвестицій (запозичень). Також слід зазначити наявність внутрішніх перешкод у роботі підприємств корпоративного сектору в Україні організаційно-правового характеру щодо захисту від рейдерських захоплень, відчуження активів, протиріч між інтересами менеджерів і власників бізнесу (які обумовлюють додаткові витрати на фінансування заходів управлінського аудиту та контролю); дотримання прав акціонерів із виплат дивідендів, проведення зборів, ведення реєстру.

За спрямованістю діяльність підприємств корпоративного сектору України має характер сировинних монополій, спрямовану на створення та розвиток вертикально інтегрованих виробництв і бізнес-процесів, здатних забезпечити відповідні цикли технологічного відтворення.

Одним з напрямків розвитку корпоративного сектору в Україні є приведення національного законодавства до світових (європейських) стандартів щодо захисту підприємств і прав акціонерів, яке повинно поширювати використання інструментів фондового ринку до активізації технологічного й інноваційного розвитку великих підприємств, до перетворення сучасного корпоративного сектору на структуру, здатну забезпечувати процес розширеного відтворення.

Августинов О. М.

аспірант

Класичний приватний університет

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ

Державне регулювання у сфері транспорту створює умови для діяльності та функціонування суб'єктів природних монополій у цій галузі та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках у бажаному державі напрямі, завдяки чому розвивається система транспорту загалом.

За характером впливу держави на різноманітні суб'єкти можна виділити такі форми державного регулювання, як прямі та непрямі. Пряме регулювання пов'язане із впливом держави на різні процеси безпосереднім використанням відповідних інструментів, до яких, зокрема, можна віднести фінансування з державного бюджету окремих програм. Пряме регулювання змушує суб'єктів господарювання ухвалювати рішення на основі державних вказівок, а не самостійно. У такому разі використовуються такі інструменти: норми амортизації, державні інвестиції, централізовані ціни тощо. Отже, пряме регулювання – це адміністративний вплив державних органів на транспортну систему.

За непрямого регулювання держава лише створює передумови для того, щоб під час самостійного вибору суб'єкти господарювання віддавали перевагу тим варіантам, які відповідають цілям державної політики. Непряме регулювання у сфері транспорту здійснюється економічними інструментами, за допомогою яких створюються передумови для змін в умовах функціонування ринкового механізму. Зараз сфера

застосування непрямого регулювання значно розширюється, звужує можливість прямого втручання в діяльність суб'єктів природних монополій у сфері транспорту та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках.

Що стосується методів державного регулювання у сфері транспорту, то їх варто розглядати як сукупність способів, прийомів і засобів правового впливу на відносини, які виникають у сфері транспорту. Метод державного регулювання демонструє, як регулюються суспільні відносини, якими прийомами та способами. Методи державного регулювання класифікуються по-різному. Можна розглянути класифікацію за засобами впливу на ринок. За цим критерієм можна виділити правові, адміністративні й економічні методи державного регулювання у сфері транспорту. Правові методи державного регулювання у сфері транспорту полягають в ухваленні законів та підзаконних нормативно-правових актів. Закони та підзаконні нормативно-правові акти визначають об'єкти та предмет регулювання у сфері транспорту, відповідальність юридичних та фізичних осіб за їх невиконання. Варто зазначити, що закони виконують функцію довготермінового правового регулювання, а підзаконні нормативно-правові акти – оперативного регулювання.

Адміністративні методи державного регулювання базуються на прямому державному управлінні. Це заходи застосування заборон, дозволів або примусу. Відмінність адміністративного регулювання від правового полягає в тому, що правове регулювання має здебільшого стратегічний характер. До адміністративних методів регулювання належать ліцензування та сертифікацію; квотування; організацію необхідного рівня кількісного й якісного обслуговування населення підприємствами транспорту.

Економічні методи державного регулювання пов'язані зі створенням державою фінансових чи матеріальних стимулів, здатних впливати на економічні інтереси суб'єктів господарювання й зумовлювати їхню поведінку. Економічні способи відрізняються втручанням у галузь транспорту через вплив на розвиток конкуренції, балансування попиту та пропозиції. У сфері транспорту можна виділити такі основні економічні інструменти: податкове регулювання; встановлення мінімального розміру оплати праці; встановлення цін на надані послуги і лімітування підвищувальних коефіцієнтів, примус до виконання наданих пільг на проїзд; фінансування науково-дослідних розроблень; диференційована кредитна політика тощо. Отже, економічні методи державного регулювання впливають безпосередньо на ринок.

Білий О. Г.

аспірант

Класичний приватний університет

АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Механізм взаємодії виконавчої влади та інститутів громадянського суспільства включено у два базові сектори, а саме: консультування з громадськістю; діяльність громадських рад при органах виконавчої влади». Чітко закріплені на рівні законодавства форми взаємодії органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства є необхідною умовою їхньої прозорості та ефективної діяльності. Досвід провідних демократичних держав свідчить, що рівень взаємодії публічної влади з громадським сектором безпосередньо впливає на якість і своєчасність реалізації функцій державної публічної влади.

Громадські об'єднання беруть активну участь у виробленні, моніторингу та формулюванні суспільної думки про механізми та напрями реалізації державної політики у різних сферах: економічній, соціальній, духовній, культурній, молодіжній, екологічній, освітній, охорони здоров'я, організації дозвілля тощо. Отже, ці соціальні інституції на основі практичного досвіду стають ефективним джерелом консолідації зусиль членів соціуму (людини та громадянина) та владних інститутів (органів державного управління).

Ключова роль зв'язків із громадськістю під час функціонування органів публічної влади полягає у створенні та формуванні позитивного іміджу влади, що безпосередньо впливає на створення сприятливого середовища для ефективної взаємодії обох сторін. Слід констатувати, що в Україні триває пошук інноваційних форм оптимізації взаємодії органів державної та самоврядної влади з інститутами громадянського суспільства. Запроваджується електронне урядування, започатковано проєкт «Держава в смартфоні» та інші способи вдосконалення взаємодії та її ефективності. Таким чином, можна констатувати той факт, що попри всі розмови й заходи, спрямовані на розвиток громадянського суспільства, у нашій державі воно знаходиться лише на стадії становлення. Отже, й обговорювати ефективність взаємодії держави з інститутами громадянського суспільства необхідно системно, починаючи, насамперед, з упорядкування цих відносин. Покласти початок такій системі може, наприклад, прийняття Концепції взаємодії держави з громадянським суспільством, проєкт якої нині розроблено Міністерством юстиції України. Така свого роду систематизація сприятиме позбавленню хаотичності у відносинах між державою та інститутами громадянського суспільства.

В Україні за час незалежності зроблено переконливі кроки щодо формування державної політики розвитку громадянського суспільства, забезпечення відкритості та прозорості функціонування органів та посадових осіб державної та самоврядної влади, на новий рівень піднято питання взаємовідносин держави та громадських об'єднань. Забезпечення відкритості, публічності та прозорості державної діяльності вважається одним із пріоритетних завдань державної влади та забезпечується проведенням консультацій із громадськістю, взаємодією з консультативно-дорадчими органами (радами), проведенням громадської експертизи власної професійної діяльності тощо.

Важливою засадою ефективної і прагматичної співпраці й взаємодії між органами публічної влади та інституціями громадянського суспільства має стати сприйняття названими сторонами своїх прав та обов'язків, розуміння відповідальності в управлінні суспільними та державними справами, адже і права державних службовців, і права представників громадськості базуються на єдиному конституційному праві кожного громадянина брати участь в управлінні державними справами (ст. 38 Конституції України).

Існуючі форми взаємовідносин органів виконавчої влади та інститутів громадянського суспільства потребують удосконалення ефективності нормативно-правових актів із метою запровадження більш чіткого та імперативного порядку врахування ініціатив громадянського суспільства в діяльності органів виконавчої влади.

Білик Я. В.
аспірант
Класичний приватний університет

КОМУНІКАТИВНА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕІНТЕГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

З 2014 року українські органи влади проробили значну роботу за напрямом реінтеграції. З одного боку, було закладено її інституційні основи: розроблена суттєва нормативно-правова база (від стратегічних документів до порядків і положень) та налагоджена робота ключових відповідальних органів (від профільного міністерства до спеціального підрозділу в Офісі Генерального прокурора). З іншого, вдалося досягти результатів у підтримці внутрішньо переміщених осіб: їм надано можливість голосувати на місцевих виборах, створені програми з купівлі житла, запроваджено пільгові умови вступу до закладів вищої освіти тощо. Не менш важливою складовою діяльності держави є обговорення чутливих питань реінтеграції (особливо в частині перехідного правосуддя) з експертним середовищем та громадянським суспільством.

Від початку окупації Криму та збройної агресії Росії проти України на Донбасі минуло майже десять років. За цей час, на фоні постійної зміни періодів затишшя й ескалації на Сході та переговорного процесу на міжнародному рівні, не стихає дискусія про те, якою має бути реінтеграційна політика України щодо тимчасово окупованих територій (ТОТ) Криму та Донбасу, Луганську, Херсонської та Запорізької областями та як забезпечити встановлення миру в довгостроковій перспективі, зокрема й після відновлення контролю над цими територіями.

Отже, підсумовуючи, варто зазначити, що ті обмеження, з якими стикається Україна у міжнародному вимірі політики реінтеграції тимчасово окупованих територій, є зрозумілими. Водночас важко не погодитись з висновком аналітиків АЦ «Українська призма», що «єдиним ефективним тлумаченням популярного в Європі вислову «не провокувати Росію» має бути не політика умиротворення агресора, а створення умов, за яких Кремль вважатиме ескалацію недоцільною через те, що очікувані втрати перевищуватимуть можливі здобутки». Також критичним є збереження ініціативи та участі України у всіх консультаціях та переговорах, які ведуться щодо ситуації в Україні, та артикуляція назовні послідовної й стратегічної позиції щодо відстоювання і реалізації державних інтересів.

Бондар В. Д.
аспірант
Класичний приватний університет

ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА З РОЗВИТКУ МОВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДОСВІДУ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА ТА УКРАЇНИ

Для визначення з методологією дослідження, звернімося до сутності державного і публічного управління, феномену національних меншин. Узагальнено, під категорією «державне управління» слід розуміти процес цілеспрямованого впливу суб'єкта на об'єкт управління, яким є все суспільство чи його частина, задля задоволення сторін. Беручи суб'єкт-об'єктні відносини, управління являє собою планування, організацію, мотивацію, контроль, комунікацію, прийняття рішень. За Л. Приходченком, його сутність зумовлена об'єктивними потребами суспільства, а соціополітична функція спрямована на «впорядкування, збереження, переведення суспільства у якісно новий стан». На думку автора, держава, діючи організовано й цілеспрямовано на увесь комплекс, надає такому впливові системний характер. Це відображається сукупністю методологічних підходів, що застосовуються.

Дія Закону Польщі «Про національні та етнічні меншини, а також регіональну мову» (2005 р.) спрямована на збереження й розвиток культурної ідентичності національних меншин, застосування принципу рівноправності. Вивчення документа дає підстави говорити про його цілісність, відповідність європейським принципам унормування етнічного середовища. Представлено критерії національної меншини (ч. 1 ст. 2), це група: 1) чисельно менша за решту населення Польщі; 2) значно відрізняється від інших громадян мовою, культурою, традиціями; 3) прагне зберігати свою мову, культуру, традиції; 4) має усвідомлення власної історичної національної спільності, орієнтована на її вираження і збереження; 5) її нащадки проживали на сучасній території Польщі мінімум 100 років; 6) ототожнює себе з народом, який зорганізувався на території своєї країни.

Закон України «Про національні меншини України» (1992 р.) [188] проголошує гарантування державою права національним меншинам на вільний розвиток. Визнає (ст. 3): «До національної меншини належать групи громадян України, які не є українцями за національністю, виявляють почуття національного самоусвідомлення та спільності між собою». Будь-яких інших трактувань або критеріїв документ не містить.

Таким чином, методологія системного підходу ототожнюється з розумінням, що національну меншину можна дослідити завдяки його інструментарію. Як система соціальна, вона усередині є сукупністю пов'язаних елементів, що забезпечує їй здатність бути такою, що управляється. Зовні розвивається не лише у межах національного простору, а й перебуває у сфері впливу країни-походження.

Буц О. Г.
аспірант
Класичний приватний університет
наук. кер. – д.е.н., професор Машенко О. В.

РОЗВИТОК СИСТЕМИ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Реформа системи медичної реабілітації в Україні є одним із пріоритетних напрямів державної політики, особливо в умовах війни. Державне управління у цій сфері має забезпечити ефективну координацію реабілітаційних заходів, доступність послуг та їх відповідність сучасним стандартам. Важливим завданням є створення

дієвої системи реабілітації як для військовослужбовців, так і для цивільного населення, яке постраждало від наслідків війни.

Медична реабілітація в Україні відіграє важливу роль у відновленні здоров'я громадян та їх інтеграції в суспільне життя після травм і захворювань [1]. Однак система реабілітації стикається з низкою проблем, серед яких недостатнє фінансування, дефіцит кваліфікованих спеціалістів і відсутність ефективної координації між державними органами. Військовий конфлікт значно посилив навантаження на систему охорони здоров'я, що вимагає перегляду підходів до фінансування та організації реабілітаційної допомоги.

Значним кроком у розвитку реабілітаційної системи стало включення медичної реабілітації до Програми медичних гарантій 2022–2023 років [2]. Це сприяло покращенню доступу до реабілітаційних послуг для широкого кола населення та дало можливість розширити фінансування цієї сфери. Водночас, для підвищення ефективності реабілітації необхідно посилити координацію між державними структурами, приватними медичними закладами та громадськими організаціями. Важливу роль у фінансуванні та адмініструванні реабілітаційних послуг відіграє Національна служба здоров'я України (НСЗУ), яка визначає пакети послуг, забезпечує контроль за їхнім наданням і сприяє підвищенню стандартів реабілітаційної допомоги [3]. Розвиток партнерства між цими суб'єктами дозволить створити ефективну систему реабілітаційної допомоги, яка відповідатиме сучасним викликам та потребам українського суспільства [4].

Для покращення медичної реабілітації в Україні необхідно продовжити зміцнення співпраці між різними учасниками системи охорони здоров'я, залучати іноземне фінансування для реалізації різних проектів, збільшувати фінансування та підвищувати якість надання послуг, що є особливо актуальним у умовах війни. Враховуючи високий попит на реабілітаційні послуги під час і після конфлікту, важливо створити додаткові можливості для пацієнтів, забезпечуючи їм доступ до ефективних і сучасних методів лікування. Зокрема, необхідно зосередитися на розвитку приватного сектору в сфері реабілітації, оскільки він може значно підвищити доступність послуг та забезпечити більш персоналізовану допомогу для пацієнтів. Приватні медичні установи здатні оперативно впроваджувати новітні технології та методи лікування, що дасть змогу створити альтернативні варіанти лікування для пацієнтів, які не можуть отримати належну допомогу в державних установах. Крім того, важливо сприяти співпраці між державними та приватними закладами, що дозволить забезпечити більшу ефективність системи медичної реабілітації загалом.

Не менш важливим є продовження навчання медичних спеціалістів за кордоном, що було розпочато до війни, оскільки це дозволить впроваджувати нові методики, підвищувати рівень кваліфікації та досвіду в галузі реабілітації, особливо в умовах швидких змін і розвитку медичних технологій. Інтеграція українських медичних працівників у міжнародні освітні програми дозволить підвищити рівень професіоналізму в медичній сфері та створити нові можливості для кар'єрного розвитку молодих фахівців.

Важливо також, звернути увагу на розвиток реабілітаційної інфраструктури, зокрема на модернізацію існуючих медичних установ, оснащення їх новітнім обладнанням і технологіями, що дозволить зменшити навантаження на державні установи та створити додаткові можливості для пацієнтів отримувати допомогу. У цьому контексті значну роль повинні відігравати інвестиції в приватний сектор, оскільки він має великий потенціал для розвитку сучасних реабілітаційних центрів, які зможуть задовольнити потреби пацієнтів у найкоротші терміни.

Отже, нам слід вивчати досвід інших європейських країн, наприклад, таких як Чехія, де приватні та державні заклади медичних послуг успішно співіснують, що сприяє високій якості реабілітаційної допомоги.

У Чехії, зокрема, близько 60% всіх реабілітаційних закладів – це приватні фізіотерапевтичні установи, що демонструють успішний досвід розвитку приватного сектору в медичній сфері [5]. Це може стати прикладом для України, як посилити приватний сектор у реабілітації, залучаючи інвестиції, модернізуючи клініки та покращуючи доступність послуг для пацієнтів.

Враховуючи ці фактори, Україна може створити ефективну та конкурентоспроможну систему медичної реабілітації, яка буде забезпечувати належний рівень допомоги для пацієнтів, сприятиме інтеграції країни в європейський медичний простір і підвищить якість життя громадян після тяжких травм або захворювань.

Отже, для покращення медичної реабілітації в Україні необхідно продовжити зміцнення співпраці між різними учасниками системи, збільшувати фінансування і підвищувати якість надання послуг, що є особливо актуальним у умовах війни.

Список використаних джерел

1. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX.
2. Програма медичних гарантій 2023. URL: https://perv.crl.net.ua/wp-content/uploads/2023/04/posibnyk-_pmh_na_2023_compressed.pdf (дата звернення: 12.10.2024).
3. Про утворення Національної служби здоров'я України : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1101.
4. Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 р. № 1268.
5. ZDRAVOTNICTVÍ ČR: stručný přehled činnosti oboru rehabilitační a fyzikální medicína (FBLR) za období 2007–2020 NZIS REPORT č. K/22 (08/2021). URL: <https://www.uzis.cz/res/f/008396/nzis-rep-2021-k22-a052-rehabilitacni-a-fyzikalni-medicina-2020.pdf> (date of request: 12.10.2024).

Буц О. Г.

аспірантка

Класичний приватний університет

наук. кер. – д.е.н., професор Машенко О. В.

СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Реформа системи медичної реабілітації в Україні є одним із пріоритетних напрямів державної політики, особливо в умовах війни. Державне управління у цій сфері має забезпечити ефективну координа-

цію реабілітаційних заходів, доступність послуг та їх відповідність сучасним стандартам. Важливим завданням є створення дієвої системи реабілітації як для військовослужбовців, так і для цивільного населення, яке постраждало від наслідків війни.

Медична реабілітація в Україні відіграє важливу роль у відновленні здоров'я громадян та їх інтеграції в суспільне життя після травм і захворювань [1]. Однак система реабілітації стикається з низкою проблем, серед яких недостатнє фінансування, дефіцит кваліфікованих спеціалістів і відсутність ефективної координації між державними органами. Військовий конфлікт значно посилив навантаження на систему охорони здоров'я, що вимагає перегляду підходів до фінансування та організації реабілітаційної допомоги.

Значним кроком у розвитку реабілітаційної системи стало включення медичної реабілітації до Програми медичних гарантій 2022–2023 років [2]. Це сприяло покращенню доступу до реабілітаційних послуг для широкого кола населення та дало можливість розширити фінансування цієї сфери. Водночас, для підвищення ефективності реабілітації необхідно посилити координацію між державними структурами, приватними медичними закладами та громадськими організаціями. Важливу роль у фінансуванні та адмініструванні реабілітаційних послуг відіграє Національна служба здоров'я України (НСЗУ), яка визначає пакети послуг, забезпечує контроль за їхнім наданням і сприяє підвищенню стандартів реабілітаційної допомоги [3]. Розвиток партнерства між цими суб'єктами дозволить створити ефективну систему реабілітаційної допомоги, яка відповідатиме сучасним викликам та потребам українського суспільства [4].

Важливо також, звернути увагу на розвиток реабілітаційної інфраструктури, зокрема на модернізацію існуючих медичних установ, оснащення їх новітнім обладнанням і технологіями, що дозволить зменшити навантаження на державні установи та створити додаткові можливості для пацієнтів отримувати допомогу. У цьому контексті значну роль повинні відігравати інвестиції в приватний сектор, оскільки він має великий потенціал для розвитку сучасних реабілітаційних центрів, які зможуть задовольнити потреби пацієнтів у найкоротші терміни.

Отже, нам слід вивчати досвід інших європейських країн, наприклад, таких як Чехія, де приватні та державні заклади медичних послуг успішно співіснують, що сприяє високій якості реабілітаційної допомоги.

У Чехії, зокрема, близько 60% всіх реабілітаційних закладів – це приватні фізіотерапевтичні установи, що демонструють успішний досвід розвитку приватного сектору в медичній сфері [5]. Це може стати прикладом для України, як посилити приватний сектор у реабілітації, залучаючи інвестиції, модернізуючи клініки та покращуючи доступність послуг для пацієнтів.

Враховуючи ці фактори, Україна може створити ефективну та конкурентоспроможну систему медичної реабілітації, яка буде забезпечувати належний рівень допомоги для пацієнтів, сприятиме інтеграції країни в європейський медичний простір і підвищить якість життя громадян після тяжких травм або захворювань.

Отже, для покращення медичної реабілітації в Україні необхідно продовжити зміцнення співпраці між різними учасниками системи, збільшувати фінансування і підвищувати якість надання послуг, що є особливо актуальним у умовах війни.

Список використаних джерел

1. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX.
2. Програма медичних гарантій 2023. URL: https://perv.crl.net.ua/wp-content/uploads/2023/04/posibnyk_pmh_na_2023_compressed.pdf (дата звернення: 12.10.2024).
3. Про утворення Національної служби здоров'я України : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1101.
4. Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 р. № 1268.
5. ZDRAVOTNICTVÍ ČR: stručný přehled činnosti oboru rehabilitační a fyzikální medicína (FBLR) za období 2007–2020 NZIS REPORT č. K/22 (08/2021). URL: <https://www.uzis.cz/res/f/008396/nzis-rep-2021-k22-a052-rehabilitacni-a-fyzikalni-medicina-2020.pdf> (date of request: 12.10.2024).

Весельський Д. Ю.

аспірант

Класичний приватний університет

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ НАУКОВОГО ПІДХОДУ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ

Управління персоналом у публічній службі є ключовим аспектом ефективності та стійкості державних структур. Зростаючі вимоги до них в контексті сталого розвитку вимагають нових стратегій та підходів, що відповідали б сучасним викликам в будь-якому державному органі є відділ кадрів, проте, з огляду на організаційно-технічне, кадрове та фінансове забезпечення набір функцій відділів кадрів досить обмежений, хоча за своєю суттю вони покликані вибудовувати цілісну систему управління персоналом, що включає і навчання співробітників, і оцінку результатів їх роботи та заходи, спрямовані на створення певної корпоративної культури організації та психологічний супровід діяльності як на рівні колективу, так і окремого державного службовця.

Корінна структурна реорганізація органів управління персоналом публічної служби, зміна та доповнення їхнього функціонального призначення стали в даний час завданнями першорядної важливості, що вимагають законодавчого, наукового, методичного та організаційного вирішення. У зв'язку з цим на перший план виходить підготовка та перепідготовка кадрів публічної служби з необхідними для продуктивної управлінської діяльності психологічними характеристиками, що дозволяють ефективно здійснювати поставлені перед ними завдання. До кадрів державного управління мають пред'являтися певні вимоги в особистісному та професійному планах: самосвідомість, соціальна спрямованість та постійна включеність до процесу самооцінки та прийняття рішення, мотивація досягнення та інші внутрішні детермінанти, що зумовлюють продуктивну реалізацію творчого потенціалу людини.

У ситуації підвищення соціальної відповідальності та ініціативності в розрізі публічної служби особливої значущості набуває розробка способів та форм ефективного управління діяльністю та поведінкою службовців. Наразі основними мотивами надходження людей на публічну службу є особисті фактори – гарантія постійної роботи, прагнення реалізувати свої професійні якості та підвищити своє матеріальне благополуччя, бажання мати широкі зв'язки з людьми, які можуть бути корисними у житті, прагнення зайняти престижне місце у суспільстві. А от соціально значущі мотиви професійної діяльності (бажання принести користь суспільству та державі) менш важливі для службовців. У контексті цього питання важливо звернути увагу на таку проблему, як низька ефективність управління персоналом у публічній службі. Основними причинами низької ефективності управління персоналом у публічній секторі є складна урядова бюрократія, жорстка регламентація та низький рівень заробітної плати.

Управління людськими ресурсами включає такі функції, як планування, набір і відбір персоналу, управління продуктивністю, навчання, компенсація і трудові відносини. Ключові проблеми управління кадровими функціями у публічній службі включають мотивацію та компенсацію державних службовців, щоб винагородити лояльність до публічної служби, управління політичними ролями державних службовців та їхньою політичною чуйністю, а також реформування публічної служби. Ці проблеми впливають на індивідуальну та організаційну ефективність.

Управління персоналом у системі публічної служби є складним процесом, зокрема через складну урядову бюрократію та жорстку регламентацію. У наші дні процес управління персоналом у публічній службі зазнає суттєвих змін.

Ці зміни обумовлені певними чинниками, серед яких слід зазначити такі: проявляється збільшення складності управлінської праці у публічній службі; проведені політичні та економічні реформи у суспільстві змінюють та ускладнюють систему цінностей працівників; збільшуються вимоги до раціонального та ефективного використання персоналу публічної служби через зростання чисельності працівників системи державного управління; зміна цілей управління персоналом публічної служби.

Волошко В. В.

аспірант

Класичний приватний університет

ПРОЦЕС ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

У процесах публічного управління систематично виникає потреба в ухваленні рішень щодо проблем розвитку: економічного, соціального, гуманітарного, екологічного, технологічного тощо. Від таких рішень залежить культурний, освітній, науковий, технологічний рівень країни (галузі, регіону, території), її місце та роль у процесах світового розвитку. Під час ухвалення таких рішень необхідно орієнтуватися на світовий рівень розвитку, забезпечувати конкурентність результатів (політичних, економічних, технологічних та ін.), що отримані як їхній наслідок.

Усталеним підходом до формування управлінських рішень є їхній розгляд у складі єдиного управлінського процесу. Аналіз останнього дозволяє виділити так звану модель раціонального ухвалення рішень. У найбільш загальному вигляді остання модель містить такі блоки: підготовку до розроблення управлінського рішення; розроблення цього рішення та його ухвалення. Етап підготовки до розроблення управлінського рішення виконується в такій послідовності та складається з таких дій: отримання інформації про ситуацію (аналітичний матеріал); визначення цілей (побудова дерев цілей і визначення критеріїв, ранжирування цілей за пріоритетами) розроблення системи оцінювання (формування індексів та індикаторів, розрахунок рейтингів, розроблення умов тендерів, визначення порівняльних оцінок і пріоритетів); аналіз ситуації (виявлення чинників, що визначають розвиток організації, зокрема можливостей ресурсного забезпечення); діагностування ситуації (виділення основних проблем і визначення їхнього впливу на досягнення бажаного стану організації); розроблення прогнозу розвитку ситуації (застосування методів експертного прогнозування).

Формування управлінського впливу передбачає визначення суб'єктів і об'єктів впливу, його механізмів (політичний, економічний, соціальний, гуманітарний, екологічний, правовий, організаційний, ресурсний), рівнів масштабності й інтенсивності, термінів і простору впливу (держава, галузь, регіон, територія тощо). Реалізація управлінського впливу передбачає певні дії суб'єктів впливу щодо об'єктів впливу, які супроводжуються застосування визначених механізмів (політичний, економічний, соціальний, гуманітарний, екологічний, правовий, організаційний, ресурсний) у межах певних термінів і простору впливу. Контроль за виконанням управлінських рішень завжди варто розглядати як обов'язкову функцію управління, елемент зворотного зв'язку, що дозволяє своєчасно відреагувати на будь-які відхилення від запланованого шляху досягнення поставлених цілей. Класичний процес контролю складається з установлення стандартів (цілі, що піддаються вимірюванню), оцінювання фактично досягнутих результатів та, у разі суттєвого відхилення від установлених стандартів, проведення коригування цілей і планів щодо їх досягнення. Контроль надає дуже важливу інформацію, якщо передбачається вирішення аналогічних проблем у майбутньому, і необхідний з погляду мотивації учасників процесу, що контролюється.

Модель публічного управління суспільними відносинами безпосередньо пов'язує систему управлінських впливів на суспільство з ухваленням відповідних управлінських рішень, які, безумовно, повинні бути ситуативно адекватними вирішенню проблем, що постали перед публічним адмініструванням. На свідомісному (ціннісний) рівні базовими цінностями держави і народу є наявність національних ідей, історичного коріння, традицій, уподобань, міжнаціональної, міжрелігійної, міжмовної терпимості, тобто державної свідомісної ідентичності. За таких умов будь-які процеси на політичному рівні не зможуть привести до серйозних збурень у суспільстві, оскільки немає принципових ідеологічних причин для цього, немає підтримки в населення збурюючих політичних сил.

Державне управління в Україні повинно стати не тільки справою народних депутатів, державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, але й важливою справою громадян, які повинні сформувати активне соціально-політичне середовище реформ, трансформувати публічне управління, сприяти його відкритості, насиченню інноваціями.

Галащ М. М.

аспірант

Класичний приватний університет

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ

Для вдосконалення державної політики розвитку галузей економіки потрібне реформування, зокрема це стосується і сфери зайнятості населення, для чого необхідна реформа політики доходів, яка регулюватиме роль податкової системи в напрямку формування ринкових механізмів трудової мотивації, крім того, є необхідність удосконалення фінансових механізмів управління зайнятістю, які б забезпечували соціальне страхування на випадок безробіття на достатньому рівні з розподілом тягаря формування відповідних коштів між усіма суб'єктами ринку праці. Для подолання безробіття важливо спрямувати вектор державної політики на економію видатків, надлишкових статей витрат державного сектору, адресну допомогу, програми стимулювання бізнесу шляхом кредитних програм, зниження податкового навантаження, надання інших податкових преференцій.

Нові підходи в політиці зайнятості спрямовані на підвищення гнучкості ринку праці, зменшення витрат на робочу силу, згортання соціальних програм при одночасному розширенні витрат на підготовку й перепідготовку кадрів, створення додаткових робочих місць, жорсткості умов видачі допомоги. Приймаються заходи для посилення ролі приватного сектору у вирішенні проблем зайнятості, інших соціальних проблем; проводиться політика стримування зростання заробітної плати, зміни тривалості робочого тижня, широкого використання форм неповної зайнятості. Практика показує, що державна підтримка і допомога найбільш потрібна працівникам нижньої та частково середньої ланки, адже саме ця категорія працівників передусім потрапила під хвилю масових звільнень.

Професіонали та управлінці, як правило, потребують лише інформаційної підтримки про наявність вакантних посад та загальної ситуації на ринку праці, оскільки самі можуть знайти нову достойну роботу. Таким чином, серед можливих заходів із боку держави щодо сприяння боротьбі з безробіттям в Україні можуть бути такі:

1. Стимулювання роботодавців за допомогою пільгового оподаткування або кредитування. Пільгові умови оподаткування або державного кредитування в обмін на заборону звільнення персоналу могли б допомогти підприємствам частково подолати збитки. Проте такий захід ефективний тільки в умовах постійного моніторингу і контролю.

2. Перенавчання звільнених працівників. Особливу увагу слід приділити галузі будівництва, екологічного відновлення територій, туристичній сфері, переорієнтування компаній на проекти державного замовлення в комплексі з перенавчанням робітничих професій може дозволити скоротити рівень безробіття.

3. Організація громадських робіт. Як свідчить практика, будівництво доріг та іншої соціально важливої інфраструктури неодноразово допомагало уряду зменшити рівень безробіття в країні. Така праця не потребує високої кваліфікації від працівника та значних коштів на навчання від держави, Україна потребує не тільки будівництва нових доріг, але й значних обсягів ремонту наявних.

Пріоритетним напрямком удосконалення державного управління зайнятістю населення є глибокий аналіз стану зайнятості, який має розглядатися не тільки як соціальний феномен, що зумовлює інтерес тільки з позиції масштабів безробіття, його професійних аспектів, а бути значно глибшим, адже структурна криза економіки є й кризою структури зайнятості, що склалася в господарстві країни. Через тривалий кризовий спад виробничих потужностей разом із прогресуючими інфляційними процесами проблема, пов'язана з аналізом та прогнозуванням зайнятості громадян, формується перед державними управлінськими структурами у якості важливої умови для того, щоб ефективно спроектувати обґрунтовану комплексну систему заходів по вирішенню проблематики зайнятості. Це дає змогу виявлення характеру і тенденцій сучасних активних процесів і своєчасного втручання при необхідному коригуванні.

Гармашов Б. С.

аспірант

Класичний приватний університет

ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА З ОРГАНАМИ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

Стрімкі трансформації, що відбуваються в суспільстві, ставлять нові виклики перед громадянським сектором та органами публічної влади. Ефективна взаємодія між ними стає ключовим фактором забезпечення сталого розвитку держави та реалізації інтересів громадян. Тому дослідження механізму такої взаємодії в умовах суспільних перетворень набуває особливої актуальності.

За роки незалежності в Україні створено достатньо широку нормативно-правову базу, яка регулює процеси взаємодії влади та громадськості. Зокрема, Закони України «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації», «Про громадські об'єднання», Указ Президента України «Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки», постанова КМУ «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» та ін. визначають основні права громадян щодо участі в управлінні державними справами, доступу до інформації про діяльність органів влади, створення та діяльності громадських організацій.

Професор В.В. Тертичка зазначає, що у процесі становлення громадянського суспільства науковці і практики все більше переконуються в можливості впровадження терміна «суспільна» (замість державна чи в поєднанні з суспільна/державна - як компромісний варіант) політика, оскільки формулювання «суспільна політика» й «аналіз суспільної політики» підкреслюють важливість, що вона проводиться в суспільстві, для суспільства і в умовах розбудови громадянського суспільства. Тобто в рамках суспільної політики є можливість підвищувати рівень довіри громадян до влади саме завдяки їх безпосередній участі в управлінському процесі, а також через застосування інструменту контролю.

Разом з тим, на практиці механізми такої взаємодії використовуються недостатньо ефективно. Серед основних проблем, що перешкоджають розвитку партнерства влади та громадянського суспільства, можна виділити: недостатній рівень відкритості та прозорості діяльності органів влади; низький рівень довіри громадян до влади; слабкість інститутів громадянського суспільства та їх обмежені можливості щодо здійснення впливу на процеси прийняття рішень; відсутність дієвих стимулів та інструментів залучення громадськості до вироблення та реалізації державної політики.

Подолання цих проблем потребує комплексних зусиль як з боку органів публічної влади, так і з боку інститутів громадянського суспільства. Необхідним є впровадження ефективних механізмів консультацій, громадських обговорень, спільного прийняття рішень, громадського контролю тощо. Важливу роль також відіграватимуть заходи щодо підвищення інституційної спроможності та фінансової стійкості громадських організацій.

Перспективи вдосконалення механізму взаємодії громадянського суспільства з органами публічної влади в умовах трансформаційних змін передбачають: посилення правових, організаційних та інституційних гарантій реалізації прав громадян на участь в управлінні державними справами; розвиток дієвих форм та методів залучення громадськості до процесу прийняття рішень; підвищення прозорості та підзвітності діяльності органів публічної влади;

забезпечення ефективних механізмів фінансової, організаційної та методичної підтримки громадських ініціатив; формування культури партнерства та взаємної довіри між громадянським суспільством і владою тощо.

Отже, взаємодія громадянського суспільства та органів публічної влади є важливим чинником демократичного розвитку та підвищення ефективності державного управління. Незважаючи на наявність певного нормативно-правового підґрунтя для такої взаємодії, в Україні існує чимало проблем, які потребують комплексного вирішення. Лише за умов налагодження ефективного партнерства між владою та громадськістю може бути забезпечено успішну реалізацію реформ і сталий розвиток держави.

Голуб В. О.

аспірант

Класичний приватний університет

МОДЕРНІЗАЦІЯ СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ КОМУНІКАТИВНОЇ ПОЛІТИКИ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

Комунікативна політика органів публічної влади перебуває у стані переходу від традиційної інформаційної політики, яка діє за принципом «інформувати та висвітлювати діяльність», до справді комунікативної політики, що ґрунтується на значущому зворотному зв'язку та використовує широкий набір комунікативних каналів. Однією з характерних ознак перехідного періоду є ототожнення інформаційної та комунікаційної політики.

Умови, в яких формується певна модель комунікативної політики ОПВ, є внутрішніми та зовнішніми щодо власне системи публічної влади. Наприклад, Н. Шотурма доходить висновку, що «головною проблемою комунікативної діяльності влади всіх рівнів є відсутність системності у виробленні комунікативної політики. До проблемних питань також належить відсутність координації в роботі служб зі зв'язків з громадськістю органів місцевого самоврядування, не завжди ефективний зворотний зв'язок з аудиторією, нестача гнучкості та оперативності у процесі».

Бізнес-структури в Україні вже тривалий час вважаються суб'єктом комунікативної політики. Вони впливають на управлінські рішення влади, взаємодіють з інститутами громадянського суспільства, ЗМІ, відіграють чималу роль в розвитку та стабільності соціально-економічного стану регіонів та держави в цілому. З погляду комунікативної політики свою діяльність бізнес намагається здійснювати односторонньо – інформувати аудиторію про власну діяльність, формувати позитивний імідж з метою отримання максимального прибутку від власної економічної діяльності. Фактично бізнес використовує комунікативне поле з рекламною метою. Окремі громадяни, як виборці та споживачі інформації, є одним з зацікавлених суб'єктів комунікативної політики. Ключові інтереси цього суб'єкта полягають в отриманні об'єктивної, оперативної та повної інформації про діяльність органи публічної влади. Діюча модель задовольняє потреби громадян шляхом надання відповідної інформації на офіційних сайтах держустанов, відповідей на інформаційні запити, через особистий прийом громадян уповноваженими особами, шляхом поширення інформації у ЗМІ.

Суттєвою проблемою щодо правового ресурсного забезпечення комунікативної політики органів публічної влади є те, що галузь публічних комунікацій в Україні, з одного боку, не має чітко визначених нормативно-правових норм, а з іншого – може вважатися достатньо зарегульованою. Вона, зокрема, регулюється Законами України «Про інформацію», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації». Загалом чинне законодавство дає можливість громадянам брати участь в управлінні суспільними справами та комунікувати із владою. Проте влада зберігає за собою значною мірою право самостійно встановлювати окремі умови такої комунікації та у відносно законний спосіб за потреби обмежувати таку взаємодію.

У процесі модернізації комунікативної політики органів публічної влади України їхня комунікативна діяльність має стати більш ефективною: максимально мають бути задоволені ключові інтереси суб'єктів цієї політики, при тому, що їх ресурсне забезпечення не потребуватиме суттєвого нарощення. На нашу думку, якісна комунікація означає, що процеси, й інститути надають результати, що відповідають потребам суспільства, з максимальним використанням ресурсів, які наявні у їх розпорядженні. Насамперед цього можна досягти шляхом розвитку елементів громадянського суспільства та ефективно забезпечувати комунікативні процеси. Запровадження чіткої та зрозумілої моделі дасть можливість відійти від традиційної моделі інформування про досягнення та наміри чинної влади та запровадити модель збалансованої комунікативної взаємодії суспільства та органів публічної влади.

Одним із найбільш нагальних питань, з яким стикається держава та суспільство, формуючи новітню комунікативну систему відносин, є визначення позиції органів публічної влади у напрямках розвитку комунікативного процесу, використання ресурсу та потенціалу суб'єктів та заміни ієрархічної моделі взаємодії до інтерактивної. Для цього необхідно розробити та ухвалити єдиний закон, який би врегульовував проблемні питання комунікативної взаємодії органів публічної влади та суспільства та окремий закон «Про медіа», який врегулює діяльність ЗМІ.

Давиденко Р. Б.

аспірант

Класичний приватний університет

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ

Ефективність логістичної системи залежить від багатьох чинників, до яких, насамперед, слід віднести розвиток логістичної інфраструктури, географічне розташування країни, нормативну базу країни, відсутність кризових ситуацій, політичну й економічну стабільність. Сьогодні інвестиційна діяльність в Україні регулюється законами «Про інвестиційну діяльність», «Про режим іноземного інвестування», «Про захист іноземних інвестицій в Україні», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про інститути спільного інвестування» та Постановою Кабінету Міністрів «Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну діяльність за участю іноземного інвестора» та ін. Для покращення інвестиційного клімату в Україні здійснюється процес узгодження національних стандартів із міжнародними, у тому числі й європейськими.

Державні органи, здійснюючи впродовж останніх років таку політику шляхом відміни певних нормативних актів, залишають ті з них, які вкрай необхідні з погляду безпеки, уніфікації тощо. Водночас поширення набувають більш м'які інструменти державної політики в будівництві у формі сертифікації, особливо в будівництві логістичної інфраструктури. Усе частіше на практиці ми зустрічаємося з вимогами до сертифікації об'єктів, що належать до логістичної інфраструктури підприємства. Ця стаття є спробою поглянути, на які з величезної кількості випущених сертифікатів варто звернути увагу у випадку логістичних об'єктів, наприклад логістичного центру. У логістичному підрозділі поділ сертифікатів можна представити так: сертифікати на продукцію або послуги; сертифікати на системи; сертифікати для працівників.

Тобто загалом процедура сертифікації може стосуватися товарів та послуг, процесів та осіб. Відносно об'єктів логістичної інфраструктури, передусім логістичних центрів, дистрибуційних центрів, терміналів, складів тощо, сертифікація може передбачати: сертифікацію розміщення об'єкта; сертифікацію будівництва об'єкту (конструкційних елементів та процесів); сертифікацію введення в експлуатацію; енергетичну сертифікацію; екологічну сертифікацію; сертифікацію щодо безпеки та гігієни праці; сертифікацію щодо відповідності об'єкту критичної інфраструктури та ін. Сертифікація також повинна охоплювати процеси, які відбуваються в процесі експлуатації цих об'єктів, разом з обладнанням, а також сертифікацію працівників, які відповідають за безпеку та гігієну праці.

Починаючи з 2022 року, початок повномасштабного російського вторгнення, логістична галузь, як і багато інших, зазнала кризи. Зокрема, було зруйновано численні об'єкти логістичної інфраструктури в Київській, Харківській, Запорізькій, Херсонській та інших областях. Тільки в 2024 році на відновлення критичних елементів та вузлів української транспортно-логістичної системи необхідно 2,3 млрд. доларів. Водночас фахівці відзначають певні позитивні зрушення у розвитку галузі наприкінці 2023 року. Логістичні компанії змогли певною мірою адаптуватися до викликів воєнного часу шляхом переходу до нових маршрутів перевезення ресурсів. Серед ключових чинників, які сприяли стабілізації логістичних процесів та покращенню стану логістичної галузі: підписання важливих міжнародних угод, таких як «Транспортний безвіз»; запровадження пільгових умов діяльності для логістичних компаній (наприклад, дозвіл для водіїв, які мають посвідчення В, керувати транспортом категорії С, С1); переорієнтування діяльності логістичних організацій на західні логістичні маршрути з використанням переважно залізничного та автомобільного транспорту.

Відбудова на засадах сталості та інноваційний розвиток логістичної інфраструктури країни, зокрема її прикордонних регіонів, є необхідною передумовою забезпечення відновлення української промисловості, подальшого економічного зростання та підвищення національної безпеки України.

Дубнов І. В.

аспірант

Класичний приватний університет

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ

Від ефективності інвестиційної політики держави залежить активізація інвестиційної діяльності, стан виробництва, рівень технічної оснащеності підприємств, можливості структурної перебудови економіки України, впровадження інноваційних розробок, вирішення соціальних та екологічних проблем. Систему регулювання умов інвестиційної діяльності коригують залежно від економічної політики держави у кожний конкретний період та залежно від ступеня інвестиційної активності суб'єктів господарювання.

Аналізуючи найбільш істотні фактори, що формують інвестиційний клімат, бачимо, що крім об'єктивних (незалежних від державної політики), існують і суб'єктивні фактори (залежні від державної політики, тобто ті що відносяться до важелів впливу держави), серед яких можемо виділити наступні: політична ситуація; макроекономічні фактори; правове середовище; податкова політика; регуляторний вплив держави.

Серед основних макроекономічних факторів можна зазначити: зростання індексу споживчих цін; суттєве пониження курсу національної валюти, її знецінення; зменшення золотовалютних резервів; зростання дефіциту Державного бюджету; збільшення державного боргу та ін.. Щодо правового середовища, то законодавство України передбачає необхідні гарантії діяльності для інвесторів.

Важливим фактором впливу на інвестиційну діяльність у країні є податкова політика держави. Можна зазначити, що фактичний рівень оподаткування в Україні сягає 70-80 % від доходу суб'єктів господарювання (у країнах ЄС він не перевищує 40 %), і це не враховуючи всіх податків на заробітну плату та собівартості продукції. Крім високих відсотків, податкова система України характеризується також нерівномірністю розподілу податкового навантаження, неповнотою та суперечливістю податкового законодавства, надмірною фіскальною активністю, високою тінізацією економіки.

Серед інших важливих факторів формування сприятливого інвестиційного клімату можна назвати наступні: вивіз грошей за кордон; трудове законодавство; непрозорість бізнесу; високий рівень злочинності; втручання уряду у справи бізнесу.

Основним завданням державної інвестиційної політики має стати: створення сприятливого інвестиційного середовища шляхом стимулювання національних інвесторів здійснювати інвестиції; концентрація грошових потоків на пріоритетних напрямках розвитку економіки; акумуляція достатнього обсягу фінансових ресурсів у провідних банках країни; забезпечення доступності кредитів для позичальників шляхом зниження їх вартості; забезпечення пріоритетного виділення кредитних ресурсів на пільгових умовах рефінансування банкам, які кредитують високоефективні інвестиційні проекти тощо. В умовах обмеженості бюджетних ресурсів важливо, щоб об'єктом підтримки були не місцеві органи влади, а цільові програми вирішення системних проблем: структурної перебудови економіки регіону та максимального використання його внутрішнього потенціалу інноваційного оновлення основних фондів підприємств та створення нових підприємств; реструктуризації існуючих підприємств та диверсифікації виробництва.

Держава повинна створити сприятливий інвестиційний клімат не тільки для іноземних інвесторів, але й для вітчизняних. Не менш важливим є й забезпечення реального дотримання міжнародних договорів і виконання рішень іноземних арбітражів. Міжнародна інвестиційна спільнота має бути впевнена в тому, що будь-які угоди відповідають прийнятим міжнародним нормам і правилам, мають силу в Україні. Відповідно, головним завданням державної інвестиційної політики слід вважати: вдосконалення правової бази; здійснення дієвої податкової реформи, що передбачає подальше спрощення податкової системи та зниження фіскального тиску на підприємства; завершення земельної реформи; включення в інвестиційний процес державних ресурсів та стимулювання приватних інвесторів; активна антикорупційна політика тощо.

Жураковський А. Ю.

аспірант

Класичний приватний університет

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Громадянське суспільство активно сприяє процесам політичної демократизації, набуття державою ознак правової, відстоюючи матеріальну і духовну незалежність людини від держави, домагаючись правової гарантії такої незалежності, захисту приватних і суспільних інтересів людей. Водночас має бути зворотний зв'язок державних інститутів з громадськістю, оскільки правова держава має реагувати на запити потреби асоційованого громадянства, видавати відповідні законодавчі акти та стежити за їх виконанням.

Громадське обговорення проектів нормативних актів є обов'язковим етапом нормотворчого процесу в системі органів виконавчої влади. Консультації з громадськістю в нормотворчому процесі проводяться з метою залучення громадян до участі в управлінні державними справами, надання можливості для їх вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади, а також забезпечення гласності, відкритості та прозорості в діяльності цих органів. Проведення консультацій з громадськістю має також сприяти налагодженню системного діалогу органів виконавчої влади і громадськості, підвищенню якості підготовки та прийняття рішень з важливих питань державного і суспільного життя з урахуванням думки громадськості, створенню умов для участі громадян у розробленні проектів таких рішень.

Участь інститутів громадянського суспільства у правозастосовній діяльності держави забезпечується шляхом:

- передачі повністю повноважень державних органів;
- передачі частково повноважень державних органів;
- громадського контролю.

З метою залучення громадських організацій до правозастосовної діяльності органів виконавчої влади законодавством передбачена передача громадській організації повністю повноважень (функцій), що їх виконує державний орган, або передача лише окремих функцій державних органів громадським організаціям, які діють паралельно або спільно з відповідними органами держави. Громадські організації також беруть участь у наданні адміністративних послуг на підставі повноважень, які їм надані законом або нормативно-правовим актом органу виконавчої влади.

Це також залучення інститутів громадянського суспільства до надання соціальних послуг; здійснення інститутами громадянського суспільства громадського контролю за діяльністю органів державної влади у формі громадського моніторингу підготовки та виконання рішень, експертизи їх ефективності, подання органам державної влади експертних пропозицій, утворення спільних консультативно-дорадчих та експертних

органів, рад, комісій, груп для забезпечення врахування громадської думки у формуванні та реалізації державної політики; проведення органами державної влади моніторингу й аналізу громадської думки, забезпечення своєчасного публічного реагування на пропозиції та зауваження громадськості; ознайомлення широких верств населення з формами його участі у формуванні та реалізації державної політики, виконання спільних проєктів інформаційного, аналітично-дослідницького, благодійного і соціального спрямування тощо.

У нашій державі за роки незалежності частково сформована державна політика у сфері сприяння розвитку громадянського суспільства і взаємодії влади та громадянського суспільства, забезпечення відкритості та прозорості діяльності органів виконавчої влади, для реалізації якої створено відповідну нормативно-правову базу. Забезпечення відкритості та прозорості державної політики є одним із пріоритетних завдань кожного органу виконавчої влади, для реалізації якого державні інституції повинні, зокрема, проводити консультації з громадськістю, здійснювати взаємодію з консультативно-дорадчими органами – громадськими радами, сприяти проведенню громадської експертизи своєї діяльності тощо.

Розвиток громадянського суспільства в Україні є складним та багатограним процесом, який потребує взаємодії різних структур та суб'єктів суспільства, у тому числі держави, громадських організацій та громадян. Цей процес потребує постійної підтримки та розвитку, щоб забезпечити зростання громадської активності і підвищення рівня демократії та свободи в країні.

Збандут О. В.

аспірант

Класичний приватний університет

МЕТОДОЛОГІЯ МАРКЕТИНГУ НАДАННЯ ПОСЛУГ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Використання маркетингу в державному управлінні здійснюється на основі використання кількох фундаментальних управлінських концепцій, що стосуються поєднання маркетингової парадигми регулювання та використання державних механізмів управління у різноманітних соціальних сферах. З сутнісно-управлінської сторони державний маркетинг має відношення передусім до сфери маркетингу послуг. Інтерес до маркетингу послуг почав зростати з середини 1970-х рр., хоча довго спеціалісти вважали послуги лише атрибутом товарів. Послуги поступово приходять на зміну товару в якості основи споживацької пропозиції, оскільки вже на початку 1990-х рр. послуги в розвинених країнах складали більше двох третин валового національного продукту. Маркетинг послуг є концептуальною основою державного маркетингу з кількох методологічно важливих позицій.

Передусім слід мати на увазі, що маркетинг у діяльності органів державного управління є, як правило, маркетингом послуг. Звідси для державного маркетингу характерні загальні риси послуг, які досить добре розроблені в теоретичному плані. Це – невідчутність (у протилежність відчутності товарів), недовговічність (їх не можна зберігати); неоднорідність (їх важко стандартизувати); і передусім – невіддільність від джерела (одночасність). Останнє особливо важливо для розуміння державного маркетингу, оскільки означає, що послуги у сфері державного управління виробляються та реалізуються одночасно одними й тими ж організаційними структурами, і споживач (громадянин, організація) частково чи повністю споживає послуги у процесі їх виробництва органами державної влади. Маркетинг державних послуг реально невіддільний від постійного контакту їх виробника – органів державного управління – та споживача (громадян).

Державний маркетинг інтерпретується в межах концепції маркетингу послуг ще й тому, що державний сектор економіки в основному представляє послуги. Зокрема, практично весь так званий бюджетний сектор (освіта, охорона здоров'я, наука тощо) здійснює надання послуг. Переплетення державного маркетингу та маркетингу послуг настільки велике, що маркетинг послуг фактично виходить за межі ринку як такого. Оскільки послуги звичайно надаються на ринках з високим рівнем державного регулювання, для здійснення маркетингу необхідна взаємодія із самими державними органами та суспільством з приводу норм діяльності, характеристик соціального середовища тощо. Саме у сфері маркетингу послуг сформувалися концепції, найбільш адекватні для аналізу сутності державного маркетингу – концепції маркетингу через взаємовідносини, мережі та взаємодію. Через них у державне управління інтегруються підходи, в межах яких маркетингові відносини набувають характеру тривалих соціальних зв'язків, в яких обидві сторони є активними і взаємовигідними партнерами. З точки зору маркетингу відносин, стає очевидним, що маркетинг у державному управлінні не може бути відділений від процесу управління послугами. У цьому контексті державний маркетинг може бути охарактеризований скоріше як адміністративний менеджмент з маркетинговим ухилом, ніж як державний маркетинг.

З сутнісно-управлінської сторони державний маркетинг має відношення передусім до сфери маркетингу послуг. Передусім слід мати на увазі, що маркетинг у діяльності органів державного управління є, як правило, маркетингом послуг. Послуги у сфері державного управління виробляються та реалізуються одночасно одними й тими ж організаційними структурами, і споживач (громадянин, організація) частково чи повністю споживає послугу в процесі її виробництва органами державної влади. Маркетинг державних послуг реально невіддільний від постійного контакту їх виробника – органів державного управління – та споживача (громадян).

Казаков Б. А.

Класичний приватний університет

наук. кер. – к.е.н., доцент Педак І. С.

РОЛЬ І МІСЦЕ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

На контрольно-ревізійне управління Міністерства фінансів УРСР (скорочено КРУ) до 1992 року покладалися завдання: «перевірки дотримання законів про бюджетні права Рад депутатів трудящих міністерствами і відомствами УРСР, а також місцевими органами; контроль за дотриманням фінансової дисципліни

підприємствами, установами й організаціями за правильним та економним витрачанням ними бюджетних і власних коштів; контроль за виконанням державного бюджету міністерствами і центральними органами УРСР та іншими бюджетними установами, а також господарськими організаціями і підприємствами та перевірки виконання ними зобов'язань перед бюджетом; перевірка роботи фінансових органів з виконання державного бюджету, а також роботи органів державного страхування, державних трудових ощадних кас, банків довгострокових вкладень та їхніх установ; перевірка дотримання установами Держбанку СРСР, розташованими на території Української РСР, правил виконання державного бюджету СРСР».

Відповідно до цих завдань КРУ Міністерства фінансів України було наділено правом перевіряти будь-яке підприємство, також банк, установу, організацію з метою контролю за дотриманням фінансової дисципліни, правильним та економним витрачанням бюджетних і власних коштів, виконанням зобов'язань перед бюджетом. Тобто не було обмежень щодо вибору контрольно-ревізійними підрозділами КРУ суб'єктів господарювання для контролю. Вони могли перевіряти і формування доходів бюджетів (своєчасність і повноту сплати податків), і їх видаткову частину.

Проте з 1993 року і до початку 2006 року згідно зі статтею 2 Закону України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» головним завданням державної контрольно-ревізійної служби було здійснення державного контролю за витрачанням коштів і матеріальних цінностей, їх збереженням, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і звітності в міністерствах, державних комітетах, державних фондах, бюджетних установах, а також на підприємствах і в організаціях, які отримують кошти з бюджетів усіх рівнів і державних валютних фондів, розроблення пропозицій щодо усунення виявлених вад і порушень і запобігання їм у подальшому.

Таким чином, можливості державної контрольно-ревізійної служби щодо проведення ревізій і перевірок суб'єктів господарювання, які не отримували бюджетних коштів або коштів державних валютних фондів, було суттєво обмежено. Відповідно до статті 14 цього Закону, органи державної контрольно-ревізійної служби могли проводити ревізії та перевірки зазначених суб'єктів господарювання лише за постановою прокурора чи слідчого, винесеною під час розслідування кримінальної справи. В подальшому Указ Президента України від 23.07.1998 № 817/98 «Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності» трішки відновив повноваження органів державної контрольно-ревізійної служби: стало можливим перевіряти суб'єкти підприємницької діяльності незалежно від використання бюджетних коштів ще за умов отримання ними позик і кредитів, гарантованих коштами бюджетів, коштів позабюджетних фондів, а також на прохання керівництва самого суб'єкта підприємницької діяльності

Ревізії та перевірки за іншими дорученнями органів прокуратури, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки і податкової служби органи державної контрольно-ревізійної служби могли проводити тільки на підконтрольних підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності.

І тільки з початку 2006 року органи державної контрольно-ревізійної служби з прийняттям Закону України від 15.12.2005 за № 3202 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання фінансовим правопорушенням, забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, державного і комунального майна», суттєво відновили свої повноваження, а саме в частині розширення переліку підконтрольних установ – набули права ревізувати та проводити державний фінансовий аудит в підприємствах, установах і організаціях, які використовують державне (комунальне) майно.

З того часу до вказаного закону неодноразово вносилися зміни, приймалися Укази Президента та постанови Кабінету Міністрів України, якими повноваження державної контрольно-ревізійної служби як розширювалися, так і значно звужувалися.

Головними завданнями органу державного фінансового контролю є: здійснення державного фінансового контролю за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяттям зобов'язань, ефективним використанням коштів і майна, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності у міністерствах та інших органах виконавчої влади, державних фондах, фондах загальнообов'язкового державного соціального страхування, бюджетних установах і суб'єктах господарювання державного сектору економіки, а також на підприємствах, в установах та організаціях, які отримують (отримували у періоді, який перевіряється) кошти з бюджетів усіх рівнів, державних фондів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування або використовують (використовували у періоді, який перевіряється) державне чи комунальне майно (далі – підконтрольні установи), за дотриманням бюджетного законодавства, дотриманням законодавства про державні закупівлі, діяльністю суб'єктів господарської діяльності незалежно від форми власності, які не віднесені законодавством до підконтрольних установ, за судовим рішенням, ухваленим у кримінальному провадженні.

Державний фінансовий аудит є різновидом державного фінансового контролю і полягає у перевірці та аналізі фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю. Результати державного фінансового аудиту та їх оцінка викладаються у звіті.

Перевірка державних закупівель полягає у документальному та фактичному аналізі дотримання підконтрольними установами законодавства про державні закупівлі та проводиться органами державної аудиторської служби на всіх стадіях закупівель. Результати перевірки державних закупівель викладаються в акті.

Контроль за дотриманням законодавства щодо закупівель здійснюється як у порядку проведення перевірки державних закупівель, так і під час державного фінансового аудиту та інспектування.

Інспектування здійснюється у формі ревізії та полягає у документальній і фактичній перевірці певного комплексу або окремих питань фінансово-господарської діяльності підконтрольної установи, яка повинна забезпечувати виявлення наявних фактів порушення законодавства, встановлення винних у їх допущенні посадових і матеріально відповідальних осіб. Результати ревізії викладаються в акті.

На підконтрольних установах, щодо яких за відповідний період їх фінансово-господарської діяльності відповідно до цього Закону проведено державний фінансовий аудит, інспектування за ініціативою органу державного фінансового контролю не проводиться.

Порядок проведення державною аудиторською службою державного фінансового аудиту та інспектування встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Порядок проведення перевірок державних закупівель визначається відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

Контроль за дотриманням законодавства щодо закупівель здійснюється як у порядку проведення перевірки державних закупівель, так і під час державного фінансового аудиту та інспектування.

У 2016 році відбулася реорганізація органів державного фінансового контролю шляхом перетворення Державної фінансової інспекції України в Державну аудиторську службу в Україні відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 868 «Про утворення Державної аудиторської служби в Україні».

У квітні 2016 року введено в дію структуру та штатний розпис апарату Держаудитслужби України та приведено граничну чисельність працівників апарату Держаудитслужби у відповідність до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2016 р. № 169 Про внесення зміни в додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 року № 85.

Державна аудиторська служба у своїй діяльності керується Конституцією України, Бюджетним Кодексом України, Законом України «Про основні засади державного фінансового контролю в Україні», іншими законодавчими актами, актами Президента та Кабінету Міністрів України.

Державна аудиторська служба діє при Міністерстві фінансів України і підпорядковується Міністерству фінансів України.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України України від 06 квітня 2016 року № 266 «Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної аудиторської служби» відбулася реорганізація територіальних органів Держфінінспекції шляхом їх приєднання до відповідних міжрегіональних територіальних органів Держаудислужби. Як внаслідок, з 27 територіальних держфінінспекцій було утворено 5 офісів Держаудислужби.

Казаков К. І.

аспірант

Класичний приватний університет

наук. кер. — д.держ.упр., професор Огаренко В. М.

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКІЙ СТАБІЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВ

Сучасне суспільство характеризується не лише процесами глобалізації та цифровізації, але й невпинної трансформації практично усіх складових життя людини. Динамічні зміни фінансово-господарської діяльності у різних країнах світу відбуваються за дещо різним сценарієм, хоча й мають спільні риси, оскільки в основі своїй, базуються на загальних закономірностях суспільного розвитку. Діалектичною проблемою, в таких умовах, можна вважати необхідність збереження та зміцнення (а за потреби – й відновлення) стабільності фінансово-господарської діяльності.

Незважаючи на тенденції до децентралізації, зростання автономії як окремих людей, так і їх малих груп, держава залишається ключовим суб'єктом регулювання суспільних відносин. Люди прагнуть невпинного підвищення якості життя, що обумовлює не лише вимогливість до самих себе, але й зростання очікувань від держави та загострює потребу формування такої державної політики, яка здатна не лише задовольнити сьогоденні потреби громадян, але й враховувати прогнози, бодай у короткочасній перспективі.

Зазначене обумовлює актуальність дослідження проблематики ролі держави у фінансово-господарській стабілізації в умовах трансформації суспільства.

Сучасна українська наукова спільнота під державною політикою пропонує розуміти сукупність ціннісних цілей, державно-управлінських заходів, рішень і дій, порядок реалізації державно-політичних рішень (поставлених державною владою цілей) і системи державного управління розвитком країни. При цьому, наголошується, що державна політика вибудовується для реалізації цілей, тобто неодмінно реалізує як прогностичну функцію, так і функцію планування, а не констатується пост-фактум.

Зазначене є доволі важливим в контексті ролі держави як регулятора суспільних відносин в цілому, і регулятора фінансово-економічної системи зокрема. Адже, хоча громадські організації почасти й пропонують прогнози тих чи інших процесів, чи навіть плани певних реформ та інших трансформацій, їх діяльність рідко є системною та послідовною. А неоднозначність рекомендацій (як можуть бути суперечливими, або взагалі взаємовиключними) призводить до малої практичної значущості. Як результат – різноманітні суб'єкти громадянського суспільства можуть індивідуально давати доволі раціональні прогнози та перспективні рекомендації, але у сукупності своїй пропонують величезну кількість суперечливих даних, що значною мірою нівелює їх корисність. Зрештою, ці дані мають бути належним чином систематизовані, обґрунтовані, а кожна політична позиція – відстоювана (а на практиці – лобіювана).

Зрештою, визначальним фактором для раціональної державної політики (і зокрема – у фінансово-господарському секторі) є фізичний результат її реалізації, тобто кількісний вимір її цілей. Цю думку підтримують та розкривають і дослідники фінансово-економічної діяльності, зазначаючи, що «за сутністю фінанси є об'єктивною економічною категорією. Вони відображають сукупність економічних відносин, пов'язаних із розподілом та перерозподілом ВВП, а в окремих випадках й національного багатства країни з метою формування фінансових ресурсів та створення фондів грошових коштів і їхнього використання для забезпечення соціально-економічного розвитку суспільства».

При цьому, характерно, що і змістовне тлумачення фінансів передбачає кореляцію з метою, результатом діяльності.

«За змістом фінанси відображають кінцеву мету розподільних і перерозподільних процесів – формування і використання фондів грошових коштів», які є матеріальним змістом фінансів, а формами фінансів є «доходи, надходження, відрахування, видатки, витрати, тобто елементи, які характеризують рух фондів грошових коштів».

Такий підхід науковців є не абстрактною теоретизацією, а радше тлумаченням практики правотворення і правозастосування.

Відповідно до Конституції України основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України.

Останніми десятиліттями, серед політиків, громадських діячів, і деяких науковців, шириться бачення, відповідно до якого саме активна громадськість є ключовим фактором фінансово-господарської стабільності, а водночас – і рушієм трансформації суспільства. При цьому державі відводить незначна роль регулятора.

Незважаючи на тотальне реформування органів державної влади в Україні та реалізацію програми децентралізації управління в нашій державі, значний функціональний обсяг лишається за державою. В контексті ж фінансово-господарської стабілізації. Державні органи здійснюють емісію грошових коштів, реалізують правотворчу, правозастосовну, контролюючу та інші функції. Без перебільшення можна стверджувати, що саме держава виступає основним джерелом стабільності фінансово-господарської системи як у статичному, так і в динамічному проявах.

При цьому, процеси децентралізації, як і бойові дії на території нашої держави, обумовлюють потребу дослідження перспектив алокації фінансових ресурсів, виробництва та послуг. І актуальність такої потреби дедалі зростати.

Каратєєв А. А.

аспірант

Класичний приватний університет

ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Зasadничим підґрунтям охорони культурної спадщини є зафіксовані в Конституції України норми про те, що культурна спадщина охороняється законом, а держава забезпечує збереження історичних пам'яток та інших об'єктів, що становлять культурну цінність, вживає заходів для повернення в Україну культурних цінностей народу, які знаходяться за її межами (ст. 54). Ця норма має ґрунтовне значення для реалізації культурної політики держави, зокрема, тієї її складової, яка стосується збереження вітчизняного культурного спадку, втіленого в об'єктах матеріальної культурної спадщини. І закріплення її у положеннях Основного Закону країни не тільки декларативно регламентує основи діяльності компетентних органів у системі управління культурою, але й визначає панівні позиції державного апарату над сферою охорони вітчизняної культурної спадщини. Закон України «Про культуру», окрім іншого, визначає правові засади діяльності у сфері культури, регулює суспільні відносини, пов'язані зі створенням, використанням, розповсюдженням, збереженням культурної спадщини та культурних цінностей, і спрямований на забезпечення доступу до них. Зокрема, ст. 3 визначає основні засади державної політики у сфері культури, а ст. 4 вказує на пріоритети державної політики у сфері культури.

В Україні відсутній єдиний нормативно-правовий акт, який би регулював діяльність у сфері охорони та функціонування культурних надбань у державі, натомість є досить велика кількість законів, в яких розпоширені дані норми. Так, є Закон України "Про охорону культурної спадщини", який відноситься тільки до матеріальної спадщини; Закон України "Про культуру", у якому фрагментами містяться положення щодо регулювання нематеріальної культурної спадщини. Крім того, існує окремий Закон України "Про охорону археологічної спадщини". Всі ці закони не включають достатньо ефективних, стимулюючих положень щодо використання потенціалу культурної спадщини.

Відповідно до положень Закону України «Про охорону культурної спадщини», державне управління у сфері охорони культурної спадщини покладається на Кабінет Міністрів України, спеціально уповноважені органи охорони культурної спадщини. До спеціально уповноважених органів охорони культурної спадщини належать, у тому числі, й центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері охорони культурної спадщини (ч. 1 ст. 3). До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини, окрім іншого, належить формування державної політики з питань охорони культурної спадщини, а також розроблення, затвердження та погодження нормативно-правових актів, розроблення та погодження державних програм охорони культурної спадщини.

З позиції сьогодення кількість, змістовне наповнення та самі закони, які визначають засади державної політики у сфері охорони об'єктів культурної спадщини та є основоположними у напрямі, що регламентує діяльність відповідних органів державної влади у питаннях збереження вітчизняного культурного надбання, зокрема й ті, які стосуються досі не вирішених питань захисту культурної спадщини, яка знаходиться на тимчасово окупованих територіях, наочно дозволяють діагностувати стан цієї проблеми.

Перед Україною стоїть важливе завдання – удосконалити роботу з охорони культурного спадку. Необхідно впорядкувати національне законодавство, яке повинне відповідати міжнародним зобов'язанням України, забезпечити ефективне застосування закону, а також сприяти виробленню стратегії гуманітарного розвитку сучасної України, яке потребує перегляду державного регулювання у сфері захисту культурних надбань. Основними напрямками роботи із спадщиною в Україні можна визначити її охорону та збереження,

чому значною мірою сприятиме повноцінне функціонування електронного Державного реєстру нерухомих пам'яток України, популяризацію та розвиток туризму.

Карпов О. І.

аспірант

Класичний приватний університет

СУЧАСНІ МАРКЕТИНГОВІ ЗАСАДИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Впровадження маркетингу в державне управління створювало б передумови для підвищення рівня конкурентноздатності держави і покращення добробуту громадян. Для руйнування бар'єру на шляху широкого впровадження мережевих маркетингових технологій в державне управління важливо розробити рекомендації щодо застосування Інтернет-маркетингу в органах державної влади та органах місцевого самоврядування та посилювати роль держави у стимулюванні розвитку бізнесу та електронної комерції.

Під сучасними мережевими маркетинговими технологіями в державному управлінні слід розуміти організацію діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, що здійснюється засобами глобальної мережі інтернет з метою виявлення, опрацювання та задоволення потреб споживачів.

Маркетинг в державному управлінні має подібність до маркетингу комерційних підприємств, втім цілі маркетингу в державному управлінні мають стати масштабніші, аніж цілі на рівні підприємства. Маркетинг на підприємстві забезпечує просування вузького асортименту товарів, а на рівні держави він багатовекторний, вимагає комплексного і збалансованого підходу до задоволення потреб споживачів. Ще з 1970 року у США робили спробу впровадження технологій маркетингу із приватного бізнесу в державне управління. Метою такої апробації було створити такі механізми державного управління, які б сприяли президенту ефективно управляти країною, так як управляє керівник приватної корпорації.

Глобальна мережа є місцем, де постійно вводяться нові технології, використовуються інструменти та методи для збільшення ефективності рекламних кампаній. Загалом, рекламодавці за допомогою таргетування можуть залучати на свої ресурси виключно потенційних споживачів, вкладаючи менше отримувати більше. Інтернет-реклама є універсальним засобом просування товарів, робіт і послуг. Її використання вигідне та результативне в економічному плані як для приватного бізнесу, так і для досягнення цілей державного управління. В державному управлінні таргетування використовують як інструмент, що здатен виявити та задовольнити потреби населення.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування як представники некомерційного сектору мають постійно забезпечувати потреби людей в безпеці, самореалізації, творчому самовираженні і духовному розвитку особистості. Цей сегмент незмірно ширший, аніж комерційний. Державний мережевий маркетинг постійно розширює свої функції. Функція взаємодії зі споживачем виникла поряд з функціями дослідження, планування, стимулювання збуту і розподілу. Некомерційні структури, як правило, використовують класичні маркетингові технології. Зокрема такі як: пошук сегментів ринку, дослідження попиту і пропозиції, організація ринків збуту, запуск соціальної реклами і PR-менеджменту. Діяльність некомерційного сектору, на відміну від комерційного, спрямована не на отримання прибутку, а на задоволення соціальних запитів суспільства, на досягнення високого соціального ефекту. Останній означає створення нематеріального результату, що включає підвищення рівня та якості життя суспільства, сприяння збереженню та відтворенню суспільного укладу, а загалом задоволення життєво важливих потреб людини.

Особливістю застосування мережевого маркетингу в державному управлінні є те, що діяльність базується на класичних маркетингових технологіях. Діяльність таких державних структур як армія, охорона здоров'я, освіта, наука, органи соціального забезпечення та інші не зацікавлені в отриманні матеріального прибутку, але і вони підпадають під конкуренцію. Сьогодні в Україні та за кордоном створено чимало приватних комерційних структур, які виконують подібні державним структурам функції та завдання.

Органи державної влади України достатньо ефективно використовують мережеві маркетингові технології з метою інноваційного розвитку державного управління. Впровадження сучасних мережевих маркетингових технологій в державне управління сприяє орієнтації діяльності органів державної влади на потреби споживачів та на перспективи розвитку. Позитивні результати впровадження в державне управління можуть принести такі сучасні мережеві маркетингові технології як: контекстна реклама – демонстрація оголошення тим, хто зацікавлений у його змісті, ремаркетинг – показ оголошень із сайту, які користувачем переглядалися раніше, пошукова (SEO) оптимізація – заходи, спрямовані на підняття сайту на верхні позиції у пошукових системах, створення відеороликів та розміщення їх в соціальних мережах, чат-боти, e-mail – розсилка інформаційно-реklamних електронних листів, розміщення контенту на різних ресурсах з метою подальшого просування.

Качан А. В.

аспірант

Класичний приватний університет

наук. кер. – к.е.н., доцент Педак І. С.

ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ

Зарубіжні країни накопили багатий досвід у вивченні теорії та практики вирішення проблем ефективності та інформатизації, який представляє певний інтерес і для нашої держави. Поняття «ефективність влади» є досить широким і не дуже точним. Нині не існує єдиної думки у представників влади та дослідників щодо визначення ефективності роботи органів державної влади та місцевого самоуправління. Але, до поняття «ефективність» включають економічну, соціальну чи політико-правову ефективність управління, здатність держави вести боротьбу з корупцією, вирішувати соціальні питання, забезпечити використання своєї влади на користь індивіда та суспільства загалом.

Серед показників ефективності називають демократичний політичний режим. Світовий банк реконструкції та розвитку для розрахунку враховує шість основних показників, що відображають ефективність державного управління: верховенство закону, якість законодавства, ефективність роботи влади та боротьбу з корупцією, облік думки населення та підзвітність держорганів, політичну стабільність та відсутність насильства. Найчастіше ефективність розглядають у широкому і вузькому значенні. У широкому розумінні під ефективністю розуміють місце і роль, яку відіграє та чи інша держава у субрегіональному масштабі або у глобальному світі. Щодо рівня розвитку, то чим більша економічна потужність держави, то більше є підстав вести розмову про ефективність системи управління. У деяких випадках за показник ефективності управління беруть реформування соціально-економічної сфери та темпи економічного розвитку. Форсування економічного розвитку у історично короткі терміни є певним знаком якості управління. Якщо держава входить двадцятки провідних країн світу за тими чи іншими показниками, то це дає певні підстави говорити про ефективність державної політики та державного управління. Із загальних показників ефективності управління в тій чи іншій державі використовуються такі досить загальні показники, як конкурентоспроможність держави на світовому ринку і місце країни в ряді інших країн. До таких показників відноситься також динаміка демографічних показників, рівень і якість життя громадян, міра їх соціальної захищеності. Аналізом загальних критеріїв ефективності не вичерпується розглянута проблема. Поруч із ними застосовуються і специфічні критерії кожної сфери управління: політичної, соціальної, економічної та інших.

Оскільки у багатьох країнах проголошується мета державної влади служити народу, найважливішим критерієм ефективності вважається ступінь задоволеності народу діяльністю органів влади. Вимірником цього показника є скарга і взаємодія громадян з органами влади. З того, на що скаржаться і як часто скаржаться громадяни, можна зробити висновок щодо якості роботи органів державної влади та місцевого самоврядування. Скарги є досить об'єктивним показником того, як успішно працює влада. Щодо конкретних показників ефективності державного управління та місцевого самоврядування, то використовуються і більш певні підходи та показники, які відображають роботу окремих службовців, цілих відділів та служб. Наприклад, у Франції органи державного управління ставили питання про ефективність роботи паспортної служби, яка зайнята видачею паспортів своїм громадянам. З метою оцінювання роботи даної служби керівництво вирішило з'ясувати, скільки ж разів люди відвідували паспортну службу, щоб отримати паспорт. Виїзд на адреси громадян, які отримували паспорти, показав, що деякі приїжджали по три, чотири, а іноді й по п'ять разів. Причини багаторазових приїздів були різні. При здачі документів на оформлення паспорта виявлялося, що в наявності є не всі необхідні документи або не всі оформлені правильно. Це змушувало привозити потрібні папери ще раз. Деякі мали потребу приїжджати ще раз і не раз тому, що працівники паспортної служби не вкладалися у відведений для оформлення паспорта термін. Третій та наступні приїзди були пов'язані для громадян з додатковими втратами робочого часу, з незапланованими витратами на транспорт, нервовими навантаженнями тощо. Такі випадки розцінюються у країнах як показник неефективності роботи окремого службовця чи паспортної служби загалом.

Щоб вирішити проблему, приймаються наступні заходи. По-перше, щоб громадяни не приїжджали на додаткову кількість раз, важливо забезпечити максимально повну інформатизацію громадян про те, які документи необхідно надати для оформлення паспорта, як і всяких інших документів. Ця інформація має бути доступна громадянам, тобто розміщуватися у мережі Інтернет на сайтах, на спеціальних стендах, у засобах масової інформації. У випадку якщо громадяни вчасно не отримують паспорти через те, що службовці не справляються з обсягом роботи, керівництвом виділяються додаткові працівники, які забезпечують своєчасну підготовку паспортів. Цікаво й те, що керівництво для підвищення ефективності роботи паспортної служби вираховує ціну послуги. Для цього підраховують усі витрати, пов'язані з видачею паспортів (витратні матеріали, зарплати працівників та інше), розділяють цю суму на кількість виданих за місяць або протягом року паспортів і отримують ціну послуги. Це важливо для того, щоб закладати до бюджету більш точну цифру витрат, пов'язаних із видачею паспортів.

Отже, ефективність управління передбачає розробку моделі розрахунку вартості тієї чи іншої послуги, тієї чи іншої моделі функціонування органів влади.

Кравченко В. М.

аспірант

Класичний приватний університет

ФОРМИ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УКРАЇНІ

Однією з пріоритетних цілей Стратегії регіонального розвитку країни визначено територіальну соціально-економічну інтеграцію і просторовий розвиток, однією з операційних цілей якої є розвиток міжрегіонального співробітництва. У чинному законодавстві України під "міжрегіональним співробітництвом" розуміються узгоджені заходи регіональних органів державної адміністрації та органів місцевого самоврядування, що направлені на зміцнення і розвиток дружніх і добросусідських відносин між країнами.

Аналіз літературних джерел дає можливість стверджувати, що міжрегіональне співробітництво може здійснюватися у різних формах: за участю та без участі органів влади і самоврядування. В обох випадках на органи влади та самоврядування покладається завдання створити як відповідне інституційне забезпечення, так і сприятливі економічні умови щодо знаходження контрагентів, просування товарів на внутрішній ринок, здійснення інформаційної та консультаційної підтримки виробничої, маркетингової, інвестиційної діяльності підприємств, координації регіональних проєктів.

Серед найбільш поширених організаційних форм міжрегіональних зв'язків науковці виділяють: формування мезоінтеграційних об'єднань – єврорегіонів; створення спеціальних (вільних) зон та територій пріоритетного розвитку у прикордонних регіонах; міжнародні транспортні коридори. Також серед нових форм співробітництва науковці виділяють транскордонні кластери, Європейські угруповання територіального співробітництва, транскордонне партнерство.

Проте, наведені форми міжрегіонального співробітництва здебільшого відносяться до інтеграційних взаємодій в рамках міждержавних об'єднань, які характеризують зовнішньоекономічну співпрацю. Тому виділяють форми співробітництва – зовнішньоекономічної та внутрішньоекономічної інтеграції регіонів. При цьому міжрегіональні та зовнішньоекономічні зв'язки можуть реалізовуватися в таких формах: виробнича й науково-технічна кооперація, торгівля товарами, надання послуг, бартерний обмін, кредитно-фінансова діяльність, міграція трудових ресурсів, інформаційний обмін, використання й освоєння природних ресурсів.

Міжрегіональне співробітництво також може мати політичну форму взаємодії, що ґрунтується на спільних діях суб'єктів політики, інституційній та організаційній, що мають спільні або відмінні цінності й інтереси, політичні потреби тощо. Однією з важливих форм міжрегіонального співробітництва є взаємодія підприємств і організацій різних регіонів країни. Така взаємодія здійснюється між підприємством, з одного боку, і органами влади з іншого або ж між двома господарюючими суб'єктами різних регіонів.

Відносини між двома або кількома органами місцевого самоврядування, які мають статус юридичних осіб і певну політичну та фінансову автономію визначають як міжмуніципальне співробітництво. Воно має особливе значення для формування майбутніх громад, яким надане конституційне право об'єднувати на договірній основі свої зусилля і фінансові ресурси для розв'язання спільних проблем розвитку.

Ще однією формою міжрегіонального співробітництва можна вважати агломерацію, де, наприклад, два міста формують єдиний економічний простір. Такі утворення можуть ініціювати та підтримувати соціально-економічний розвиток певної території.

Отже, форми міжрегіонального співробітництва можна класифікувати за наступними ознаками:

- участь органів влади (за участю; без участі);
- за суб'єктом управління (діяльність місцевих та регіональних органів влади; органи влади національного рівня; формальні і неформальні інституції співробітництва);
- за кількістю учасників співробітництва (два або декілька учасників);
- за змістом співпраці залежно від стадії цих відносин (започаткування відносин; взаємопроникнення і зрощення відтворювальних процесів суб'єктів господарювання; зміцнення і розвиток відносин; взаємоузгоджена діяльність; співпраця; розірвання співробітництва);
- за характером взаємовідносин (стійкі; нестійкі);
- за напрямком міжрегіонального співробітництва (зовнішнє; внутрішнє);
- за суміжністю територій (здійснюється у географічно суміжних територіях; здійснюється між несуміжними територіями);
- за метою взаємозв'язків (розв'язуються спільні або однакові проблеми);
- за характером діяльності взаємозв'язків (господарські (виробничі, невиробничі); торговоекономічні; науково-дослідні; культурні; політичні; туристичні; інформаційні; соціальні; технічні; співпраця по боротьбі зі злочинністю; організаційні).

Отже, наведена класифікація форм міжрегіонального співробітництва удосконалює сучасні основи управління взаємовідносинами, що дає можливість для більш цілісної й ефективнішої діяльності учасників інтеграції. Крім того, наведені форми міжрегіональних процесів обумовлюються різними характером економічних, соціальних, політичних та інших відносин та потребують належного регулювання для подальшого розвитку міжрегіонального співробітництва, що можна реалізувати через заходи забезпечення міжрегіонального співробітництва.

Латишев В. П.

аспірант

Класичний приватний університет

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

Єдність економічних, соціальних та екологічних проблем обумовлює необхідність докорінної модернізації та проведення послідовних, глибоких інституційних реформ економічної системи країни. Такі заходи повинні бути спрямовані на формування диверсифікованої, конкурентоспроможної та соціально орієнтованої економіки постіндустріального типу, здатної забезпечити сталий розвиток функціонування системи соціального захисту.

На сьогодні нарізла потреба проведення стимулювання сталого розвитку органами державної та регіональної влади, оскільки система інституційного забезпечення сталого функціонування системи соціального захисту відсутня в Україні. Постійний системний та систематичний активізуючий вплив різних інституцій (уряду, міністерств, відомств) на ситуацію може забезпечити перехід до сталого розвитку.

Економічна, соціальна та екологічна сфери розвитку забезпечення сталого функціонування за ґрунтовну ставлять задоволення відповідно економічних, соціальних та екологічних потреб. Під впливом економічної потреби, формується відповідний економічний інтерес господарюючих структур. Тобто шукається спосіб, інструмент, метод для задоволення потреби. Інтерес породжує як внутрішнє бажання задовольнити економічну потребу всередині соціального захисту (економічний мотив, соціальний мотив, екологічний мотив), так і зовнішнє (економічний стимул, соціальний стимул, екологічний). У тому разі, коли економічну (соціальну, екологічну) ціль досягнуто, автоматично система спрацьовує на зародження нової економічної (соціальної, екологічної) потреби, що спрямована на якісне чи кількісне покращення параметрів регіональної системи.

Таким чином, проведене дослідження дає змогу обґрунтувати та удосконалити теоретичні засади щодо інституційного забезпечення сталого розвитку функціонування системи соціального захисту в Україні, що забезпечує досягнення відповідності рівня соціального захисту на предмет досягнення ними рівно важності, гармонійності, збалансованості, стабільності, конкурентоспроможності, безпеки соціальної, екологічної та соціальної сфер життєдіяльності населення.

Лизогуб Р. П.
аспірант
Класичний приватний університет

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

У загальному сенсі соціальне партнерство – це система відносин між представниками найманих працівників (переважно профспілками), з одного боку, роботодавцями та їх об'єднаннями – з другого, і державою та органами місцевого самоврядування – з третього, що виражається у взаємних консультаціях, переговорах і примирних процедурах на взаємоузгоджених принципах для дотримання прав та інтересів кожної зі сторін.

Сьогодні в нашій країні розвиток форм соціального партнерства гальмується через політичні та соціально-економічні чинники. Законодавча база про соціальне партнерство в Україні є недорозвинутою. Її недосконалість, а також допущення порушень прав працюючих громадян роботодавцями є причинами виникнення серйозних соціально-трудова сутічок, для запобігання яким слід налагодити адекватні правові механізми. Подолання такої ситуації складно уявити без наявності державно-правового регулювання й формування нормативної бази, яка б забезпечила уникнення соціальних сутічок між сторонами соціально-партнерських відносин та сприяла б їх поліпшенню. У зв'язку із цим особливо важливим є розроблення та надання рекомендацій щодо розвитку соціального партнерства в Україні.

Різні трансформаційні зміни в нашій державі призвели до зміни ставлення стосовно соціального партнерства. Різне розмежування громадян країни за доходами, наявність соціально незахищених прошарків суспільства, прагнення відійти від усталеного патерналізму держави попередньої історичної епохи – усі ці ланки потребували нових підходів до всієї сфери соціальної політики. Держава почала досить активно пропагувати ідеологію соціального партнерства, яка мусить стати атрибутом сучасного ринкового господарства, успішного загальнонаціонального розвитку. Соціальне партнерство покликане забезпечити громадянський мир в умовах радикальних ринкових реформ та засад ринкового розвитку народного господарства.

Сьогодні суттєвими перешкодами на шляху цивілізованого соціального партнерства є поширена в Україні корупція, перевага корпоративних інтересів і настроїв, зрощення підприємництва з апаратними структурами. Підприємці потрапляють в умови, далекі від нормальних, законних відносин капіталу і влади. Створюється замкнене коло: держава не захищає інтереси підприємців, підприємці не дотримуються законів. Меншою мірою, але це стосується й інших громадян. Значна частка «тіньової» економіки в Україні також не сприяє розвитку соціального партнерства.

Суттєвою перешкодою для становлення соціального партнерства є розмивання нормативної системи суспільства, зумовлене масовим порушенням законів і соціальних норм. Це не сприяє поширенню практики соціального партнерства. Система соціального партнерства в Україні не є цілком сформованою. Вона має певні недоліки: недорозвиненість законодавчих, організаційних та соціально-економічних складників системи; обмеженість змісту колективних угод, який не охоплює всі важливі боки соціально-трудова відносин; недостатня кількість залучення найманих працівників до колективно-договірного регулювання; недостатньо налагоджений взаємозв'язок між соціальними партнерами регіонального та галузевого рівнів; невиконання профспілками у повному обсязі своїх функцій із питань захисту соціально-економічних прав та інтересів найманих працівників; відсутність повністю сформованого класу роботодавців як активного суб'єкта соціального партнерства; неефективність укладання колективних угод, оскільки немає гарантії їх сумлінного виконання соціальними партнерами через небажання йти на компроміс; недостатня матеріальна база громадських організацій із питань соціального партнерства.

Для подальшого вдосконалення системи соціального партнерства в Україні доцільним є: залучення до системи партнерських відносин соціальних груп і прошарків, які нині в неї не включені; реформування законодавчих і нормативних актів із питань соціального партнерства й соціально-трудова відносин із метою приведення їх у відповідність нормам міжнародного права; прискорення ухвалення законодавчих актів, які безпосередньо стосуються системи соціального партнерства та її складників; прийняття додаткових заходів із боку держави щодо мотивації роботодавців до участі у соціальному діалозі; прийняття заходів із підвищення поінформованості широких мас суспільства про соціальне партнерство.

Ляшенко І. В.
аспірант
Класичний приватний університет

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Державне регулювання та підтримка розвитку малого підприємництва в Україні здійснюється відповідними загальнодержавними, регіональними та місцевими органами влади з метою узгодження інтересів держави і сектору малого підприємництва. Державна підтримка малого підприємництва на місцевому рівні здійснюється в рамках впровадження регіональних і місцевих програм відповідно до Закону України «Про державну підтримку малого підприємництва».

Важливою особливістю розвитку та державного регулювання малого бізнесу в Україні є відсутність акцентів на соціальній значимості малого підприємництва, його здатності швидко розширювати попит на робочу силу. Мале підприємництво розглядається в рамках державної політики виключно в економічній площині. Продовженням цієї проблеми є похідні проблеми надмірного державного регулювання, численні адміністративні бар'єри та низький рівень виконавчої дисципліни в органах державної влади, що погіршується високим рівнем корупції. Це становище підкреслюється практично найгіршими показниками України серед інших країн світу у впливових світових рейтингах, зокрема Світового банку, Heritage Foundation, Міжнародного інституту менеджменту та інших.

Розвиток малого підприємництва формується на базі системної взаємодії інституту підприємництва, інформації і факторів, що визначають вектор його функціонування (в економіці регіону – це недосконала система оподаткування; нестабільність бюджетного фінансування регіональних програм підтримки малого підприємництва; нерозвиненість механізмів фінансово-кредитної підтримки і страхування ризиків малих підприємств; відсутність механізмів самофінансування (кредитні спілки, товариства взаємного страхування та ін.); обмеження доступу малих підприємств до виробничих потужностей і майну підприємств, що реструктуризуються і т.д.). Це розвиток обумовлено трансформаційними процесами української економіки, що сформували до теперішнього часу «якість» підприємництва. Прискорений розвиток підприємництва в Україні можливий на основі проведення послідовної політики держави щодо децентралізації економічного управління і вдосконалення ринкових механізмів.

Очевидно, що подальше вдосконалення тільки законів не зможе якісно змінити розвиток малого підприємництва. У цих умовах зростає роль регіональних органів влади та органів місцевого самоврядування, проведеної ними політики щодо створення сприятливого підприємницького середовища. Розвиток цих процесів буде прискорюватися за рахунок ослаблення впливу галузевих факторів і посилення впливу макроекономічних процесів. Форми державної підтримки малого підприємництва можна класифікувати за характером впливу держави на діяльність малих підприємств - пряме і непряме; по функціональному напрямку - організаційно-структурне, фінансово-податкове і майнове.

Державна підтримка особливо необхідна малому підприємству в умовах кризи, так як дозволить активізувати його діяльність, забезпечити зайнятість населення та пом'якшити негативний вплив кризи на економіку України.

Для підвищення ефективності створеної системи державної підтримки малого підприємництва необхідно вирішити ряд завдань: виробити фінансову стратегію по залученню українського і міжнародного банківського капіталу для забезпечення розвитку малого бізнесу в Україні; формувати систему лізингу як однієї з найбільш перспективних можливостей створення і розвитку виробничого базису малого і середнього підприємництва; сприяти розвитку зовнішньоекономічної активності суб'єктів малого підприємництва; здійснювати підготовку та перепідготовку кадрів для роботи в структурах малого бізнесу; створювати умови для успішного розвитку підприємницької діяльності шляхом формування сприятливої інфраструктури. Реалізація цих завдань визначить майбутнє українського малого підприємництва, яке безпосередньо залежить від державного регулювання, від вдосконалення механізмів, форм і методів управління його розвитком. Це дозволить створити сприятливі умови для вільного розвитку і гідного життя кожного громадянина країни.

Маньковський К. К.

аспірант

Класичний приватний університет

наук. кер. – д.держ.упр., професор Огаренко В. М.

АКТУАЛЬНІСТЬ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Сталий розвиток економіки України передбачає збалансоване поєднання економічного зростання, соціального добробуту та екологічної безпеки. У цьому контексті екологічний аудит є ефективним інструментом оцінки впливу господарської діяльності на довкілля та контролю за дотриманням екологічних норм.

Його актуальність зростає через необхідність раціонального використання природних ресурсів, забезпечення прозорості управлінських рішень та виконання міжнародних екологічних зобов'язань. В умовах погіршення екологічної ситуації державні органи потребують ефективних механізмів оцінки екологічних ризиків і попередження загроз.

Екологічний аудит сприяє підзвітності державних установ та оптимізації екологічної політики, що має особливе значення в контексті євроінтеграції України.

Попри значний потенціал, екологічний аудит у системі публічного управління сталим розвитком економіки України стикається з низкою проблем. Ось основні з них:

1. Недосконала нормативно-правова база є одним із ключових чинників, що ускладнюють впровадження екологічного аудиту в Україні. У чинному законодавстві відсутні чіткі вимоги щодо обов'язковості екологічного аудиту на рівні державного управління та підприємств, що призводить до фрагментарного застосування цього інструменту. Також бракує детально розроблених стандартів і методик оцінки екологічних ризиків, що негативно впливає на якість і об'єктивність проведених аудитів.

Додатковою проблемою є недостатня узгодженість екологічного законодавства з міжнародними стандартами, зокрема ISO 14001, а також нормативно-правовими актами ЄС, які регламентують екологічний менеджмент та аудит. Це створює труднощі для бізнесу, який прагне працювати відповідно до міжнародних вимог і виходити на європейські ринки.

Окрім цього, в Україні відсутній механізм державного стимулювання підприємств до проведення екологічного аудиту, що значно знижує його поширеність. У багатьох країнах екологічний аудит є частиною системи екологічного регулювання та підставою для надання податкових пільг або інших економічних стимулів. В Україні ж екологічний аудит здебільшого залишається добровільним, що не сприяє його широкому застосуванню.

2. Важливою проблемою також є недостатній рівень підготовки фахівців у цій сфері. Відсутність єдиних кваліфікаційних вимог та державного контролю за діяльністю екологічних аудиторів може призводити до низької якості оцінки екологічних ризиків та неефективного використання результатів аудиту в системі державного управління.

Для розв'язання цих проблем необхідне комплексне реформування нормативно-правової бази, яке включатиме:

- розробку та впровадження обов'язкових вимог до проведення екологічного аудиту на державному рівні та на підприємствах;
- адаптацію українського законодавства до міжнародних стандартів у сфері екологічного аудиту;
- створення дієвих механізмів державного стимулювання екологічного аудиту;
- запровадження єдиних стандартів підготовки екологічних аудиторів та системи сертифікації їхньої діяльності.

Впровадження цих заходів сприятиме підвищенню ефективності екологічного аудиту, його інтеграції в систему публічного управління та забезпеченню сталого розвитку України.

3. Низький рівень відповідальності бізнесу є однією з головних перепон на шляху до ефективного впровадження екологічного аудиту в Україні. Багато підприємств не зацікавлені в його проведенні, оскільки це може виявити екологічні порушення, які потребуватимуть значних фінансових вкладень для їх усунення. Деякі компанії свідомо уникають екологічного аудиту, щоб не витратити кошти на модернізацію виробництва, впровадження екологічно безпечних технологій чи покращення системи утилізації відходів.

Ще одним фактором, що сприяє низькому рівню екологічної відповідальності бізнесу, є слабкий державний контроль. Відсутність системного моніторингу та недостатній рівень екологічних перевірок дозволяють підприємствам уникати відповідальності за порушення екологічних норм. Наявні штрафи та санкції за недотримання екологічного законодавства часто є мізерними порівняно з витратами на впровадження природоохоронних заходів, що робить економічно вигіднішим ігнорування екологічних вимог, аніж їх дотримання.

Окрім того, в Україні слабо розвинені механізми громадського контролю за екологічною діяльністю підприємств. У багатьох країнах світу існують незалежні інституції, що активно співпрацюють з урядом і суспільством, контролюючи екологічну політику бізнесу. В Україні ж екологічна відповідальність часто зводиться лише до формального звітування, а громадськість не має достатнього впливу на рішення підприємств.

Ще одним викликом є відсутність системи мотивації бізнесу до екологічно відповідальної поведінки. У багатьох розвинених країнах існують фінансові стимули для підприємств, що впроваджують екологічно чисті технології, зокрема податкові пільги, гранти та державна підтримка. В Україні ж таких механізмів майже немає, що не створює умов для добровільного екологічного аудиту та впровадження природоохоронних заходів.

Для підвищення рівня екологічної відповідальності бізнесу необхідно:

- посилити державний контроль за дотриманням екологічного законодавства та збільшити розміри штрафів за екологічні порушення;
- запровадити систему економічних стимулів для підприємств, які дотримуються екологічних стандартів;
- розвивати механізми громадського контролю та екологічної звітності;
- популяризувати екологічно відповідальний бізнес і заохочувати компанії до використання екологічних сертифікатів.

Впровадження цих заходів сприятиме підвищенню екологічної свідомості бізнесу, зниженню рівня екологічних порушень і формуванню ефективної системи екологічного управління в Україні.

4. Відсутність належного державного контролю є одним із ключових факторів, що перешкоджають ефективному екологічному аудиту в Україні. Органи публічного управління недостатньо контролюють екологічну діяльність підприємств, що сприяє поширенню екологічних порушень та безвідповідального ставлення бізнесу до охорони довкілля.

Існуюча система перевірок має обмежені можливості для проведення повного екологічного аудиту підприємств. Однією з причин є недостатня кількість інспекторів та обмежене фінансування державних екологічних інспекцій, що ускладнює проведення регулярного моніторингу діяльності підприємств. У багатьох випадках перевірки здійснюються лише за скаргами громадян або в рамках запланованих заходів, що дає змогу підприємствам уникати відповідальності протягом тривалого часу.

Додатковою проблемою є недостатня технічна оснащеність екологічних інспекцій. Відсутність сучасного обладнання для аналізу рівня забруднення повітря, води та ґрунтів значно знижує ефективність екологічного контролю. Також існують проблеми з доступом до інформації про реальний стан довкілля, оскільки частина підприємств приховує або спотворює екологічні показники своєї діяльності.

Ще одним негативним чинником є корупційні ризики у сфері екологічного контролю. Через недостатню прозорість перевірок деякі підприємства уникають відповідальності, використовуючи неформальні домовленості з контролюючими органами. Це знижує довіру до системи екологічного аудиту та робить її малоефективною.

У порівнянні з розвиненими країнами, де екологічний контроль є важливим елементом державної політики, в Україні ще не створено дієвої системи екологічного нагляду. У країнах ЄС існують автоматизовані системи моніторингу забруднення, жорсткі вимоги до звітності підприємств та значні штрафи за порушення екологічного законодавства. В Україні ж система екологічного контролю залишається слабкою та недостатньо ефективною.

Для покращення державного контролю за екологічною діяльністю підприємств необхідно:

- збільшити фінансування та кадровий склад державних екологічних інспекцій;
- впровадити сучасні методи моніторингу стану довкілля, зокрема автоматизовані системи збору та аналізу екологічних даних;
- посилити відповідальність за екологічні порушення, збільшити розміри штрафів і запровадити кримінальну відповідальність за серйозні екологічні злочини;
- забезпечити максимальну прозорість екологічних перевірок та ліквідувати корупційні ризики;
- запровадити обов'язкове незалежне екологічне аудитування підприємств з підвищеним рівнем екологічного ризику.

Реалізація цих заходів дозволить значно підвищити ефективність екологічного контролю, сприятиме зниженню рівня забруднення навколишнього середовища та покращенню екологічної ситуації в Україні.

5. Брак кваліфікованих кадрів є суттєвою проблемою для розвитку екологічного аудиту в Україні. Професійна підготовка фахівців у цій сфері залишається недостатньою, що ускладнює впровадження ефективних екологічних перевірок та управлінських рішень.

Одна з головних причин цієї проблеми – відсутність достатньої кількості освітніх програм, орієнтованих на екологічний аудит. У більшості вищих навчальних закладів України екологічний аудит вивчається лише як окремий курс у межах природоохоронних або економічних спеціальностей, що не забезпечує належного рівня спеціалізації. До того ж програми підготовки часто не відповідають сучасним міжнародним стандартам і не враховують новітні методи екологічного моніторингу та оцінки ризиків.

Крім недостатньої теоретичної підготовки, існує проблема браку практичного досвіду у фахівців. Відсутність регулярного стажування та взаємодії з підприємствами, які вже впроваджують екологічний аудит, не дає можливості спеціалістам отримати необхідні навички. Це призводить до низької якості проведених аудитів та формального підходу до їх виконання.

Ще однією важливою проблемою є недостатня мотивація молодих фахівців працювати у сфері екологічного аудиту. Низький рівень заробітних плат, слабкий розвиток екологічного консалтингу та обмежені можливості кар'єрного зростання змушують багатьох спеціалістів шукати роботу в інших галузях.

Для вирішення цієї проблеми необхідно:

- розширити кількість спеціалізованих освітніх програм, орієнтованих на екологічний аудит;
- запровадити сертифікацію екологічних аудиторів на державному рівні;
- активізувати міжнародне співробітництво та стажування українських спеціалістів у країнах з розвинутою системою екологічного аудиту;
- створити стимули для підприємств щодо підвищення кваліфікації своїх екологічних спеціалістів.

Підвищення рівня підготовки кадрів сприятиме розвитку екологічного аудиту та підвищенню його ефективності в системі державного управління та на рівні підприємств.

6. Низька обізнаність громадян і бізнесу про екологічний аудит. Багато учасників ринку і громадян не розуміють важливості екологічного аудиту для сталого розвитку. Це знижує суспільний тиск на підприємства та органи влади з метою забезпечення відповідальної екологічної поведінки.

7. Фінансові обмеження є однією з основних перешкод для проведення якісного екологічного аудиту, особливо для малих та середніх підприємств. Витрати на екологічний аудит можуть бути значними, оскільки для його здійснення потрібні не лише фінансові ресурси для оплати праці висококваліфікованих спеціалістів, а й для використання спеціального обладнання та програмного забезпечення для оцінки екологічних ризиків. Це може включати витрати на лабораторні дослідження, інструменти для вимірювання рівня забруднення, а також на розробку та впровадження рекомендацій щодо поліпшення екологічних стандартів підприємства.

Для малих та середніх бізнесів такі витрати є непосильними, оскільки вони не мають достатнього фінансового ресурсу для здійснення таких заходів. Оскільки на цих підприємствах часто бракує коштів на інвестиції в модернізацію виробництва та впровадження екологічних технологій, вони можуть відмовитися від екологічного аудиту через високі витрати, навіть якщо це дозволило б їм значно знизити негативний вплив на довкілля в майбутньому.

Особливо складною є ситуація у випадку відсутності державної підтримки. У багатьох країнах уряд надає субсидії, податкові пільги або фінансові стимули для підприємств, які впроваджують екологічні стандарти та проходять екологічний аудит. Такі заходи не тільки полегшують фінансове навантаження на бізнес, але й мотивують підприємства до добровільного проходження екологічних перевірок. В Україні ж подібна підтримка на державному рівні обмежена, що створює додаткові труднощі для підприємств, які хочуть дотримуватися екологічних стандартів.

Для покращення ситуації в Україні потрібно:

- запровадити систему субсидій та податкових пільг для підприємств, які проводять екологічний аудит та впроваджують екологічно чисті технології;
- створити програми фінансової підтримки для малих і середніх підприємств, що мають намір впровадити екологічні стандарти та здійснити аудит;
- знижувати витрати на екологічний аудит за рахунок державних ініціатив і партнерства з міжнародними організаціями, які можуть надавати фінансування для екологічних проектів.

Впровадження таких заходів дозволить підвищити зацікавленість підприємств у проведенні екологічного аудиту і сприятиме сталому розвитку економіки України.

8. Недостатнє впровадження сучасних технологій є ще однією серйозною проблемою в сфері екологічного аудиту в Україні. Для ефективної оцінки впливу на довкілля та моніторингу екологічних ризиків необхідне використання новітніх технологій, таких як дистанційне зондування, автоматизовані цифрові системи моніторингу, геоінформаційні системи (ГІС), а також інструменти для аналізу великих даних (Big Data). Ці технології дозволяють отримати точніші та оперативніші дані про стан навколишнього середовища та оперативно реагувати на потенційні загрози.

В Україні ж відсутність належного обладнання, а також недостатній розвиток технологічної інфраструктури, зокрема в екологічних інспекціях та на підприємствах, значно знижує ефективність екологічного аудиту. Використання застарілих методів, таких як ручне вимірювання або обмежений доступ до даних про стан довкілля, робить аудит менш точним та менш оперативним. Відсутність інвестицій у сучасні технології також знижує можливості для своєчасного виявлення порушень і прогнозування екологічних наслідків господарської діяльності.

Задля покращення ситуації необхідно впроваджувати інноваційні технології в систему екологічного аудиту, що дозволить підвищити точність оцінки екологічних ризиків та ефективність державного контролю.

9. Відсутність системного підходу є важливою проблемою для ефективного впровадження екологічного аудиту в Україні. Більшість існуючих ініціатив у цій сфері носять точковий характер і не інтегровані в загальну

стратегію сталого розвитку країни. Це означає, що окремі підприємства чи галузі можуть проходити аудит, але не існує єдиного, скоординованого підходу до моніторингу екологічних ризиків на національному рівні. В результаті, екологічні вимоги часто виконуються лише формально, без довгострокового контролю за їх ефективністю.

Таке фрагментоване впровадження екологічного аудиту не дозволяє досягти системних змін і не забезпечує сталість екологічних стандартів, що є критично важливим для сталого розвитку економіки та збереження довкілля в перспективі. Для покращення ситуації необхідно інтегрувати екологічний аудит у загальну політику сталого розвитку, що дозволить забезпечити комплексний підхід і контроль на всіх рівнях.

Рішення цих проблем сприяло б значному підвищенню ефективності екологічного аудиту, створивши умови для більш системного підходу до екологічного контролю та управління. Це дозволило б не лише вчасно виявляти та усувати екологічні порушення, а й інтегрувати екологічні вимоги в стратегічні плани розвитку підприємств і держави в цілому. У результаті, Україна змогла б досягти сталого розвитку, зберігаючи екологічну безпеку, знижуючи негативний вплив на довкілля та сприяючи більш ефективному використанню природних ресурсів. Такі зміни стали б основою для підвищення конкурентоспроможності країни на міжнародній арені та відповідності сучасним екологічним стандартам.

Мензельський Є. В.

аспірант
Класичний приватний університет

ВПЛИВ ФАКТОРІВ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА СИСТЕМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах державотворення головний акцент переноситься на створення ефективної системи публічного управління держави, яка б сприяла становленню України як правової європейської держави з високим рівнем життя населення, демократії, політичної та соціальної стабільності. Публічне управління перебуває під впливом низки тенденцій і факторів суспільного розвитку. Провідну роль серед них відіграють як процеси зовнішнього для публічного управління середовища: глобалізація і її виклики, перехід сучасного суспільства на постіндустріальну інформаційну стадію розвитку, його демократизація й емансипація людини, так і внутрішні рушії розвитку публічного управління як сфери людської діяльності. Так, основними передумовами трансформаційних процесів вітчизняної системи публічного управління виступають соціальні, економічні, політичні, ціннісні, ментальні зміни, а найважливішою передумовою є становлення постіндустріальної інформаційно-комунікативної глобальної цивілізації.

Вважаємо, що на сучасному етапі розвитку держави активно відбувається зміна системи публічного управління від бюрократичного патерналізму до представництва територіальних громад й активного залучення недержавних організацій. Важливого значення набуває широке залучення у функціонування публічного управління представників неурядових організацій, бізнес-структур, груп тиску та громадянського суспільства загалом, що характеризує застосування у державотворчих процесах новітніх концепцій публічного управління, а саме концепцій "активної держави", "демократичного врядування", "нового публічного управління".

Реалізація на практиці принципів новітніх концепцій публічного управління проявляється у посиленні впливу на публічне управління громадянського суспільства, починаючи від недооцінки громадянського суспільства або патерналістського до нього ставлення з боку держави і його органів до налагодження з ним багатосторонніх зв'язків на основі партнерства та співробітництва у різних сферах суспільних відносин. Проявом цього виступає активне залучення в державотворчі процеси великої кількості науковців, бізнесменів, діячів громадських організацій у якості консультантів, аналітиків та радників, що спричинене інтенсивними процесами розвитку професійного поділу управлінської праці.

Тенденції до змін об'єктів управління простежуються у проблемах обмеженості ресурсів, що висуває на перший план перехід від використання ресурсів до їх створення, що приводить до перетворення ресурсів із засобів управління на його об'єкт. Змінюється залежність системи управління винятково від матеріально-фінансових ресурсів до підвищення її залежності від інформаційних ресурсів. Відбувається переосмислення ролі та функцій держави як регуляторного органу, а саме держава прагне збереження своєї присутності та впливу у різних сферах суспільства з одночасним співробітництвом та партнерством з представниками громадських структур. Так, однією із позитивних тенденцій розвитку вітчизняного публічного управління виступає перебудова системи публічного управління з метою вдосконалення взаємодії інститутів публічної адміністрації з громадянами, надання їм якісних адміністративних послуг в економічній, правовій, соціально-культурній та інших сферах.

Отже, у рамках трансформації системи публічного управління відзначається позитивна тенденція щодо ефективних процесів децентралізації влади та утворення нового формату балансу відносин між центральними органами управління держави та новоутвореними органами територіального управління. Необхідність змін вітчизняної системи публічного управління, що зумовлені викликами часу та глобалізаційними змінами сучасного інформаційного суспільства, повинні ґрунтуватися не лише на фіксації нових управлінських візій, а й на комплексному врахуванні досвіду функціонування системи публічного управління та здобутків зарубіжних держав.

Михайленко О. О.

аспірант
Класичний приватний університет

РОЗВИТОК ІНСТРУМЕНТІВ УЧАСТІ ГРОМАДЯН У МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ (НА ПРИКЛАДІ М. ДНІПРО)

Сучасне місцеве самоврядування в Україні невід'ємно пов'язане із залученням громадян до процесів прийняття рішень та визначення напрямів розвитку міст і сіл. Одним із ключових аспектів цього процесу є розроблення та впровадження інструментів участі громадян, що є важливим аспектом сучасної демократії. Місто

Дніпро, як одне з культурних та історичних центрів України, є особливо цікавим об'єктом дослідження, оскільки відображає впровадження та ефективність механізмів громадської участі в місцевому самоврядуванні.

Важливим етапом у впровадженні інструментів участі громадян є створення механізмів для збору та обробки інформації, прозорості під час прийняття рішень та визначенні пріоритетів. Ефективність цих інструментів відображається у сприянні сталому розвитку міста, задоволенні потреб громадян та підвищенні рівня їх задоволення якістю життя.

Ретроспективний аналіз теорій демократії участі громади у місцевому самоврядуванні відображає еволюцію наукових поглядів на роль громадян у процесах здійснення влади та управління на місцевому рівні. Ці теорії відображають різні підходи до того, як громадяни можуть брати участь у прийнятті рішень, впливати на місцеву політику та співпрацювати з органами влади. Демократія участі бере свій витоки з філософських дискусій, які велися протягом багатьох століть.

Дослідження цих питань варто спрямувати на аналіз різних аспектів, охоплюючи політичну теорію, емпіричну політологію, державну політику та дослідження демократичних інновацій, оскільки результати значно варіюються. Деякі дослідники зосереджуються на аналізі способів участі та нерівностей на рівні місцевого співтовариства, інші досліджують регіональну або національну політику. Деякі вивчають конкретні спроби демократичних реформ, тоді як інші цікавляться загальними теоретичними принципами. Наявність такої різноманітності свідчить про широкий спектр інтересів щодо цих питань в сучасній науковій спільноті.

Таким чином, ретроспективний аналіз теорій демократії участі в місцевому самоврядуванні відзначає не лише еволюцію поглядів на роль громадян у владі, але й наголошує на важливості їхньої активної участі. Від філософських дискусій до сучасних технологічних трансформацій, теорії демократії розвивалися, враховуючи різноманітні підходи до забезпечення громадянської участі. Упродовж історичного розвитку розширюється концепція громадянської участі, яка передбачає активність у різних аспектах місцевого життя.

Недбалюк Д. А.

аспірант

Класичний приватний університет

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО ЗАХИСТУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

У різних країнах система управління культурною спадщиною має свою специфіку, але загальна її структура враховує такі складові: нормативно-правову базу, інституційну структуру, ресурси, планування, впровадження та моніторинг результатів та удосконалення. У світовій практиці розрізняють різні форми володіння та управління об'єктами культурної спадщини: державну, приватну та довірчу. Державна форма управління охороною культурної спадщини переважає у таких країнах, як: Італія, Франція, Іспанія. Приватна форма, поширена у країнах, де в руках окремих власників зосереджені великі земельні володіння, на території яких розташовані окремі об'єкти спадщини. Держава передає об'єкти культурної спадщини в оренду приватним особам, неприбутковим організаціям, але при цьому контролює процес збереження і зобов'язує власника відповідати за стан об'єкта. Довірче управління культурною спадщиною – діяльність спеціально створених неурядових організацій, що виконують функції управління щодо збереження та ефективного використання об'єктів національної спадщини, за якої отриманий прибуток витрачається для збереження та підтримки пам'яток природи, історії та культури, що перебувають у віданні цих організацій. Довірча система управління у формі трастів успішно функціонує у сфері охорони культурної спадщини у Великобританії, США, Австралії (Національний траст США, Великобританії).

У різних країнах система органів публічної влади, відповідальних за формування та реалізацію державної політики у сферах культури та мистецтв, охорони культурної спадщини, розподіл їх повноважень, закономірності фінансування, залежать від низки чинників: виконуваної функції; пріоритетів культурної політики (національної/державної політики); системи державного управління. За функціями Міністерства, що опікуються питаннями культури, поділяються: Міністерство культури (Франція), Міністерство освіти і культури (Фінляндія), Міністерство людських ресурсів (Угорщина), Міністерство спадщини та культурної діяльності (Італія), Міністерство освіти, культури і науки (Нідерланди), Міністерство культури і національної спадщини (Польща), Міністерство культури і спорту (Іспанія).

Пріоритети державної політики у сфері культури визначаються державними програмами, стратегіями. Згідно із нормативно-правовими актами, пріоритетними напрямками культурної політики в різних країнах визначено такі, як: культурна спадщина (Бельгія, Чехія, Франція, Польща, Португалія, Велика Британія); якість і доступ до мистецтва (Австрія, Бельгія, Велика Британія); креативні індустрії (Австрія, Бельгія, Франція, Італія, Польща, Португалія, Велика Британія); освіта (Франція, Італія, Латвія, Словенія, Велика Британія); залучення неприбуткових організацій або бізнесу (Болгарія, Німеччина, Ірландія, Словаччина, Словенія, Іспанія); плюралізм (Австрія, Данія, Франція, Німеччина).

У країнах, які мають федеративний устрій, суб'єкти федерації мають більше повноважень, а центральна урядова інституція (міністерство) може бути відсутньою. Так, у Австрії (федеративна форма устрою) функції щодо формування та реалізації державної політики у сферах культури, охорони культурної спадщини належать до компетенції Міністерства освіти, мистецтва та культури (Ministry for Education, Arts and Culture), тоді як у Бельгії (федеративна форма устрою) відповідний центральний орган виконавчої влади відсутній, але є міністерства на рівні трьох мовних спільнот/громад (Фламандська, Французька, Німецькомовна громади) [3]. Мовні спільноти наділені винятково компетенцією в питаннях формування та реалізації політики у сфері культури. Повноваження у сфері культурної спадщини розподілені міжмовними спільнотами та регіонами (Фламандський, Валлонський, Брюссельський столичний регіон). Управління нерухомою культурною спадщиною (монументи, пам'ятки, об'єкти архітектурної та археологічної спадщини тощо) належить до компетенції регіонів, а рухомою матеріальною та нематеріальною (музеї, архіви тощо) – мовних спільнот. Німецькомовна спільнота та Брюссельський столичний регіон поєднують ці повноваження.

Отже, система державного управління у сфері культурної спадщини урізних країнах сформувалася під впливом різних чинників, що відобразилося і на підходах до її фінансування. З метою забезпечення належного фінансування сектору культури та культурної спадщини, держави намагаються залучати приватний та громадський сектори, запроваджуючи для них відповідні фінансові стимули.

Онипко О. О.

аспірант

Класичний приватний університет

МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ

В умовах децентралізації влади в Україні взаємодія органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства набуває особливого значення. Така взаємодія сприяє підвищенню прозорості, ефективності та підзвітності публічного управління. Залучення громадянського суспільства до процесу ухвалення рішень дозволяє враховувати інтереси різних соціальних груп та забезпечувати їх активну участь у житті громади [1].

Одним із ключових механізмів взаємодії є створення консультативно-дорадчих органів при органах місцевого самоврядування. Ці органи забезпечують прямий діалог між владою та громадськістю, сприяють узгодженню інтересів і розробці спільних стратегій розвитку. Наприклад, громадські ради, створені при виконавчих комітетах, виконують функції посередника між владою та населенням, надаючи рекомендації з актуальних питань місцевого розвитку [2].

Важливим інструментом взаємодії є електронна демократія, яка дозволяє забезпечити прозорість управлінських процесів і підвищити рівень залученості громадян. Використання платформ для електронних петицій, опитувань та голосувань сприяє оперативному збору думок громадськості, що є особливо актуальним у контексті впровадження рішень, які безпосередньо впливають на життєдіяльність громад [3].

Особливої уваги потребує взаємодія органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства у сфері захисту прав внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Ця категорія населення в умовах війни та соціально-економічної нестабільності потребує особливого захисту та підтримки. Інститути громадянського суспільства, такі як благодійні організації та волонтерські рухи, активно співпрацюють із владою, забезпечуючи реалізацію програм підтримки ВПО та моніторинг їх правового статусу [4].

Реалізація механізмів взаємодії також включає впровадження проектного підходу до управління. Спільна розробка проектів, спрямованих на вирішення соціальних проблем, дозволяє об'єднати ресурси та експертний потенціал органів влади та громадських організацій. Наприклад, у межах децентралізації впроваджуються програми з розвитку місцевої інфраструктури, які фінансуються спільно з міжнародними партнерами та громадськими організаціями.

Виклики, з якими стикаються механізми взаємодії, включають низький рівень довіри громадян до влади, недостатню правову регламентацію співпраці та брак ресурсів для реалізації спільних ініціатив. Однак зарубіжний досвід демонструє, що посилення ролі громадянського суспільства через законодавчі зміни та розвиток інституційної спроможності органів влади сприяє вирішенню цих проблем.

Таким чином, механізми взаємодії органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства в умовах децентралізації влади є багатограним процесом, що потребує інтегрованого підходу. Розвиток консультативних органів, електронної демократії, проектного підходу та співпраці у сфері захисту прав населення сприятиме підвищенню ефективності управління та зміцненню демократії в Україні.

Список використаних джерел

1. Докаленко В. В. Механізми взаємодії органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства в умовах децентралізації влади в Україні. 2021.
2. Васильєва Л. М. Взаємодія органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства в умовах децентралізації влади. 2023.
3. Боняк В., Чепік-Трегубенко О. Взаємодія органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства в контексті забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 14–21.
4. Гончарук В. Реалізація механізмів взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства: виклики та перспективи. *Аспекти публічного управління*. 2022. № 10.5. С. 35–46.

Панасенко К. Є.

аспірант

Класичний приватний університет

наук. кер. – к.е.н., доцент Педак І. С.

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ НЕРУХОМОСТІ

Важливим питанням державного регулювання інвестиційної діяльності на ринку нерухомості є створення привабливого інвестиційного клімату.

Інвестиційна вартість нерухомості залежить від цінності об'єкта нерухомості, яка, у свою чергу, обумовлена здатністю і можливістю об'єкта задовольняти певні потреби і забезпечувати права і переваги власника в результаті володіння цим об'єктом. Сукупність цих чинників з урахуванням витрат на створення або придбання об'єкта власності визначає вартість даного об'єкта. До основних інвестиційних характеристик нерухомості, які є найбільш важливими для інвестора і вимагають аналізу та обліку, відносять наступні:

1. Нерухомості притаманна відносна стабільність потоку доходів від операцій з нерухомістю – від функціонування або реалізації – у порівнянні з потоками доходів від інших видів діяльності. Крім цього ефект

стабільної генерації доходів від нерухомості, зазвичай, доповнюється і більш високими ставками її прибутковості.

2. Значна залежність характеристик нерухомості від ефективності інвестиційного менеджменту.

3. Антиінфляційна стійкість нерухомості. Нерухомість має значний ступінь стійкості по відношенню до інфляції.

4. Підвищений рівень ризику. Інвестиції в нерухомість схильні до більшої невизначеності в порівнянні з більшістю фінансових активів. Ризик зміни характеристик зовнішнього середовища стосовно нерухомості часто має вирішальне значення при прийнятті рішень про інвестиції в нерухомість.

5. Негативна кореляція доходів від інвестицій в нерухомість та інвестицій у фінансові активи.

Можна виділити чотири основні групи чинників, які визначають інвестиційну вартість об'єктів нерухомості: соціальні, економічні, екологічні чинники та державне правове регулювання. Всі вони в сукупності визначають вартість будь-якої нерухомості, і кожен впливає на неї як в бік підвищення, так і у бік зниження.

Соціальні чинники в основному представлені характеристиками населення регіону. Сюди відносяться демографічна структура, кількість шлюбів і розлучень, середня кількість дітей у сім'ї і т.ін.

Економічні чинники передбачають необхідність аналізу співвідношення між попитом і пропозицією на даний момент з подальшим прогнозом майбутніх змін, а так само купівельної спроможності населення.

Чинники державного регулювання на всіх рівнях (регіональному, місцевому) на вартість нерухомого майна мають великий вплив, інколи в окремих районах переважають над такими економічними чинниками, як співвідношення попиту і пропозиції.

Екологічні чинники при оцінці нерухомості – сукупність природних і природно-антропогенних чинників, що роблять безпосередній вплив на корисність об'єкта нерухомості та ефективність його використання. Екологічні чинники при оцінці об'єкта нерухомості необхідно розглядати як його оточення, яке суттєво впливає на вартість об'єкта нерухомості.

Отже, успішність маркетингової стратегії нерухомості повною мірою залежить від правильної визначеності ключових диференціаторів, які мають допомогти або навіть змусити потенційного покупця розгледіти в об'єкті нерухомості ту мегацінність (додаткову цінність, невід'ємну від вартості об'єкту), яка здатна задовольнити конкретні критерії прийняття рішення.

Педак І. С.

к.е.н., доцент кафедри публічного управління та землеустрою
Класичний приватний університет

ЕКОЛОГІЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Навколишнє середовище утворилося в результаті тривалої еволюції планети Земля і під впливом людської діяльності, створення так званої «вторинної природи», тобто міст, заводів, каналів, транспортних магістралей тощо. Отже, це та частина Земної природи, з якою людське суспільство безпосередньо взаємодіє у своєму житті та виробництві. Звідси випливає прямий зв'язок з господарською діяльністю людини, особливо з такими масштабними виробництвами, як енергетика, паливо та ресурсовидобувні комплекси, хімія, транспорт лісове та сільське господарство.

Тому серед основних завдань є дослідження особливостей організації життя в навколишньому середовищі, в тому числі у зв'язку з антропогенним впливом на природні системи, що є результатом людської діяльності.

Найбільш руйнівним з впливів діяльності людини на природу – виділення забруднювачів, які є будь-якою речовиною, що потрапляє в атмосферу, ґрунт або природні води і порушує там біологічні, іноді й фізичні або хімічні процеси. До забруднювачів нерідко відносять радіоактивні випромінювання і тепло.

Екологічні проблеми з якими стикається Україна в ході воєнних дій на своїй території досліджуються та фіксуються. Це насамперед, викиди шкідливих речовин – у результаті масштабних конфліктів відбувається застосування різного виду зброї, яка використовує хімічну «начинку». Україна перша у світі за площею замінованих територій. Близько 174 тисяч квадратних кілометрів (30% території України) потенційно небезпечні для життя й господарювання. А також, склади снарядів, бомб та навіть ручних гранат мають негативні наслідки для живої природи. Внаслідок вибуху відбувається різкий викид шкідливих речовин на конкретній території. При попаданні їх на рослини та в ґрунт змінюється період росту рослин, відбувається фізичне знищення, а також склад ґрунту; вибухи бомб та мін неминуче призводять до зміни рельєфу, а також хімічного складу ґрунту у місці вибуху. Внаслідок цього найчастіше стає неможливим відтворення окремих видів рослин і живих істот на прилеглий території біля місця вибуху. Спрацювання бомб має прямий ефект для знищення тварин. Вони гинуть від уламків та ударної хвилі. Особливо згубними є вибухи боєприпасів у водоймах. У цьому випадку гинуть усі підводні мешканці в радіусі до кількох кілометрів, це відбувається через особливості поширення звукової хвилі в товщі води. А також, чисельні випадки обстрілів та авіаударів були слідством:

- пошкодження ємностей для зберігання нафти, керосину, пропану, дизельного пального;
- підприємств або складів, де зберігалися хімічні, фармацевтичні або лако-фарбувальні матеріали;
- водогонів, газо-насосних станцій.

Всі ці події призвели до забруднення повітря, ґрунтових вод та довколишніх територій.

В результаті пошкодження інфраструктури України виникла низка загроз і викликів, серед яких: аварійне забруднення річок, які є джерелом води для промислових та комунальних підприємств і населення; локальне забруднення підземних і поверхневих вод внаслідок масштабних розливів нафтопродуктів із підірваних резервуарів, від знищеної техніки та інших бойових дій.

Також, суттєво зростає вірогідність руйнування шлакосховищ, сміттєзвалищ, що загрожує забрудненню водойм та надзвичайними ситуаціями в регіонах. Варто вказати і на руйнування унаслідок обстрілів інфраструктури портів вздовж узбережжя Чорного та Азовського морів, що призводить до забруднення вод і поширення токсинів у море.

Затоплення суден та катастрофи транспорту – військові кораблі, що пішли на дно, в ході бойових дій загрожують водній екосистемі. Як правило, на борту розташовується озброєння з хімічним наповненням (наприклад, паливо ракет) та паливо самого судна. Під час руйнування корабля всі ці речовини потрапляють у воду.

Приблизно те саме відбувається і на суші під час аварії залізничних складів, або знищення великих колон автомобільної техніки. У ґрунт і місцеві водойми може потрапляти значна кількість машинного масла, бензину, дизельного палива, хімічної сировини. Залишені на місці боїв транспортні засоби з невикористаними елементами озброєння (наприклад, снарядами), несуть небезпеку навіть через багато років.

Ці та інші фактори призводять до руйнування екосистем, забруднення ґрунтів, зростання кількості шкідників у лісах. Це далеко не всі екологічні наслідки вторгнення Росії, які переживає сьогодні Україна. Знищується інфраструктура цілих регіонів, що призводить до забруднення повітря та ґрунтових вод. Багато природоохоронних об'єктів змушені припинити свою діяльність, що має безпосередні негативні екологічні наслідки. Серйозну проблему становить вплив війни на енергетичну сферу, що відбувається у поверненні вуглецевого палива, що означає ще більше викидів та більше забруднень.

Правник А. М.

аспірант
Класичний приватний університет

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ГРОМАД

Реалізація державної стратегії сталого розвитку територій громад є ключовим завданням сучасної економічної політики України. В умовах децентралізації важливо створити економічний механізм, який забезпечить збалансований розвиток територій, зростання добробуту населення та збереження екологічної стійкості. Такий механізм повинен враховувати специфіку кожної громади, включаючи її економічний потенціал, демографічні особливості та природні ресурси [1].

Основою економічного механізму є формування бюджетів територіальних громад, які забезпечують фінансування соціальних, інфраструктурних та екологічних програм. Важливим кроком є зміцнення фінансової незалежності громад через розширення власної дохідної бази. Зокрема, це стосується впровадження податкових стимулів для бізнесу, залучення інвестицій та використання механізмів державно-приватного партнерства (ДПП) [2].

Ефективна реалізація сталого розвитку громад потребує впровадження інструментів стратегічного планування. Це передбачає розробку довгострокових програм розвитку, які базуються на аналізі сильних і слабких сторін громади, а також на прогнозуванні соціально-економічних тенденцій. Використання геоінформаційних систем (GIS) дозволяє інтегрувати дані про ресурси громади та забезпечити оптимальне планування їх використання [3].

Особливе значення в економічному механізмі сталого розвитку має залучення зовнішніх ресурсів. Міжнародні гранти, інвестиції та програми технічної допомоги сприяють впровадженню інноваційних рішень та зменшенню фінансового навантаження на місцеві бюджети. Наприклад, програма ЄС «U-LEAD з Європою» успішно підтримує модернізацію інфраструктури громад через фінансування проектів у сферах енергозбереження, водопостачання та освіти.

Економічний механізм має також враховувати екологічні аспекти сталого розвитку. Використання альтернативних джерел енергії, впровадження програм енергоефективності та управління відходами є ключовими напрямками, що сприяють збереженню довкілля. Наприклад, встановлення сонячних панелей на громадських будівлях дозволяє не лише зменшити витрати на енергію, але й скоротити викиди парникових газів.

Зарубіжний досвід свідчить, що успішна реалізація стратегії сталого розвитку можлива лише за умови активної участі громадян. Залучення населення до процесу ухвалення рішень, створення громадських рад та проведення інформаційних кампаній сприяє підвищенню довіри до органів влади та зміцненню соціальної згуртованості.

Таким чином, економічний механізм реалізації державної стратегії сталого розвитку територій громад повинен бути інтегрованим, багатофункціональним та орієнтованим на потреби кожної громади. Використання сучасних технологій, стратегічного планування та партнерських підходів забезпечить стійкий розвиток громад і підвищить їх конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Про основи державної регіональної політики : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19> (дата звернення: 12.10.2024).
2. Державно-приватне партнерство у сталому розвитку громад: аналітичний звіт. Київ : Фоліо, 2023. 152 с.
3. GIS для стратегічного планування громад: сучасні рішення. Львів : Ліра-К, 2022. 138 с.
4. Програма «U-LEAD з Європою». URL: <https://u-lead.org.ua> (дата звернення: 12.10.2024).

Пух Є. С.

аспірант
Класичний приватний університет

УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В УКРАЇНІ

Сучасні глобалізаційні та інтеграційні процеси в світовій економіці значно підвищують роль і значення ефективного управління регіональним розвитком. Особливої актуальності набуває проблема використання регіонального соціально-економічного потенціалу, що вимагає розробки рекомендацій щодо оптимізації

управління регіонами. Умови децентралізації створюють нові виклики та можливості для місцевого самоврядування, які потребують адаптації стратегій регіонального управління [1].

Основним завданням державної регіональної політики є досягнення гармонійного балансу між інтересами держави та регіонів. Це передбачає передачу частини державних повноважень на нижчий рівень управління, забезпечення відповідальності громад за соціально-економічний розвиток територій та реалізацію принципу «відповідальної регіоналізації». Важливим інструментом у цьому процесі є запровадження механізмів публічного менеджменту, що забезпечують прозорість і підзвітність органів влади [2].

Одним із ключових напрямів є вдосконалення нормативно-правового забезпечення регіонального розвитку. Ухвалення законів, які регулюють децентралізацію та фінансову автономію регіонів, сприяє підвищенню ефективності управління. Наприклад, Закон України «Про основи державної регіональної політики» передбачає інтеграцію зусиль держави та місцевих громад у формуванні стратегій регіонального розвитку.

Соціально-економічна база розвитку регіонів має ключове значення для підвищення життєвого рівня населення. Використання сучасних технологій управління, таких як GIS (Geographic Information System) для планування інфраструктурних проєктів, дозволяє оптимізувати витрати та забезпечити ефективний розподіл ресурсів. Крім того, впровадження програм сталого розвитку сприяє збереженню екологічного балансу регіонів [3].

Особливої уваги потребує розробка механізмів оцінювання ефективності діяльності органів регіонального управління. Використання індикаторів, що включають рівень зайнятості, доходи населення, інвестиційну привабливість та екологічну стійкість, дозволяє об'єктивно оцінити успішність реалізованих політик. Зарубіжний досвід, зокрема країн Європейського Союзу, демонструє ефективність таких підходів у забезпеченні прозорості управлінських рішень [4].

Гармонізація інтересів між регіонами та центральною владою є важливим аспектом для збереження єдності держави. Держава має залишатися координатором у точках зіткнення інтересів, забезпечуючи інтеграцію регіональних стратегій у загальнодержавний контекст. Для цього важливо створювати міжрегіональні платформи співпраці, які сприятимуть обміну досвідом та ресурсами.

Таким чином, управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій в Україні є багатограним процесом, що потребує інтегрованого підходу. Впровадження демократичних принципів, використання сучасних технологій управління та розвиток соціально-економічної бази регіонів сприятимуть підвищенню їх конкурентоспроможності та забезпечать стійкий розвиток держави в цілому.

Список використаних джерел

1. Авер'янов В. Б., Атаманчук Г. В., Бакуменко В. Д. Теоретичні аспекти державного управління регіональним розвитком. Київ : Наукова думка, 2020. 256 с.
2. Про засади державної регіональної політики : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text> (дата звернення: 12.10.2024).
3. GIS для управління регіонами: сучасні підходи та перспективи. Львів : Ліра-К, 2023. 178 с.
4. Регіональний розвиток у країнах ЄС: досвід для України : аналітичний звіт. Київ : Фоліо, 2022. 134 с.

Равлюк І. Л.

аспірант

Класичний приватний університет

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Корупція є однією з найсуттєвіших проблем сучасного суспільства, що загрожує національній безпеці, порушує права людини та гальмує економічний розвиток. В Україні боротьба з корупцією є одним із пріоритетних завдань державної політики, що потребує системного підходу, інтеграції міжнародного досвіду та активної участі громадянського суспільства [1].

Формування державної політики протидії корупції передбачає розробку стратегічних документів, таких як Національна антикорупційна стратегія, яка визначає пріоритетні напрями та механізми протидії корупції. Важливим є забезпечення належного нормативно-правового регулювання, що включає закони про запобігання корупції, електронне декларування активів, публічні закупівлі тощо [2].

Ефективна реалізація політики протидії корупції базується на створенні незалежних антикорупційних органів, таких як Національне антикорупційне бюро України (НАБУ), Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП) та Агентство з питань запобігання корупції (НАЗК). Їх діяльність має бути прозорою та підзвітною суспільству, а також координуватися між собою для досягнення максимального ефекту [3].

Значну роль у протидії корупції відіграє цифровізація державних процесів. Впровадження електронного урядування, таких платформ як Prozorro та e-Health, сприяє зменшенню корупційних ризиків шляхом підвищення прозорості та зниження людського фактора в ухваленні рішень. Зокрема, система Prozorro дозволила зекономити мільярди гривень державних коштів завдяки відкритості процесу публічних закупівель [4].

Успішна боротьба з корупцією потребує також залучення громадськості. Громадські організації та медіа відіграють важливу роль у викритті корупційних схем, моніторингу діяльності органів влади та формуванні антикорупційної культури. Зарубіжний досвід демонструє, що співпраця між державою та громадянським суспільством є ключовим чинником успішної реалізації антикорупційних реформ.

Важливим аспектом є інтернаціоналізація антикорупційної діяльності, зокрема співпраця з міжнародними організаціями, такими як GRECO, Transparency International та OECD. Участь України в міжнародних ініціативах сприяє обміну досвідом, впровадженню найкращих практик та посиленню відповідальності держави за виконання взятих зобов'язань.

Таким чином, формування та реалізація державної політики протидії корупції в Україні є складним та багатограним процесом, що потребує інтегрованого підходу. Поєднання нормативно-правових механізмів, інституційної підтримки, цифрових технологій та активної участі громадянського суспільства сприятиме побудові прозорої та відповідальної системи управління, яка забезпечить стійкий розвиток держави.

Список використаних джерел

1. Transparency International. Corruption Perceptions Index 2022. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2022> (date of request: 12.10.2024).
2. Про запобігання корупції : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2014, № 49. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 12.10.2024).
3. Національне антикорупційне бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua> (дата звернення: 12.10.2024).
4. Prozorro: Публічні закупівлі в Україні. URL: <https://prozorro.gov.ua> (дата звернення: 12.10.2024).

Рубчевський С. В.

аспірант

Класичний приватний університет

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Зважаючи на складність категорії «антикорупційна політика», на сьогодні не існує єдиного універсального загальноновизнаного терміну даної дефініції. Державна антикорупційна політика України є важливим елементом загальної стратегії забезпечення верховенства права, стабільного розвитку суспільства та економіки. Вона спрямована на запобігання, виявлення та припинення корупційних правопорушень, підвищення рівня прозорості у діяльності органів влади та посилення відповідальності за корупцію. Е. Расюк звертає увагу, що здійснення державної антикорупційної політики має ґрунтуватися на таких принципах: демократизм; верховенство права; законність; системність; комплексність; достовірність, об'єктивність, конкретність, точність; практична спрямованість і радикальність заходів; наукова обґрунтованість; економічна доцільність; оперативність; дієвість; плановість; ефективність; взаємодія владних структур з інститутами суспільства і населенням.

Дещо інший підхід до формування принципів пропонує Д. Заброда, яким виокремлено основні ознаки державної антикорупційної політики, серед яких:

- 1) державно-владний, публічний, ситуативний характер, залежність від загального політичного курсу держави та політичної волі її керівників;
- 2) комплексний характер антикорупційних заходів;
- 3) відповідність міжнародним принципам протидії корупції;
- 4) програмний характер;
- 5) закріплення у відповідних правових актах;
- 6) залучення до формування та реалізації значного кола суб'єктів: як індивідуальних, так і колективних.

Як видно зі здійсненого аналізу принципів національної антикорупційної політики, що пропонуються різними науковцями, вони є дуже схожими і відрізняються переважно наповненістю та відповідною деталізацією. Також, за результатами здійсненого аналізу та узагальнення принципів антикорупційної політики можна зазначити, що:

- 1) у вітчизняній та зарубіжній науці існують різні підходи до систематизації засад державного управління;
- 2) принципи антикорупційної політики держави мають бути об'єднаними елементами загальної системи;
- 3) принципи антикорупційної політики є визначеними та запровадженими на різних нормативних рівнях – національному рівні, так і на більш високому міжнародному праві;
- 4) принципи антикорупційної політики формуються виходячи із потреб, особливостей, умов держави, суспільства та особи;
- 5) принципи антикорупційної політики є основоположними в процесі лежать в основі розробки форм та методів регулювання державної антикорупційної політики;
- 6) принципи антикорупційної політики мають відокремлений адміністративно-правовий механізм реалізації;
- 7) втілення принципи антикорупційної політики потребує комплексної та ефективної, безперервної та узгодженої роботи спеціалізованих та загальних інституцій;
- 8) принципи антикорупційної політики можуть бути диференційовані за різними критеріями;
- 9) принципи антикорупційної політики потребують моніторингу, контролю та оцінювання виконання задля їх удосконалення, коригування та заміни у випадку необхідності.

Слід також зазначити, що найчастіше використовується трирівнева система систематизації та розподілу принципів на загальні, спеціальні та приватні:

- загальні принципи визначаються сутнісно-змістовною стороною державного управління і виражають загальноцільову спрямованість цього управління: демократизм, законність, федералізм, соціальна орієнтованість, гуманізм, моральність;
- спеціальні принципи – забезпечують організаційно-технологічну сторону управлінської діяльності (системність, ієрархічність, правова управа);
- приватні принципи – закріплюють особливості функціонування окремих підсистем (учасників) управлінського процесу.

Принципи формування й реалізації державної антикорупційної політики України забезпечують основу для боротьби з корупцією в усіх сферах суспільного життя. Вони сприяють не лише посиленню боротьби з корупційними правопорушеннями, але й створенню ефективних механізмів для запобігання корупції, що, в свою чергу, сприяє розвитку демократії, підвищенню довіри до державних інститутів і загальному покращенню соціально-економічної ситуації в країні.

Руднєв Р. А.
аспірант
Класичний приватний університет

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЯК СКЛАДОВА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Відкритість, прозорість та підзвітність діяльності органів публічної влади є невід'ємними складовими здійснення ефективного публічного управління та обов'язковими умовами державотворення на шляху демократичного розвитку та інформатизації суспільства. Одним із дієвих засобів забезпечення відкритості діяльності державних інституцій для суспільства є громадський контроль, через який громадяни та суспільні групи забезпечують реалізацію і захист своїх прав та інтересів.

Основними об'єктами громадського контролю є органи державної та виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, державні та комунальні установи, підприємства, організації, що надають адміністративні та соціальні послуги. Засобами здійснення або формами громадського контролю можуть бути: соціологічні та статистичні дослідження; участь громадян у виборах, референдумах, зборах, місцевих ініціативах, громадських слуханнях; громадська експертиза актів органів публічної влади та їх проектів; публікації у ЗМІ та соцмережах; участь громадськості у роботі колегій органів влади; включення представників громадськості до складу робочих груп та комісій, що утворюються владою; пропозиції, зауваження, заяви, скарги, клопотання, електронні петиції; діяльність інституту громадського суспільства, у тому числі, об'єднань споживачів.

Зараз в Україні немає спеціального закону про громадський контроль, немає і унормованого визначення цього поняття. Нормативну базу громадського контролю складають окремі норми Конституції України та інших законів. Конституція (ст. 5) встановлює, що носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ, якому надано право здійснювати свою владу як безпосередньо, так і через обрані ним органи державної влади та органи місцевого самоврядування, брати участь в управлінні державними справами (ст. 38), а також через референдум (ст. 69). Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» (ст. 13) встановлює можливість здійснення громадського контролю шляхом проведення громадських слухань, в ході яких територіальна громада має право зустрічатися з депутатами ради та посадовими особами місцевого самоврядування, заслуховувати їх, порушувати питання та вносити пропозиції щодо питань, які належать до відання місцевого самоврядування.

Особливе місце у системі громадського контролю посідає екологічний контроль. Так, згідно ч. 4 ст. 16 Закону «Про охорону навколишнього природного середовища», громадські організації можуть брати участь в управлінні галуззю охорони навколишнього природного середовища. Ст. 58 Закону «Про тваринний світ» передбачає здійснення громадського контролю у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу громадськими інспекторами з охорони довкілля, лісового, рибного, мисливського господарства та полювання.

Останнім часом дедалі більшого значення набуває громадський контроль за виборами, який здійснюється на міжнародному, національному, регіональному (обласному), субрегіональному (районному) та місцевому рівні (рівні територіальних громад). Громадський контроль у цій сфері передбачений виборчим законодавством і сприяє підвищенню відкритості виборчого процесу та зменшенню ризику фальсифікацій.

Актуальним напрямом громадського контролю є боротьба з корупцією. Проведені розслідування з виявлення корупції в місцевих радах і виконавчих органах, адвокаційні кампанії по їх результатам є по суті «збільшувальним склом», яке висвітлює порушення посадовців та чинить тиск на владу і поліцію з метою притягнення винних до відповідальності.

Можна стверджувати, що для системи громадського контролю, яка розвивається в Україні, характерними є вертикальні та горизонтальні відносини. Сфера громадського контролю має охоплювати всю діяльність держави, але залежно від підконтрольних об'єктів може мати свої особливості на національному, регіональному та місцевому рівнях. Ефективність громадського контролю на всіх рівнях має забезпечуватись завдяки координації та узгодженості дій як всередині третього сектору, так і на рівні міжсекторної взаємодії, у т.ч. як соціального діалогу.

Рудченко М. Е.
аспірант
Класичний приватний університет
наук. кер. – к.держ.упр., доцент Набока К. О.

СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ

Управління знаннями або менеджмент знань, на думку Г. Боднар і Л. Вербовської передбачає створення методології для керівництва з використання інтелектуального потенціалу організації [1].

Менеджмент знань як нова галузь менеджменту стала активно розвиватися у 90-х роках XX ст. Він сфокусований на процесах і людських ресурсах, що залучені до створення, поширення і оцінки знань, необхідних для реалізації ефективної діяльності організації. Основними завданнями з управління знаннями є:

- досягнення цілей організації за рахунок зростання інтелектуального капіталу та ефективного його використання;
- підвищення ефективності рішень, що приймаються лідерами організації;
- створення передумов для появи інновацій, використання бенчмаркінгу в усіх сферах діяльності;
- професійний розвиток і мотивація персоналу;
- підвищення ефективності процесів проектування розвитку організації, її процесуальних характеристик, результатів і маркетингу.

Основними методами менеджменту знань як технології виступають:

- пошук і отримання знань від живих і неживих об'єктів (носіїв знань);

- структурування та систематизацію знань (для забезпечення їх зручного збереження і використання);
- аналіз знань (виявлення залежностей та аналогій);
- оновлення (актуалізація знань);
- поширення знань;
- генерація нових знань [2].

Національним агентством України з питань державної служби створено «Портал управління знаннями», який функціонує у режимі дослідної експлуатації. Портал створено для швидкої комунікації між державними службовцями та провайдерами освітніх послуг. Він має підтримувати професійний розвиток державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування.

Портал призначений для:

- забезпечення розвитку ринку освітніх послуг у сфері професійного навчання;
- інформування провайдерами про наявні освітньо-професійні та освітньо-наукові програми підготовки за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування», загальні та спеціальні програми підвищення кваліфікації;
- організації електронної взаємодії суб'єктів Порталу задля професійного розвитку державних службовців, обміну досвідом.

Користувачами Порталу можуть стати будь-які особи, які використовують інформацію, розміщену на ньому. На Порталі вже розміщено понад 300 програм підвищення кваліфікації і його наповнення триває [2].

Список використаних джерел

1. Боднар Г. Ф., Вербовська Л. С. Менеджмент знань як складова частина процесу управління змінами в організації. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2021. № 18. URL: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/240585/240584> (дата звернення: 12.10.2024).
2. Сбруєва А. А. Менеджмент знань. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/706617/1/Метод.pdf> (дата звернення: 12.10.2024).
3. Портал управління знаннями. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/portal-upravlinnya-znannyamy/> (дата звернення: 12.10.2024).

Рябцев О. С.

аспірант

Класичний приватний університет

РОЛЬ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ ТА КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Механізм громадського контролю та моніторингу в межах системи публічного управління, насамперед, варто розглядати з позиції місця такого механізму в системі державного управління. Контроль у сфері державного управління передбачає всебічне і постійне відстеження та коригування різних заходів державного управління, зокрема розроблення й здійснення державної політики, виконання державних цільових програм, реалізацію нормативно-правових актів.

Принципи механізму громадського моніторингу та контролю в публічному управлінні становлять основоположні засади для реалізації цього механізму. Відтак, серед цих принципів доречно визначити загальні та спеціальні. Щодо першої групи принципів (загальних), то вона включає такі, як системності, науковості, єдності, результативності, ефективності, адаптивності, виваженості тощо. Друга ж група принципів (спеціальних) може бути представлена крізь специфічність самих механізмів громадського моніторингу та контролю в публічному управлінні. Власне кажучи, їхня (механізмів) специфічність полягає в тому, що вони покликані виконувати такі основні функції:

Механізм громадського моніторингу та контролю в публічному управлінні покликаний забезпечувати виконання таких основних функцій:

- публічності (це найбільш важлива функція, адже вона має забезпечити вчасну та комплексну артикуляцію й агрегацію суспільних інтересів, а також повноцінність їх задоволення, що вимагає їхнього збалансування із державними інтересами. Крім того, «публічність» передбачає забезпечення
- прозорості та відкритості всієї системи публічного управління на всіх етапах її формування, функціонування й удосконалення. Громадськість виступає незалежним експертом під час реалізації цих етапів, унеможливаючи вияв корупційної складової чи конфлікту суспільних і державних інтересів);
- мотиваційної (ця функція націлена на виконання та залучення в публічно-управлінський процес усіх невикористаних кадрових резервів, зокрема, кадрового потенціалу громадськості, що дозволяє забезпечити відповідну мотивацію в його виконавців до підвищення результативності цього процесу);
- коригуючої або результуючої (ця функція пов'язана з тими уточненнями, що вносяться до процесу управлінських рішень на основі отриманих (наданих) матеріалів громадського контролю).

Враховуючи функціональну специфіку механізмів громадського моніторингу та контролю в публічному управлінні стверджувати про важливість їхнього співвіднесення як часткового та більш загального механізму. Власне кажучи, моніторинг (зважаючи на вищевказану функціональну роль) є піднапрямом контролю, що передбачає таке: вираження пильної уваги з боку громадськості за станом реалізації публічно-управлінської діяльності; систематичний збір інформації про стан результативності цієї діяльності; формування баз даних щодо отриманої інформації, а також її накопичення та зберігання для подальшого аналізу та використання з метою коригування публічно-управлінської діяльності. Як бачимо, останній етап здійснення механізму громадського моніторингу вимагає більш комплексної реалізації механізму громадського контролю в публічному управлінні. Уважаємо, що необхідним є здійснення системного аналізу, а, відтак, удосконалення публічного управління.

Громадський моніторинг та контроль за діяльністю органів державної влади є необхідною умовою становлення демократії, утвердження громадянського суспільства, гарантування соціальної стабільності. Такий контроль обумовлює можливість перевірки ефективності прийнятих управлінських рішень на відповідність суспільним інтересам. Він супроводжує кожне рішення, починаючи від підготовки та прийняття до виконання прийнятого рішення.

Семенюк Т. Л.

аспірант

Класичний приватний університет

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОЮ ПІДГОТОВКОЮ ПЕРСОНАЛУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

Публічне управління у сфері освітньо-виховної підготовки персоналу, який працює в охороні громадського порядку, є важливою складовою забезпечення безпеки та ефективного функціонування суспільства. Ефективна підготовка персоналу, зокрема поліції та інших правоохоронних органів, сприяє підвищенню професійної компетентності, морально-етичних якостей та здатності адекватно реагувати на виклики сучасного суспільства [1].

Одним із ключових завдань публічного управління у цій сфері є створення ефективної системи підготовки, що поєднує теоретичні знання з практичними навичками. Зокрема, навчальні програми повинні враховувати сучасні виклики, такі як кіберзлочинність, тероризм, порушення прав людини тощо. Використання сучасних технологій у процесі навчання, таких як симулятори, онлайн-курси та відеотренінги, дозволяє зробити освітній процес більш адаптивним до потреб персоналу [2].

Особливу роль у системі освітньо-виховної підготовки відіграє виховання морально-етичних якостей персоналу, зокрема відповідальності, поваги до громадян та здатності діяти в інтересах суспільства. Це досягається через інтеграцію елементів етичного виховання в навчальні програми та залучення до процесу підготовки представників громадянського суспільства [3].

Зарубіжний досвід, зокрема країн Європейського Союзу, демонструє ефективність підходу, заснованого на партнерстві між державними установами, навчальними закладами та громадськими організаціями. Наприклад, у Нідерландах функціонує система підготовки поліції, яка включає обов'язкове навчання за участю громадян та представників правозахисних організацій. Цей досвід може бути використаний в Україні для підвищення рівня довіри до правоохоронних органів та забезпечення якості їхньої роботи.

Таким чином, публічне управління освітньо-виховною підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку має базуватися на інтегрованому підході, що включає сучасні методики навчання, виховання моральних цінностей та врахування зарубіжного досвіду. Це сприятиме формуванню професійної, відповідальної та етично підготовленої кадри, здатної забезпечувати безпеку громадян та захищати їхні права.

Список використаних джерел

1. Міністерство внутрішніх справ України. Реформа системи підготовки правоохоронних кадрів: результати та перспективи. Київ : МВС, 2023. 112 с.
2. Європейський досвід підготовки персоналу правоохоронних органів: аналітичний огляд. Львів : Ліра-К, 2022. 145 с.
3. Хавранюк Н. М. Морально-етичне виховання в системі підготовки правоохоронців. Харків : Освіта, 2021. 198 с.

Семеренко С. О.

аспірант

Класичний приватний університет

ПЕРЕВАГИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Зараз суспільство перейшло в активну фазу цифрової трансформації, яка має доволі широкий спектр впливу та взаємодії з різними сферами суспільного життя. Поступове впровадження інновацій в економіці, науці, освіті та інших галузях підштовхнуло і держави взяти до уваги технології, які зможуть багато в чому полегшити взаємодію між ними та громадянами.

Актуальність цифровізації місцевого самоврядування також закладена в Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. В стратегії вказується, що наразі низький рівень конкурентоспроможності регіонів однією із своїх причин має саме доволі посередній рівень цифровізації та цифрової обізнаності на місцях. Тому серед пріоритетів регіонального розвитку також вказується підвищення якості та забезпечення доступності для населення послуг, що надаються органами державної влади та органами місцевого самоврядування, незалежно від місця проживання, зокрема на засадах цифровізації [3]. Так держава підкреслює зростаючу роль діджиталізації у життєдіяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування соціальної інфраструктури, внутрішнього туризму, середньої освіти тощо. Так, на території України діють різні програми, які направлені на поширення та покращення рівня цифровізації в різних українських регіонах. Одним із прикладів є Програма EGAP, одним із напрямків якої є цифровізація регіонів. Вона сприяє розвитку та підвищенню інституційної спроможності органів місцевого самоврядування, їх компетенцій серед сучасних запитів громадян, активізації та підвищенню комунікації між владою та громадянами для прийняття рішень, покращенню роботи ЦНАПів, підвищенню цифрової грамотності та забезпечення цифрової безпеки на рівні громад.

Загалом, до переваг цифровізації органів місцевого самоврядування варто віднести:

– підвищення комфорту отримання послуг, зокрема, цифрові процеси дають можливість громадянам доступ до необхідної інформації чи послуг у будь-якому зручному місці для них та у будь-який зручний час;

органи місцевого самоврядування швидше обробляють запити через розроблений алгоритм охоплювати більшу кількість залучених громадян;

- прозорість надання послуг на місцях, про що свідчить автоматизація робочих процесів та автоматичне сповіщення учасників кожного необхідного етапу;

- автоматизація послідовності виконання завдань, що у свою чергу, призводить до скорочення часу на виконання тих чи інших дій на різних рівнях та дозволяє державним службовцям відстежувати прогрес проекту, помічати проблемні питання, сповіщати потрібних людей про перебіг виконання задачі і створювати нагадування, щоб завдання не зупинялися через непорозуміння між відділами;

- підвищення ефективності співпраці між різними інстанціями, адже за рахунок цифровізації даних, будь-який орган має більш швидкий доступ до необхідної інформації, що автоматично збільшує час на її вивчення, і у свою чергу, різні інстанції зможуть формувати запити один до одного тільки по важливим та проблемним питанням, відповіді на які потребують більш ретельного дослідження;

- покращення та доступність волевиявлення громадян через основні риси електронної демократії. Прикладом волевиявлення та підняття актуальних питань серед жителів громади на сьогодні є інструмент «Петиції», в майбутньому це також може бути голосування на всеукраїнських чи місцевих виборах, вирішення внутрішніх питань громади тощо.

Отже, цифровізація місцевого самоврядування сьогодні є доволі актуальним питанням, оскільки суспільство дедалі більше застосовує цифрові технології в усіх доступних сферах життя, а взаємодія з державою не є виключенням. Всі наведені вище переваги цифровізації демонструють бажання громадян полегшити та скоротити час на здійснення запитів чи отримання послуг від органів місцевого самоврядування, мати доступ до інформації у будь-якому зручному місці, скоротити кількість монотонної роботи для службовців, концентруючи їх на більш важливих питаннях.

Серебrenиков О. К.

аспірант

Класичний приватний університет

ІННОВАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ МЕХАНІЗМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Інформаційно-комунікаційні технології нині посідають важливе місце у всіх сферах життєдіяльності країни та сприяють взаємодії різних суб'єктів управління. Саме тому практично неможливо вирішити головні проблеми влади без розв'язання питань, пов'язаних з ефективним, масовим використанням інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій та розвитком інформаційно-комунікаційної інфраструктури. Регулюючим та координуючим механізмом у відносинах між державою та суспільством, що забезпечує стабільність та ефективність функціонування соціального «організму», загалом є державна комунікація.

У державному управлінні зовнішня комунікація має на меті впливати на громадськість для отримання порад від неї або координації певних позицій з нею, наприклад для: інформування суспільства, покращення якості надання державних послуг та обговорення проектів рішень органів влади, які не можуть бути прийняті без участі громадськості. Внутрішня організаційна комунікація має на меті сприяння прийняттю державно-управлінських рішень та має базуватися на застосуванні інноваційних підходів до стратегічного планування державної комунікації.

Однією з інноваційних форм комунікацій вчені розглядають Public Relations (публічні відносини) (далі – PR), що визначають як мистецтво, наука аналізу реальних зв'язків суб'єктів управління щодо налагодження комунікаційної та психологічної взаємодії різних організаційних структур державного управління з метою формування позитивного іміджу влади та створення сприятливого інформаційного середовища для різних суб'єктів взаємодії. Власне через це аналіз особливостей зв'язків з громадськістю в управлінні громадськими процесами дає обґрунтування щодо їх розгляду як довгострокового, планового та свідомого впливу на створення певного внутрішнього та зовнішнього соціального, політичного та психологічного середовища для формування позитивного іміджу суб'єктів державного управління. Поняття PR-діяльності як «започаткування зв'язків» і «бажання ратифікувати контакт» є набагато вужчим і відкидає її головну функцію, що відображена в терміні «взаєморозуміння». Порівнюючи поняття «взаємодія» та «PR», варто зазначити, що «PR» є більш широким поняттям, яке означає засоби взаємодії. Якщо PR – це засоби, то «взаємодія» – це методи співпраці в інформаційній сфері.

Включення PR-діяльності у державне управління визначається як допомога державі у подоланні об'єктивних відмінностей між плюралізмом політичної сфери та цілісністю державної влади. Тому відповідно до загальних тенденцій соціального розвитку державні службовці мають покращувати свою роботу та створювати умови для формування громадянського суспільства. У результаті цього змінюється не тільки об'єкт взаємодії, але і предмет взаємодії. Це найкраще підходить для управління складними комунікаційними процесами, які встановлюються за відповідних умов взаємодії між державою та суспільством. Можливості PR можуть бути використані для підвищення відкритості державного управління та оптимізації підходу до підвищення прозорості суспільних зв'язків органів влади із громадськістю. Низький рівень відкритості державного управління та процесів взаємодії із суспільством спричиняють відчуження органів влади від народу, що може бути відповідною передумовою соціального повстання.

Ключовою особливістю демократичного розвитку є встановлення ефективної системи відносин між органами державної влади та суспільством на всіх рівнях влади, орієнтованих на ефективний діалог із суспільством, в основі якого – принципи відкритості та прозорості. Сучасне інформаційне суспільство вимагає від органів державної влади дотримання засадничих основ щодо прозорості, відкритості, активного зворотного зв'язку у їх діяльності.

Сізов М. С.
аспірант
Класичний приватний університет

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

Система соціального захисту є ключовим елементом забезпечення соціальної справедливості та стабільності в державі. В умовах сучасних викликів, зокрема війни, економічної кризи та демографічних змін, інституційне забезпечення стало функціонування цієї системи набуває особливого значення. Інститути, що відповідають за соціальний захист, мають адаптувати свої підходи до управління, орієнтуючись на ефективне використання ресурсів, забезпечення адресності та прозорості соціальної допомоги [1].

Одним із ключових аспектів інституційного забезпечення є організація управління соціальними послугами. Це передбачає чітку координацію між центральними та місцевими органами влади, громадськими організаціями та бізнесом. Розвиток партнерства між цими структурами сприяє оптимізації соціальних витрат і підвищенню ефективності надання допомоги. Наприклад, досвід країн ЄС свідчить, що впровадження програм публічно-приватного партнерства у сфері соціального захисту дозволяє значно покращити якість послуг [2].

Важливим напрямом є забезпечення адресності соціальної допомоги, що дозволяє сконцентрувати ресурси на підтримці найбільш вразливих верств населення. Використання інформаційних технологій для моніторингу та аналізу потреб громадян сприяє підвищенню прозорості та оперативності соціального забезпечення. Наприклад, у 2023 році в Україні було впроваджено систему електронного реєстру отримувачів соціальної допомоги, яка забезпечила зниження випадків шахрайства на 15% [3].

Інституційне забезпечення стало функціонування системи соціального захисту також включає розвиток законодавчої бази. Прийняття сучасних нормативно-правових актів, які враховують зміни в соціально-економічному середовищі, сприяє формуванню ефективних механізмів управління соціальними послугами. Важливим є забезпечення правового регулювання соціальної відповідальності бізнесу, що стимулює компанії до участі в програмах соціального захисту [4].

Особливої уваги заслуговує питання соціальної безпеки у воєнний період. Інституціональні засади формування державної політики в цьому напрямі повинні включати захист прав внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та інших вразливих категорій. Координація зусиль державних органів та міжнародних партнерів у цій сфері є важливим чинником забезпечення соціальної стійкості.

Таким чином, інституційне забезпечення стало функціонування системи соціального захисту в Україні є багатограним процесом, що потребує інтеграції зусиль держави, громадянського суспільства та бізнесу. Використання сучасних технологій, удосконалення законодавчої бази та розвиток партнерських відносин сприятиме підвищенню ефективності соціального захисту та забезпеченню соціальної справедливості.

Список використаних джерел

1. Попадюк О. В. Аналіз організаційно-інституційного середовища функціонування системи соціальної відповідальності підприємств харчової промисловості в Україні. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. № 3.2. С. 117–133.
2. Варналії З. С., Чеберяко О. В., Медведкова Н. С. Інституціональні засади формування державної політики забезпечення соціальної безпеки людини у воєнний період.
3. Бержанір А. Л. Інституційне становлення соціально відповідального бізнесу в Україні.
4. Гончарук В. Реалізація механізмів взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства: виклики та перспективи. *Аспекти публічного управління*. 2022. № 10.5. С. 35–46.

Слюсар Р. І.
аспірант
Класичний приватний університет

ОСНОВНІ ФОРМИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Під поняттям «державна підтримка малого бізнесу» розуміють будь-які державні заходи з фінансового сприяння в інтересах суб'єктів господарювання, що створюють для цих суб'єктів прямі чи приховані переваги і мають грошову оцінку. Надання підприємствам державної підтримки здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів шляхом зменшення їх доходної частини (у разі податкових пільг), або за рахунок грошових коштів державних підприємств та організацій. Основні форми державної підтримки суб'єктів економічної діяльності, у тому числі малого бізнесу: пряме бюджетне фінансування підприємств з боку державного та місцевих бюджетів; податкові пільги; часткове покриття державою відсотків за кредитами та покриття інших фінансових витрат; державні гарантії за кредитами; обов'язкове державне страхування комерційних ризиків; пільгові тарифи на товари та послуги, що надаються державою або державним підприємством; списання заборгованості з податків і податкових зборів, які підприємство не в змозі покрити самостійно.

Основним інструментом координації підтримки підприємництва є регіональні програми, що розробляються на різних рівнях управління і базуються на ключових підходах до державної підтримки: програмно-цільовому і координаційному, де перший формує мету, шляхи і засоби їхньої реалізації з орієнтацією на кінцеві результати, порівнюванням обсягів наявного і необхідного ресурсного забезпечення, а другий визначає роль і місце кожного рівня управління і досягненні поставлених завдань.

Регіональні програми розвитку малого підприємництва є інструментом державного управління. Однією з найефективніших форм державної підтримки малого бізнесу є лізинг. Фінансовий лізинг передбачає надання малим підприємствам обладнання, а не грошей на їх придбання, що гарантує використання грошей

у повному обсязі за призначенням. Широке застосування лізингу на малих підприємствах дозволить знизити ризик утрати наданих фінансових коштів. Крім того, розповсюдження лізингу дає малим підприємствам реальні шанси реалізувати перспективний план свого розвитку.

Для того, щоб малий бізнес ефективно функціонував в українській економіці і приносив позитивні результати так, як він це робить в європейських державах, потрібно використати ряд універсальних методів державного регулювання та стимулювання розвитку малого підприємництва, зокрема: встановлення системи пільг, у тому числі пом'якшення податкової політики; впровадження спрощеної системи оподаткування, бухгалтерського обліку та фінансової звітності; державна підтримка розвитку факторингової та лізингової діяльності; фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка; забезпечення участі суб'єктів малого підприємництва у виконанні поставок для державних, регіональних і місцевих потреб; розміщення державного замовлення на випуск продукції та надання послуг сектором малих підприємств на конкурсній основі; удосконалення нормативно-правової бази у сфері підприємницької діяльності; надання достовірної інформації підприємцям про умови діяльності; інформаційно-консультаційне обслуговування, в рамках якого повинна надаватися допомога з проблем формування та функціонування малих підприємств.

У розвинених країнах світу держава активно створює інформаційно-консультаційні центри, які поєднують урядові структури, підприємницькі асоціації, торговельні палати, банківські установи; допомога у матеріально-технічному забезпеченні; полегшення доступу до фінансових ресурсів шляхом зниження облікової ставки Національного банку України, стабілізації курсу гривні, вдосконалення та поширення механізмів гарантування кредитів для малого підприємництва.

На сучасному етапі господарювання малий бізнес в Україні характеризується неоднорідністю і непослідовністю у своєму розвитку і вимагає провадження дієвої державної політики щодо стимулювання та підтримки з боку органів центральної та місцевої влади.

Стасік А. І.

аспірант

Класичний приватний університет

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ЗДІЙСНЕННІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Участь громадян у здійсненні публічного адміністрування, може розглядатися у двох аспектах: як політичне право особи; як соціальний інститут функціонування демократичної публічної влади. Участь у здійсненні публічного адміністрування як політичне право особи передбачено від прийняття першого ґрунтового міжнародного документа - Загальної декларації прав людини, яка заклала основи сучасної світобудови і визначила людину як цінність у праві та політичному житті, права людини значно розширилися в матеріальному та сутнісному вимірі, і досі є основними природними можливостями індивідуума для особистого життя, реалізації та розвитку себе в соціумі. Відтак можна говорити про розмежування прав людини і громадянина. Зайчук О.В. визначає громадянина як особу, яка належить до постійного населення певної держави, має нормативно закріплений статус, користується захистом держави і в межах її території, і поза нею. Громадянин має певні особливості, що надають йому можливість бути суб'єктом не лише економічних та соціальних, а й політичних відносин.

Участь проявляється у багатьох сферах демократичного врядування, зокрема на етапах формування державних інституцій (через вибори), планування їх діяльності (через референдуми), сприяння прийняттю державних рішень (законодавчі ініціативи, громадські слухання, консультації), контролю за їх діяльністю (громадська експертиза та нагляд) тощо. З вищезазначеного можна зробити висновок, що система участі необхідна не лише для реалізації прав громадян, а й для функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування. З точки зору теоретичного аналізу участі варто проаналізувати не лише поняття, а й форми участі, оскільки можна сказати, що усталеного розуміння цього поняття не існує.

Ю. Тихомиров у своїх працях розрізняє три основні форми участі громадян у здійсненні влади: *безпосередня*, коли все населення або його частина бере участь у вирішенні питань державного життя; *представницька*, коли такі питання вирішують виборні представники; *професійна*, яка означає виділення для виконання поточних і спеціальних функцій управління особливого прошарку людей. Це пояснюється тим, що професійні форми участі фактично є похідними від представницьких форм участі, які більшість науковців не вважали за доцільне відокремлювати.

Здійснення участі громадськості у публічному управлінні реалізується через певні механізми участі. Як зазначає М. Гирик, «такі механізми складають систему нормативно-правових та публічно-управлінських механізмів, що створюють легітимні умови й засоби реальної участі соціально активних громадян у управлінні публічними справами, зокрема через їх залучення до публічного управління».

Нормативно-правові механізми представлені ієрархічною системою нормативно-правових актів, що закріплюють право громадян на участь в управлінні публічними справами; визначають правовий статус інститутів громадянського суспільства; визначають процедурно-процесуальні механізми взаємодії громадянського суспільства та правової держави і впливу громадськості на публічне управління тощо. Публічно-управлінські механізми є системою суб'єктів, уповноважених забезпечувати реалізацію впливу громадськості на публічне управління, забезпечувати зворотний зв'язок між суб'єктами публічного управління та громадськістю, доводячи до відома останньої результати втілення її пропозицій, рішень тощо.

Отже, під участю громадськості у публічному адмініструванні слід розуміти співпрацю громадян з органами державної влади та місцевого самоврядування з метою вироблення управлінських рішень згідно з межами компетенції цих органів, що в свою чергу має результатом підвищення рівня поінформованості населення щодо власних прав і свобод, актуальних проблем соціально-політичного розвитку, а також сприяння реалізації механізмів громадської участі. Механізми забезпечення участі громадськості у публічному адмініструванні являють собою безпосередні шляхи здійснення участі громадян у здійсненні публічних справ та формуванні публічної політики.

Тітов І. О.
аспірант
Класичний приватний університет

МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ПРИКОРДОННОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Державна прикордонна інфраструктура є однією з ключових складових місцевих економік регіонів та територіальних громад нашої держави, яка грає різні ролі впливу на їх функціонування. Саме тому модернізація прикордонної інфраструктури України та створення нових прикордонних розгалужень з країнами-членами Європейського Союзу шляхом впровадження механізмів публічного управління на зазначені процеси в різних сферах, в тому числі економічній, потребує особливої уваги держави.

Проте впровадження механізмів публічного управління в даній сфері неможливе без детального вивчення перспективних шляхів розвитку складової об'єкта дослідження, без погляду на зазначене через призму економіко-регіональної науки, в тому числі без проведення аналізу пропускної спроможності пунктів перетину на лінії державного кордону.

В контексті правого забезпечення публічного управління розвитку прикордонної інфраструктури, яке представлено в межах правового поля держави, означене регламентується на різних рівнях, починаючи від місцевого, регіонального та національного, через основні інструменти впровадження державної політики, якими є законодавчі та нормативно-правові акти, як ті, що розроблені та були запроваджені, так і ті, що перебувають в процесі реалізації на всіх зазначених рівнях.

З огляду на негативні тенденції впливу на функціонування існуючих пунктів перетину на державному кордоні України обставин повномасштабної війни, розпочатої проти України російською федерацією та попередньо карантинних обмежень викликаних пандемією гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом було проведено аналіз пропускної спроможності діючих пунктів пропуску на прикладі Українсько-Словацького кордону з вибіркою показників повноцінної роботи кордонної інфраструктури до зазначених форс-мажорних обставин, з метою розуміння показників нормального функціонування пунктів пропуску та повернення до зазначених рівнів у після воєнний час.

Отже, одним з ключових елементів реалізації механізмів публічного управління є правовий аспект забезпечення удосконалення та відкриття нових перспективних пунктів пропуску на лінії перетину державного кордону.

Топольський О. Є.
аспірант
Класичний приватний університет
наук. кер. – д.держ.упр., професор Мерзляк А. В.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ

Державна служба в нашій державі залишається базовим елементом системи державного управління. Вона покликана сприяти тісному згуртуванню на базі національних, загальнолюдських а також соціальних та професійних цінностей, регіональних, загальнодержавних, місцевих цілей а також інтересів об'єднань громадян та безпосередньо самих громадян. Коли є належний та ефективний потенціал функціонування державної служби, то це у значній мірі впливає на рівень дотримання конституційних прав а також громадянських свобод, послідовний та стабільний розвиток країни. Можемо говорити, що реформи систем державного управління у вигляді реформ адміністративних здійснюються насамперед через безпосередньо через реформування системи державної служби.

Взагалі проблеми, що в системі державної влади здійснюються суперечливі й складні за своїм характером процеси реформування отриманого ще від колишнього Радянського Союзу неефективного й громіздкого механізму державного управління, а саме воно часто є ускладненим надмірною політизацією. Тобто розвиток державного управління здійснюється в умовах прояву пострадянського й посттоталітарного синдрому в українському суспільстві, генерують негативні моменти, явища та процеси перманентні непорозуміння між урядом, партіями, президентом, парламентом, громадськими об'єднаннями, громадянами тощо. Прояви такого синдрому управління є наслідком того, що командні інтереси бюрократизованої системи, окремих політсил можуть домінувати над публічними інтересами.

Однак глибинною причиною даного стану речей є відсутність гнучкості в процесі адаптування системи управління та виробничого механізму до конкретних змін, що істотно посилює складнощі трансформації всієї системи управління. Тому за цих обставин кожен державний чиновник прагне здійснювати повноваження в ручному управлінні, здійснюючи дії на власний розсуд або керуючись інтересами певної партії, якій він завдячує власною посадою. Звичайно при такому підході досить складно здійснювати системне та ефективне, комплексне управління з боку держави. Це може бути причиною неможливості побудувати надійну, збалансовану й ефективну систему державного управління.

Все вищезазначене досить повно поєднане з бюрократизованістю прийняття управлінських рішень, частково з корупцією а також з політизацією і негативним чином впливає на якість та ефективність. Загалом все це потребує вирішення і є істотним викликом для майбутнього. Можемо стверджувати, що нинішні інституції державної служби не зовсім адаптовані до нових суспільних умов а суперечності, які ще не розв'язані мають наслідком нові виклики та появу гострих проблем на управлінському рівні. Відзначимо, що низька лояльність та компетентність державних службовців а також ефективність державних інституцій, непослідовність та незавершеність ряду реформ а також недоліки це все ресурси, якими здатна скористатися РФ щоб дестабілізувати соціальну систему, державну службу та дезінтегрувати українське суспільство, знизити рівень довіри до органів влади, створити механізми маніпуляції й впливу.

Якщо проаналізувати державну службу з точки зору функціонування соціальної системи, то враховуючи специфіку своїх соціальних функцій, ролі і статусу, цілей, вона є підсистемою в масштабах держави. Досліджуючи державну службу в якості системи, що характеристики не будуть виключати інші а матимуть домінуювальний характер. В той же час вона приводить досить відмінні підходи щодо виявлення характеру тих чи інших суперечностей в системі державної служби. До них вона зараховує: суперечності, які зумовлюються поділом за рівнями або за підрозділами департаментів, які сформовані у її структурі; суперечності між індивідуальним, особистим та безособовим, загальним та груповим у структурі зв'язків та чинних норм; суперечності в структурі внутрішніх та зовнішніх соціальних цілей.

Тобто створення нової орієнтованої соціально сервісної моделі державної служби в Україні має бути вибудована на основі використання нових підходів щодо організації моментів взаємодії громадян з публічною адміністрацією шляхом надання можливості реального впливу суспільства на формування сутнісних і змістовних характеристик по розбудові інституту державної служби. Вона має розбудовуватися з врахуванням принципів соціальної орієнтованості й людиноцентризму і має реалізовуватися в інтересах всіх представників соціальної спільноти.

Сама доцільність переформатування моделі державної служби України має ґрунтуватися на наступних позиціях: розробці ефективної моделі політики держави, яка спрямована на забезпечення потенційних можливостей для всіх представників спільноти і над котрою здійснюється контроль структур громадянського суспільства; значне підвищення показника авторитету й конкурентоздатності владних та державних структур на базі динамічних видозмін й трансформації відносин в суспільстві; стимулювання розвитку якостей особистих в державних службовців, зокрема: стилю мислення як інноваційного, вищого рівня професіоналізму, абстрактної неупередженості в процесі прийняття рішень, патріотизму й служіння інтересам національним; підвищення рівня надання адміністративних та соціальних послуг шляхом вдосконалення системи мотивації й розробки чітких критеріїв й показників ефективності професійної роботи державних службовців тощо.

Трохін Д. О.

аспірант

Класичний приватний університет

ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО ЯК ДЖЕРЕЛО РОЗВИТКУ МІСЦЕВИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ

Інноваційна модель розвитку України привертає дедалі більшу увагу науковців, політиків, представників бізнесу. Інноваційні процеси відіграють в сучасній економіці надзвичайно важливу роль, а визначення та врахування їх особливостей є неодмінною умовою забезпечення ефективності економічної стратегії держави. Лише на цьому шляху національна економіка може зайняти пристойне місце в світовому ринковому середовищі. Створення належних стимулів для поширення інноваційної моделі економічної поведінки українського бізнесу стає одним із найбільш визначальних завдань економічної політики держави.

У всьому світі найбільш результативною із впровадження інновацій вважається промисловість. Виробництво стає більш зорієнтованим не на масового споживача, а на специфічні потреби окремих індивідів, тобто на невеликі за місткістю ринки. Високими темпами зростає чисельність підприємницьких структур, особливо малих та середніх підприємств, які спроможні швидко адаптуватися до вимог зовнішнього середовища. Швидкі темпи модернізації життя людей призводять до зростання вимог до якості товарів та послуг, до їх розмаїтості. Відповідно, суспільство стає більш відкритим та сприйнятливим до інновацій як засобу досягнення необхідного розмаїття.

Інноваційне підприємництво як форма прояву інноваційної моделі розвитку економіки України має стати вирішальним фактором у розбудові "нового" українського суспільства в умовах глобалізації. Основні акценти сьогодні переміщуються на завдання прискореного інноваційного розвитку, переходу до стратегії економіки знань. В її основі лежать інтелектуальні ресурси, інтелектуальний капітал, наука, процеси трансферу результатів творчої діяльності у виробництво матеріальних і духовних благ. У розвинених країнах частка секторів економіки з інтенсивним використанням інтелектуального капіталу сьогодні становить понад 50 % і ця цифра постійно зростає.

Отже, проблеми розвитку інноваційного підприємництва в Україні залишаються відкритими і потребують подальшого наукового дослідження. Результати статті можуть бути використані державними органами влади з удосконалення державної регуляторної політики в сфері пільгового оподаткування інвестиційних проектів без пільгового стимулювання інновацій, державної інноваційної політики та розвитку інноваційного підприємництва

Федчук Д. Б.

аспірант

Класичний приватний університет

ЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ

Реалізація державної політики в будь-якій сфері суспільних відносин істотно залежить від кадрового забезпечення органів державної влади. Високі професійні якості, належний рівень знань, а також високий рівень правової свідомості та культури – все це ті характеристики, якими мають володіти державні службовці.

Проходження публічної служби – це досить тривалий процес, який складається для особи з кількох послідовних етапів, метою яких є формування високопрофесійних фахівців, які на обійманій посаді максимізують ефективність публічного управління. Досягнення високого рівня ефекту від виконання такою особою своїх службових повноважень можливе лише тоді, коли процес проходження ним служби, становлення його професійного рівня є керованим або організованим у такий спосіб, який дає змогу звести до мінімуму

стороннє імперативне втручання з боку органів уповноважених на регулювання процесу проходження публічної служби. Розвиток сукупності якостей особи, яка обіймає відповідну посаду та виконує функції з публічного управління, варто вважати процесом професійного розвитку.

Значення професійного розвитку державних службовців проявляється і в системі самого публічного управління, і в системі його кадрового забезпечення. Так, для потреб ефективного публічного управління беззаперечною умовою є наявність професійних кадрів, які здатні вирішувати не лише заздалегідь визначені завдання та реалізовувати функції публічного управління, але й наділені необхідним рівнем компетентностей для оперативного реагування на нові виклики, з метою мінімізації або недопущення появи соціально-економічних ризиків у суспільстві. Що ж стосується системи публічної служби, то професійний розвиток є її центральним, стрижневим елементом, оскільки охоплює собою всю сукупність складників процесу підготовки, підбору, підвищення кваліфікації, атестації кадрів, а також управління кар'єрою публічних службовців.

Система професійного розвитку існує протягом усього періоду проходження служби, починаючи від підготовки та закінчуючи звільненням публічних службовців. Така всеосяжність передбачає не те що необхідність, а безапеляційність, беззаперечність імплементації в процес такого розвитку всіх без виключення складників, пов'язаних із формуванням та вдосконаленням компетентностей публічних службовців. Саме тому управління процесом професійного розвитку означає фактичне управління проходження публічної служби з орієнтиром на постійне підвищення ефективності діяльності службовців.

Узагальнюючи викладене вище, доцільно систематизувати ті аспекти функціонування системи професійного розвитку публічних службовців, які мають найбільше значення для всієї публічної служби в Україні:

- визначає якість публічного управління, оскільки проявляється в рівні сформованих професійних компетентностей службовців;
- забезпечує формування нової управлінської еліти в Україні, яка орієнтована виключно на демократичних цінностях, що, своєю чергою, впливає на якість відносин у сфері публічної служби;
- забезпечує створення управлінського потенціалу, як однієї із найважливіших складових частин загальнодержавного розвитку в аспекті реалізації концепції сталого розвитку;
- через рівень сформованих професійних компетентностей та правової свідомості визначає якість подолання або, навпаки, поширення корупційних явищ;
- деіндивідуалізує систему надання публічних послуг, що покликано підвищувати рівень їх транспарентності.

Усе викладене вище є об'єктивним проявом та результатом розвитку системи публічного управління, яке ґрунтується на принципах демократії, відкритості державних інститутів, сервісної орієнтації публічної служби та публічних послуг.

Фельтов М. Г.

аспірант

Класичний приватний університет

ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Однією з умов існування розвиненої демократії є виражена система органів публічної влади, в якій є місце як сильній центральній владі, так і наявність широкої автономії у місцевих органах. Саме в такому симбіозі може розвиватися громадянське суспільство та створювати дієві інститути, які будуть виступати активними учасниками владно-управлінських відносин і забезпечувати права громадян. Така побудова взаємин забезпечує надалі функціонування стабільної системи, у якій виграють усі учасники:

– влада – має позитивний імідж, отримує широку підтримку серед населення та сприятливі умови для роботи, а також необмежені перспективи співпраці з широкою громадськістю у розв'язанні суспільно важливих проблем та забезпеченні умов для сталого розвитку;

– громадяни – отримують допомогу від влади у розв'язанні власних проблем, забезпечуються підтримкою інститутів громадянського суспільства, підвищують рівень своєї політичної та правової культури й освіти, мають можливість розвиватись на власний розсуд, реалізовувати власні цілі як самостійно, так і збираючись у групи.

Разом із децентралізацією влади, яка має забезпечити умови для створення спроможних органів влади на місцях, кожна місцева громада отримує перспективи для розвитку та певний вплив на цей процес через співпрацю із владою на місцях та організацію взаємоконтролю. На базі цього посилюється громадянське суспільство й активізуються його інститути, котрі беруть на себе частину функцій із забезпечення життєдіяльності громадян. Як зазначають дослідники, серед основних факторів проведення децентралізації влади варто виділити систему чіткого розмежування сфер функціонування органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства. Із забезпеченням децентралізації влади відбувається значне стимулювання процесу становлення громадянського суспільства та широкого розвитку його інститутів. На наступному етапі вже інститути громадянського суспільства чинять вплив на владу, спонукають до передачі функцій та повноважень на нижчий рівень управління, створюють умови для забезпечення прозорості управлінських процесів й залучення до цього громадянського суспільства. Результатом стає те, що громадськість усвідомлює власну значимість та усвідомлено трансформує взаємини з владою на партнерські, бере на себе відповідальність за суспільно-політичні процеси. Держава ж за таких умов з абсолютистської перетворюється на сервісну, тобто таку, що створена й діє завдяки громадянам на їх благо.

Спроможна місцева влада, а саме органи місцевого самоврядування, перетворюють владу у державі на більш людяноцентристську, орієнтовану на суспільні інтереси. За умов децентралізації влади розбудовується чітка система пріоритетів, де інтереси держави та інтереси окремої людини, громади, суспільства

загалом не протиставляються одне одному, а знаходяться на рівних позиціях та узгоджуються задля забезпечення максимальної результативності й корисності для максимального кола учасників. На основі аналізу провідного світового досвіду дослідники акцентують увагу на тому, що спонукальною силою для розвитку громадянського суспільства є сильне місцеве самоврядування, котре сприяє процесам демократизації держави та допомагає громадянам навчитися відстоювати власні права законними шляхами, об'єднуватись і разом працювати на забезпечення соціально-політичної та економічної стабільності у країні.

Реформа децентралізації, що проходить в Україні останніми роками, є не першою спробою проведення змін адміністративно-територіального устрою та розв'язання суперечностей у взаємодії між органами публічної влади різних рівнів. Однак спеціалісти позитивно кваліфікують перетворення, до яких призвела децентралізація влади на цьому етапі. На відміну від попередніх спроб, цього разу в Україні спромоглися зсунути з місця це питання та провести реальні перетворення.

Фомін А. В.

аспірант

Класичний приватний університет

ПОНЯТТЯ КОМУНІКАЦІЙ ТА КОМУНІКАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Управлінські функції здійснюються засобами взаємодії між індивідами, соціальними групами, тобто за допомогою комунікації та обміну інформацією. При цьому слід зазначити, що «інформація» та «комунікація» є взаємопов'язаними термінами. Поняття «комунікація» в аспекті соціальної взаємодії, являє собою обмін думками, ідеями, відомостями, що передаються від одного носія до іншого за допомогою знаків, зафіксованих на матеріальних носіях. Термін «комунікація» можна розуміти двояко, з одного боку, у ньому фіксується статика взаємодії. Зокрема це можна простежити на прикладі будь-якого письмового документа, який несе в собі ту чи іншу інформацію, виконує інформативну, емотивну (спонукає емоції; мотивацію взаємодії) а управлінську функцію і встановлює та підтримує фактичні контакти. З іншого боку, комунікації фіксують динаміку, безпосередньо процес взаємодії.

Комунікації у системі публічного управління є офіційним, юридично цілеспрямованим регламентованим рухом індивідуальних суб'єктів управління до соціальної спільності із береженням за цими суб'єктами певної автономності, самостійності, самодіяльності, індивідуальності. Структура комунікативного процесу зазвичай є набір чотирьох базових елементів, до яких відносяться:

- відправник – особа, яка генерує ідею, або збирає та передає інформацію;
- власне інформація, безпосередньо повідомлення, яке має бути закодовано за допомогою символів;
- канали передачі інформації та засоби передачі інформації;
- одержувач – особа, для якої призначається інформація та яка інтерпретує її.

Будь-який орган публічної влади, являє собою соціальну організацію, яку з позиції теорії соціальної взаємодії потрібно визначати, як форму взаємодії людей, яка націлена на виконання певної суспільно значущої функції. Така взаємодія забезпечується та виражається за такими засобами:

- система офіційних відносин, які регламентуються юридичними розпорядженнями;
- розподіл функцій, що у сукупності утворює горизонтальну спеціалізацію;
- субординації посад, що є вертикальною спеціалізацією;
- система комунікацій включають засоби і канали передачі інформації, яка рухається зверху вниз, знизу вгору і по горизонталі.

Доцільно наголосити, що комунікативний процес відіграє важливу роль у публічному управлінні незалежно від того, про яку форму комунікації йдеться. Керівники органів публічного управління потребують інформацію, необхідну для прийняття рішення.

Комунікація існує на всіх рівнях системи публічного управління. Комунікативні функції організації – це винятковий навик, який можливо здобути, вдосконалити й розвинути. Комунікація є результативною, якщо інформаційне повідомлення може бути декодоване і зрозуміле для одержувача.

У публічному управлінні можливо виділити такі види публічної (зовнішньої) комунікації:

- з метою інформаційного спілкування;
- для залучення публічних послуг;

– з метою обговорення попередніх ідей, які неможливо досягти без народної участі

Комунікаційний процес у публічному управлінні включає такі елементи: установи публічного управління та громадяни, повідомлення, канали комунікації, інформаційні бар'єри, зворотний зв'язок.

Отже, можна констатувати, що комунікація в публічному управлінні – це обмін інформацією між двома суб'єктами комунікативної взаємодії. Для органів публічного управління надзвичайно важливою складовою комунікативної діяльності є зворотний зв'язок та перехід від одностороннього інформування громадян про дії влади до двосторонньої комунікації "громадянське суспільство – публічний орган – громадянське суспільство". Комунікація не може існувати у відриві від держави і суспільства, а суспільство не може розвиватися без грамотно налагодженої комунікації.

Юдін С. В.

аспірант

Класичний приватний університет

наук. кер. – к.держ.упр., доцент Балабуха К. Є.

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО МАРКЕТИНГУ ДЛЯ КРАЇН ІЗ ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ

Враховуючи процес модифікації цілей і функцій маркетингу за останні 25 років, що було продиктовано появою Інтернету, також сучасною військово-економічною ситуацією в Україні, необхідно перейти до мо-

дернізації концептуальних підходів створення у вітчизняному виробництві маркетингових систем, розглядаючи їх як самоорганізовані. Будемо визначати маркетингову систему (МС) як відокремлений і визначений тип систем, яка складається із різноманітних взаємопов'язаних і взаємодіючих підсистем, створеної індивідами на основі механізму зворотнього зв'язку (тобто кібернетичною), ціллю якої є оптимальне досягнення цілей як індивідам, що складають саме систему, так і суспільством в цілому.

Будемо визначати МС як відокремлений і визначений тип систем, яка складається із різноманітних взаємопов'язаних і взаємодіючих підсистем, створеної індивідами на основі механізму зворотнього зв'язку (тобто кібернетичною), ціллю якої є оптимальне досягнення цілей як індивідам, що складають саме систему, так і суспільством в цілому. Але можливо також звернутися до словників: система маркетингу – комплекс найбільш суттєвих відносин та інформаційних потоків, які пов'язують фірму з ринками збуту її товарів; система маркетингу – комплекс найбільш суттєвих ринкових відносин та інформаційних потоків, котрі з'єднують фірму з ринками збуту.

Бачимо, що надане нами визначення узагальнене та цілеспрямоване. Розглядаючи концепцію розвитку МС як самоорганізованої, визначаємо основні поняття: розвиток, еволюція, рост.

Оскільки еволюція є формою розвитку, тобто якісною зміною, нелогічно розуміти під еволюцією суто кількісний розвиток. Під еволюцією розуміємо плавну якісну зміну, а під революцією – стрибкоподібну, швидку якісну зміну. Саме стрибкоподібний розвиток відповідає видозміні моделей маркетингу, особливо в другій половині XX ст., що досить докладно розглянуто в роботах Котлера Ф. Розглянемо співвідношення понять організація, розвиток та самоорганізація – одного з основних понять синергетики.

Під самоорганізацією розуміється процес встановлення в системі порядку виключно за рахунок кооперативної дії та зв'язків її компонентів відповідно до попередньої історії, що призводить до зміни її просторової, часової чи функціональної структури.

Оскільки МС представляє одну з категорій у суспільному розвитку, то при її аналізі слід враховувати механізми взаємозв'язків самоорганізації та організації у її розвитку. Якщо самоорганізація МС виступає об'єктивною підставою активізації діяльності системи, тоді організація є способом її упорядкування. Розглядаючи еволюцію МС, доречно навести як ґносеологічно обґрунтовується висловленням, що стосується кібернетичних систем: лише різноманітність може знищити різноманітність. Це слід розуміти в наступному ключі: при введенні нових понять відбувається уточнення їхнього змісту, а через них визначається можливість вирішення протиріч, що виникли в розумінні сутності явищ, що спостерігаються. Розвиток розмаїття веде до наступної уніфікації, систематизації та узагальнення понять та його змісту. Тим самим вирішуються протиріччя у розумінні спостережуваних і досліджуваних явищ. Говорячи про співвідношення самоорганізації та організації, слід вважати, що ці дві категорії мають у своїй основі протилежні начала. Тому неможливо однозначно стверджувати, що організація буде неодмінним твердженням вищого рівня самоорганізації. Організація може призводити до негативних наслідків. Оскільки МС вбудована в економічну систему як регіонального, національного, так і глобального масштабу, то періодичність у МС можна розглядати як стадіальний процес, що характеризує зародження нової системи, її розвиток, зрілість, згасання і, нарешті, руйнування, що є закінченням циклу. Тут йдеться про трансформацію МС.

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПРІОРИТЕТИ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ГУМАНІТАРНОМУ, ДУХОВНОМУ ТА ПЕДАГОГІЧНОМУ ВИМІРАХ

ПЕРСПЕКТИВНІ КОНЦЕПТИ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ АУТОНОМІЇ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Боднар І. Д.

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ДО УРОКУ ІНФОРМАТИКИ З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Цифровізація є ключовою тенденцією розвитку сучасного суспільства, трансформуючи всі аспекти людської діяльності, зокрема освіту. У контексті викладання інформатики цифрові технології забезпечують умови для створення інноваційного освітнього середовища, яке покращує формування у здобувачів освіти ключових компетентностей для життя в цифровому світі.

У ході дослідження теми "Особливості підготовки вчителя до уроку інформатики з використанням сучасних цифрових технологій" було опрацьовано широкий спектр наукових джерел і праць провідних дослідників у галузі педагогіки, інформаційно-комунікаційних технологій та цифрової освіти. Зокрема, особливу увагу приділено дослідженням Н.В. Морзе та О.Г. Бикова, які аналізують сучасні підходи до використання цифрових технологій у навчальному процесі, підвищення цифрової грамотності педагогів та впровадження інновацій у систему освіти [5; 6].

У наукових роботах (Жалдак М.І., Морзе Н.В., Биков В.Ю.) акцентується увага на тому, що використання цифрових технологій у навчальному процесі є невід'ємним елементом сучасної освіти. Відповідно, Жалдак М.І. підкреслює, що цифрові інструменти сприяють розвитку алгоритмічного мислення та забезпечують інтерактивність навчання, а Морзе Н.В. наголошує на важливості формування ІКТ-компетентностей у вчителів для ефективного використання новітніх технологій [3; 5; 6].

Згідно з теорією інтегративного навчання (Морзе Н.В.), цифрові технології дозволяють не тільки передавати знання, а й створювати умови для їх самостійного здобуття учнями. Це сприяє активізації пізнавальної діяльності та розвитку критичного мислення, що особливо важливо у викладенні інформатики.

Також у роботах Панченко Н. «Використання цифрових освітніх платформ на уроках інформатики» [7] та Близнюк Т. «Цифрові інструменти для онлайн і офлайн навчання» [1] висвітлені глобальні тенденції цифровізації освіти. Увагу зосереджено на питаннях використання хмарних сервісів, інтерактивних платформ (Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams), віртуальних симуляцій та штучного інтелекту для планування та проведення уроків інформатики.

Важливість цієї теми зумовлена швидким розвитком інформаційних технологій і необхідністю адаптації педагогічної практики до сучасних викликів. Уроки інформатики сьогодні спрямовані не лише на формування технічних знань, але й на розвиток ключових компетентностей учнів, таких як критичне мислення, креативність, співпраця, цифрова грамотність та уміння працювати з великими обсягами даних.

Сучасний вчитель інформатики має бути не лише компетентним у своїй предметній галузі, а й володіти навичками роботи з цифровими технологіями. Це забезпечує якісну підготовку уроків, сприяє ефективному навчанню учнів і дозволяє інтегрувати міждисциплінарні знання.

Таким чином, вивчення праць зазначених науковців і джерел інформації стало основою для розробки ефективних методик підготовки до уроків інформатики, які враховують потреби сучасного освітнього середовища, інтереси учнів і виклики цифрової епохи.

Цифровізація уроків інформатики є важливим кроком у розвитку сучасної освіти. Формування цифрових компетентностей, як зазначено в Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти України, є однією з головних цілей освітнього процесу. Це вимагає від учителів здатності ефективно використовувати цифрові технології для організації та проведення уроків, створення інтерактивного контенту й залучення учнів до активного навчання. Використання таких платформ, як Kahoot, Quizizz або Scratch, значно підвищує мотивацію учнів, роблячи навчання захоплюючим і доступним. Це стимулює інтерес до предмету та сприяє глибшому засвоєнню матеріалу [1].

Крім того, важливим напрямом цифровізації є інтеграція сучасних інструментів, які базуються на штучному інтелекті. Наприклад, використання платформи Fobizz дає можливість учителям отримувати якісні навчальні ресурси та тренінги для вдосконалення своїх цифрових навичок. А впровадження ChatGPT, як інструменту для генерації текстів, обговорення завдань або навіть створення індивідуальних навчальних матеріалів, значно розширює можливості персоналізованого навчання. Такі інструменти дозволяють створювати унікальний контент, відповідати на питання учнів і надавати їм підтримку під час навчання, що особливо важливо в умовах дистанційної або змішаної форми освіти.

Таким чином, інтеграція цифрових технологій, включно з платформами на основі штучного інтелекту, є ключовим кроком у підвищенні якості навчання, мотивації учнів та адаптації освітнього процесу до викликів сучасності. Це створює передумови для підготовки молоді до успішного життя в цифровому суспільстві.

Досвід дистанційного навчання під час пандемії COVID-19 також підкреслив важливість впровадження цифрових технологій. Онлайн-інструменти стали ключовим засобом забезпечення безперервності навчального процесу, дозволяючи організовувати уроки навіть у віддаленому форматі. У зв'язку з цим, учителі мають бути готовими адаптуватися до нових умов, впроваджуючи інноваційні технології у свою діяльність.

Для забезпечення якісного дистанційного навчання використовуються різноманітні платформи та сервіси, які сприяють ефективній організації навчального процесу. Однією з таких платформ є Google Classroom, яка дозволяє створювати завдання, приймати роботи, комунікувати з учнями та проводити інтерактивні заняття. Microsoft Teams також є чудовим інструментом для спільної роботи та проведення онлайн-уроків, пропонуючи широкі можливості для інтеграції різноманітних додатків. Платформа Moodle, як система управління навчанням, дозволяє створювати курси, проводити тестування та надавати доступ до навчальних матеріалів.

Популярними сервісами для проведення відеоконференцій, які забезпечують зручний спосіб організації уроків у режимі реального часу, є Zoom та Google Meet.

Для створення інтерактивних вікторин, тестів і завдань активно використовуються такі платформи, як Kahoot та Quizizz, які роблять процес навчання цікавим і динамічним. Edmodo виступає як соціальна навчальна мережа, яка забезпечує спілкування між учнями та вчителями, а також надає доступ до завдань і навчальних ресурсів. Ще одним корисним інструментом є Padlet, який дає можливість створювати віртуальні дошки для обміну ідеями, документами та матеріалами.

Ці платформи та сервіси суттєво полегшують організацію дистанційного навчання, забезпечуючи його безперервність та ефективність, а також створюючи можливості для гнучкого й інтерактивного навчального процесу. Однак для успішного використання цих інструментів необхідно ретельно готуватися до кожного уроку, що включає врахування як технічних, так і методичних аспектів.

Підготовка до уроку інформатики включає три ключові аспекти. Перший із них – методична підготовка, яка передбачає вибір підходів і методів викладання, що відповідають темі уроку та враховують вікові особливості учнів. Другий аспект – змістовна підготовка, яка включає аналіз навчального матеріалу, його оновлення відповідно до сучасних тенденцій у сфері інформаційних технологій та підготовку завдань для різних рівнів учнів. Третій важливий компонент – технологічна підготовка. Вчитель повинен не лише протестувати технічне обладнання, але й підготувати цифрові матеріали, такі як інтерактивні вправи, відеоуроки, презентації, які зроблять урок не лише інформативним, а й цікавим [3].

Таким чином, цифровізація уроків інформатики є необхідною для підготовки учнів до сучасного світу, наповненого інформаційними технологіями, і водночас вимагає від учителів високого рівня професійної підготовки, здатності працювати з новітніми інструментами та забезпечувати якісне, інтерактивне й ефективне навчання.

Впровадження сучасних цифрових технологій у підготовку вчителя до уроку інформатики є великим кроком до створення якісного освітнього середовища, яке відповідає потребам цифрового суспільства. Комплексний підхід до підготовки педагога забезпечує ефективність уроку, мотивацію учнів до навчання та формування у них більшості компетентностей.

Список використаних джерел

1. Близнюк Т. Цифрові інструменти для онлайн і офлайн навчання : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 64 с.
2. Грушко Р. С. Від теорії до практики: організаційно-педагогічні умови для формування цифрової компетентності на уроках інформатики. *Педагогічна інноватика: сучасність та перспективи*. 2024. № 4. С. 64–71.
3. Жалдак М. І. Система підготовки вчителя до використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. *Науковий часопис НПУ імені М.М. Драгоманова. Серія 2: Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання*. 2011. № 11. С. 3–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_2_2011_11_3 (дата звернення: 12.10.2024).
4. Міністерство освіти і науки України. Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти. Київ : МОН України, 2020. 56 с. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 12.10.2024).
5. Морзе Н. В., Гладун М. А., Дзюба С. М. Формування ключових і предметних компетентностей учнів робототехнічними засобами STEM-освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. Т. 65. № 3. С. 37–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2018_65_3_6 (дата звернення: 12.10.2024).
6. Морзе Н. В., Співак С. М. Формування сучасного хмароорієнтованого персоналізованого освітнього середовища, враховуючи ІКТ-компетентність учасників навчального процесу. *Відкрити освітнє е-середовище сучасного університету*. 2017. № 3. С. 44–55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2017_3_44 (дата звернення: 12.10.2024).
7. Панченко Н. Використання цифрових освітніх платформ на уроках інформатики. *Педагогічні науки та освіта*. 2023. № XLIV–XLV. С. 62–70.

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ У ХХІ СТ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ, ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

Анісімова Л. В.

КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
наук. кер. – д.соц.ком., професор Бессараб А. О.

ПЕРЕКЛАД ГЕНДЕРНО МАРКОВАНИХ АНГЛОМОВНИХ ЛЕКСЕМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

У контексті соціальних змін сприйняття гендерних параметрів людини, як слушно зауважує О. Головко [1, с. 88], спричиняє формування значної кількості гендерно маркованих інновацій, які вербалізують конструкти «СУЧАСНА ЖІНКА» і «СУЧАСНИЙ ЧОЛОВІК». В обох конструктах наявні гіпоелементи *сім'я, матеріальне (економічне) становище, соціальний статус, відносини з протилежною статтю, професійна діяльність, поведінка, зовнішність, вік, етнічне походження*, актуалізовані неологізмами з відповідними семами.

Значна кількість фемінних інновацій експліцитно номінує жінку фемінно маркованими лексемами або їхніми «уламками» (наприклад, *bride (bridezilla), girl (camgirl), lesbian (hasbian), mother, mom, mum (helicopter mother, alpha mom, ASDA mum), her (do-it-herselfer), princess (Black-American princess), wife (office wife), woman (do-it-all woman)* тощо), ономастичними одиницями (*Bridget Jones, HEIDI*), морфологічними засобами, представленими фемінно маркованими суфіксами *-ette (fluffragette), -trix (editrix)*. Імплицитна референція до жіночої статі відбувається завдяки використанню гендерно нейтральних суфіксів *-er, -ista (alpha earner, fashionista)*.

У більшості інновацій, які вербалізують конструкт «СУЧАСНИЙ ЧОЛОВІК», сема «маскулінність» виражена експліцитно такими одиницями, як *man, him, boy, dad, husband, bachelor (patio man, himbo, toy boy, NASCAR dad, work husband, toxic bachelor)*, й ономастичними одиницями *HENRY, Meldrew*, причому морфологічні засоби вираження семи «чоловік» відсутні, що пояснюється маскулінністю англійської мови.

Як для жінки, так і для чоловіка однаково важливими є категорії *поведінка, стосунки з протилежною статтю, зайнятість і професійна діяльність, вік, етнічне походження*. Ці параметри відбиваються у майже рівній частці фемінно й маскулінно маркованих неологізмів.

Особу кризь призму міжперсональної взаємодії репрезентують інновації, утворені головним чином за допомогою суфіксоїда *-sexual*, що зазнав поетапної еволюції семантики з поверненням до первинного, дещо модифікованого змісту – «людина з певними сексуальними уподобаннями» (*ecosexual, vegansexual*) і нейтралізацією набутого маскулінно маркованого компонента, наявного в одиницях *metrosexual, technosexual, retrosexual*.

В українській мові на позначення представників професії різної статті існують окремі лексичні одиниці, на відміну від англійської:

That's not to mention the decades-old equipment, frequent electrical blackouts and the fact that most of her patients – women in labour – travel to the hospital, over bumpy roads, via motorbike / Не кажучи вже про те, що медичне обладнання тут не оновлювалося десятиліттями, електрику часто вимикають, а більшість її пацієнток – жінки, у яких почалися пологи, – їдуть до лікарні розбитими дорогами на мопеді (BBC News) [2; 3].

Uppala Chandrasekera is the director of public policy at the Canadian Mental Health Association in Toronto. She says that «to onlookers, [the reaction to a microaggression] may seem disproportionate» / Уппала Чандрасекера, директорка суспільної політики в Канадській асоціації психічного здоров'я у Торонто, каже, що «сторонньому спостерігачу реакція на мікроагресію часто здається неадекватною» (BBC News) [2; 3].

Saudi Arabia's latest announcement follows US media reports that CIA director Gina Haspel has heard audio recordings believed to capture the journalist's murder / Напередодні в американських ЗМІ повідомлялося, що директорка ЦРУ Джина Гаспел чула аудіозапис, що нібито свідчить про вбивство журналіста (BBC News) [2; 3].

Є низка професій, які властиві переважно жінкам, що знайшло відображення в мові у вигляді існування лексичних одиниць лише жіночого роду:

Emmanuelle Bamongo has worked as a midwife in the Central African Republic for over a decade / Еммануель Бамонго понад десять років працює акушеркою в Центральноафриканській Республіці (BBC News) [2; 3].

To a man who's a nurse: «Wow, you don't see many male nurses.» / «Ух ти, чоловіків не часто побачиш у цій професії!» – чоловіку, який працює медбратом (BBC News) [2; 3].

Отже, англломовні лексеми, в яких відсутній гендерний маркер, українською мовою зазвичай перекладаються з ним.

Список використаних джерел

1. Головко О. М. Лінгвальна актуалізація вимірів антропного буття (на матеріалі інновацій англійської мови) : автореф. дис. ... канд. філол.наук : 10.02.04. Херсон, 2010. 20 с.
2. BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news> (дата звернення: 30.11.2018).
3. BBC News. Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian> (дата звернення: 30.11.2018).

Смоляк В. М.

КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
наук. кер. — д.соц.ком., професор Бессараб А. О.

НОВОУТВОРЕННЯ В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Відносно новим явищем у політичному дискурсі є так звана політична коректність. Її поява пов'язана, передусім, із демократичними змінами глобального масштабу, які вимагають уникати висловлювань, які могли б образити або роздратувати людину, задіяну в політичній комунікації.

Політичний дискурс слугує інструментом боротьби за владу сил та інтересів, що конфліктують. Цьому слугують комунікативні стратегії зазначеного дискурсу. Зокрема, О. Яшенкова вказує на такі основні стратегії політичного дискурсу: «самопрезентації, агітаційна, формування емоційного контролю, інформаційно-інтерпретаційна, аргументативна, маніпулювання, дискредитації, нападу, самозахисту тощо» [1, с. 168–170].

Політичний дискурс має специфіку насиченості новоутвореннями — неологізмами. Прикладом того, наскільки легко формуються новоутворення в політичному дискурсі, може бути таке. Під час президентства Ф. Рузвельта в політичній термінології США з'явився новий термін — *New Deal*, значення якого — нові заходи політичного й економічного характеру, спрямовані на оздоровлення американської економіки. Похідне слово *New Dealish* з'явилося в американських газетах дещо пізніше.

Існують такі групи новоутворень у політичному дискурсі:

— сфера безпосередньо політики та соціального життя: *youthquake, pussy-footer, Europarliament, belonger, survivor, welfare mother, dial-a-meal, multiculturalism, etc.*: Adeela Shafi, the Tory PPC for Bristol East, argues for a more unifying sense of Britishness. She says state-imposed Multiculturalism has failed (BBC News) [2]. У цій цитаті наявні два політичних новоутворення *Britishness* та *multiculturalism*. У тексті, що описує політичну біографію магната Майкла Ашкрофта, наявний політичний неологізм — *belonger*: Mr Ashcroft has numerous business interests in the central American country. He holds dual UK and Belize nationality and is also a «belonger», or citizen, of the Turks and Caicos Islands (BBC News) [2];

— сфера захисту навколишнього середовища також є наріжним каменем політичного дискурсу. Можна навести приклади таких новоутворень: *acid fog, energy belt, etc. Drifting icebergs are «ecological hotspots» that enable the surrounding waters to absorb an increased volume of carbon dioxide, a study suggests* (BBC News) [2];

— кримінальна сфера також дає новоутворення в політичний дискурс: *neighbor watch, steaming, wolf-pack, etc.* У статті, присвяченій німецькому політичному діячу та адміралу Карлу Деніцу, використано новоутворення *wolf-packs*: Doenitz argued that Allied merchant shipping should be the U-boats' main target. He also invented the idea of submarines hunting in «wolf-packs» large enough to overwhelm the convoys' naval escorts (BBC News) [2];

— сфера комп'ютерних та інформаційних технологій усе більш розвивається, тому проникає в політичний дискурс: *multi-user, to computerize, to blitz out, to telework, to telecommute, telebanking, videobank, etc.* Наведемо приклад новоутворення (*teleworkers*), що використане в статті, яка описує прийняття урядом Англії норм та правил для людей, які працюють на дому: *The government has issued a code of practice for people who work from home. It's estimated that 2.2 million employees are now, using technology to do their jobs* (BBC News) [2].

Є також лексико-семантичні групи новоутворень, що позначають звичайні, повсякденні речі, наприклад:

— їжа (*longlife milk, beefburger, fishburger, etc.*). При описанні проблеми якості продуктів харчування з політичного погляду в цитаті був використаний неологізм *longlife milk*: *Ultra Heat Treatment (UHT) is used for products such as «long-life» milk. The product is heated to a temperature of 132°C to 140°C for one second to destroy all bacteria*;

— одяг (*slimster, sweatnik, bloomers, etc.*);

— взуття (*thongs, backsters, etc.*).

Отже, для англомовного політичного дискурсу характерним є поповнення глосарію, зокрема новоутвореннями — неологізмами.

Список використаних джерел

1. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Київ, 2010. 312 с.
2. BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news> (дата звернення: 30.11.2018).

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТІ

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СОЦІО-КОМУНІКАТИВНИХ ПРОЦЕСАХ

Бессараб А. О.

д.соц.ком., професор

КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради

ДОСВІД СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО МЕДІАПРОСТОРУ ЗА КОРДОНОМ

У контексті актуальності створення інклюзивного медіапростору, здатного задовольнити потреби різних груп населення, особливої ваги набуває аналіз зарубіжного досвіду, що надає змогу виявити оптимальні підходи та методики в реалізації таких ініціатив. Українська дослідниця О. Кочеміровська обґрунтовує: «Комплексні підходи, інтегровані програми організації життєвого простору в зарубіжних країнах, упровадження ними системних рішень для поступового зняття проблем доступу, більш ефективної інтеграції в суспільно-економічне життя представників різних груп громадян відкривають для України можливості для наслідування й адаптації найкращого зарубіжного досвіду в українських реаліях» [1, с. 381]. Водночас авторка наводить стратегічні напрями, виділені У. Токаревою: напрацювання формули збереження/розвитку людського капіталу, зокрема для тих людей, які поїхали зі своїх громад; турбота держави про громадян на всіх етапах їхнього повернення до звичного життя, у всіх публічних сервісах; збереження/відновлення зв'язку з державою; сприяння працевлаштуванню або самозайнятості; підтримання психологічного комфорту, допомога в збереженні соціальних зв'язків зі «своїми» – сімейними лікарями, майстрами/майстринями побутової сфери, доступу до продуктивних ярмарків/ринків, кафе, спортивних клубів, місць дозвілля і т. ін. [2].

Зарубіжний досвід створення інклюзивного медіапростору демонструє стратегічне спрямування багатьох держав на забезпечення рівного доступу до інформації, освіти та праці для всіх громадян, включаючи людей з інвалідністю [3]. У Європейському Союзі, зокрема, інструменти соціальної безбар'єрності зосереджені навколо концепції навчання впродовж життя, що визнано основоположним принципом соціальної згуртованості. Такі ініціативи, як Європейська електронна платформа освіти дорослих (EPALE), забезпечують кращий доступ до освітніх можливостей, включаючи осіб з обмеженими можливостями. У багатьох країнах ЄС акцент робиться на розвитку ключових компетентностей, включаючи цифрову грамотність та міжособистісну комунікацію, що є основою для включення в сучасне медіасередовище.

Канада є прикладом країни з розвиненими програмами медіаінклюзії. Тут діє Служба різноманітності та інклюзії в публічній службі, яка формує інклюзивний медіапростір шляхом поширення знань, тренінгів та інформаційних кампаній. Водночас ухвалення Закону про рівність у працевлаштуванні зобов'язує роботодавців створювати умови для рівного доступу до комунікаційних і професійних можливостей. Усі ці заходи супроводжуються медійним висвітленням і просуванням інклюзивних підходів у суспільстві [3]. Швеція акцентує на практичній допомозі людям з інвалідністю через Службу громадської зайнятості, яка забезпечує адаптацію інформаційного середовища до індивідуальних потреб, у тому числі надаючи доступ до перекладених матеріалів та спеціалізованих цифрових ресурсів. У Польщі діє Фонд підтримки осіб з інвалідністю, що фінансує підготовку фахівців і розвиток цифрової інфраструктури для розширення можливостей інформування [3]. В Естонії діє окрема стратегія щодо навчання впродовж життя, яка враховує потреби різних груп населення та орієнтована на інклюзію через освіту і професійний розвиток. У Німеччині важливою є державна підтримка через Закон про кваліфікаційні можливості, що стимулює адаптацію людей до потреб ринку праці. Водночас здійснюється інформування громадян щодо доступних ресурсів через цифрові платформи та ЗМІ [3].

Тож міжнародний досвід засвідчує, що створення інклюзивного медіапростору потребує міжвідомчої координації, розвитку цифрових навичок, упровадження правових норм і фінансових стимулів.

Список використаних джерел

1. Кочеміровська О. Міжнародні підходи та сучасні національні практики забезпечення інклюзивності і роль медіаконтенту. *Проблеми політичної психології* : зб. наук. пр. 2024. Вип. 16(30). С. 372–385. DOI: <https://doi.org/10.33120/popp-Vol16-Year2024-181>.

2. Токарева У. Стратегія інтеграції ВПО у приймаючі громади: базові підходи – погляд Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.facebook.com/tokarieva/posts/pfbid02Xm3T7SD41DDGNc24-fDnad5pRhQFjfEey1MmepFnbdFTErJzeEUHen95X9KZMha1M> (дата звернення: 30.09.2024).

3. Зубченко С. О., Каплан Ю. Б., Тищенко Ю. А. Створення безбар'єрного середовища та соціальна інклюзія: світовий досвід для України : аналітична доповідь. Київ : НІСД, 2020. 24 с.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Гороховська О. В.

Класичний приватний університет

Зарицька В. В.

Класичний приватний університет

д.психол.н., професор

КОПІНГ-ПОВЕДІНКА СЕРЕД СТУДЕНТІВ

Студентський період є важливим етапом у житті молодшої людини, коли вона стикається з численними стресовими ситуаціями та викликами. Це час, коли потрібно навчитися управляти власними емоціями, стресом та іншими труднощами. Одним із ключових механізмів, що допомагають студентам адаптуватися до цих умов, є копінг-поведінка.

Копінг-поведінка – це різноманітні стратегії і способи, за допомогою яких людина справляється з труднощами, стресами, емоційними переживаннями або непередбачуваними ситуаціями. Це може бути як психологічна, так і поведінкова реакція, орієнтована на подолання перешкод. Важливість копінг-поведінки серед студентів полягає в тому, що вона допомагає не тільки в подоланні стресу, але й у забезпеченні емоційної стабільності, підтримці здоров'я та покращенні загального самопочуття, що, у свою чергу, позитивно впливає на їх навчання та міжособистісні стосунки.

Залежно від ситуації, людина може застосовувати різні стратегії копіngu, які можна умовно поділити на два типи:

- проблемно-орієнтовані стратегії копіngu, коли людина намагається вирішити проблему безпосередньо, шукаючи шляхи її подолання або оптимізації ситуації.

- емоційно-орієнтовані стратегії копіngu, коли людина спрямовує свою увагу на полегшення емоційного стану, наприклад, за допомогою релаксації або психологічної підтримки.

Студентів можна розглядати як особливу категорію людей, які стикаються з численними стресовими ситуаціями, такими як академічні навантаження, соціальні адаптації в новому колективі, складнощі у взаємодії з викладачами та одногрупниками, а також у життєвих ситуаціях, пов'язаних з особистими проблемами чи кар'єрними планами. Саме в цей період важливою є здатність до саморегуляції та застосування ефективних копінг-стратегій для підтримання психологічної рівноваги та досягнення академічних цілей.

Зокрема, в дослідженнях, проведених серед студентів, часто виявляється, що більшість з них використовують емоційно-орієнтовані стратегії для полегшення стресових ситуацій, такі як перегляд фільмів, спілкування з друзями або фізична активність. Однак важливим є поєднання цих стратегій з проблемно-орієнтованими методами, такими як планування часу, організація робочого процесу, пошук допомоги у викладачів або психологів.

Найчастіше студенти вдаються до таких типів копінг-стратегій, як активне вирішення проблеми, планування та організація, пошук емоційної підтримки, медитація та релаксація, втеча від проблеми.

Вибір копінг-стратегії залежить від низки факторів, таких як особистісні характеристики студента, рівень стресу, соціальна підтримка, наявність навичок саморегуляції та здатність до адаптації. Студенти, які мають високий рівень емоційного інтелекту і соціо-емоційної компетентності, більш схильні до використання ефективних копінг-стратегій, орієнтуючись на активне вирішення проблем і пошук соціальної підтримки.

Використання ефективних копінг-стратегій сприяє кращій адаптації студентів до навчального середовища, підвищує їх психологічну стійкість, а також покращує академічні результати. Студенти, які володіють розвиненими копінг-навичками, здатні краще справлятися із стресовими ситуаціями, менше відчувають тривожність та депресію, що дозволяє їм більш ефективно організовувати своє навчання і соціальні взаємодії.

Копінг-поведінка є важливим механізмом адаптації студентів до навчальних та соціальних викликів. Розвиток ефективних копінг-стратегій допомагає студентам знижувати стрес, підвищувати свою мотивацію та досягати високих результатів в навчанні. Важливо, щоб студенти навчилися поєднувати емоційно-орієнтовані стратегії з проблемно-орієнтованими методами, що дозволить їм бути більш адаптивними та успішними в різних життєвих ситуаціях.

Студент О. А.

аспірант, викладач кафедри практичної психології

Класичний приватний університет

ПОНЯТТЯ КРИЗИ У СИСТЕМІ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ

Криза – це ситуація емоційного й розумового стресу, що вимагає значної зміни уявлень про світ і про себе за короткий проміжок часу. Якими б життєвими подіями не викликався криза (втрата близької людини, ситуація насильства, природні катастрофи тощо.), вона зачіпає найбільш фундаментальні, життєво значущі потреби і цінності людини, стає домінантою його внутрішнього життя і супроводжується сильними емоційними переживаннями. Найчастіше подібний перегляд уявлень спричиняє зміни в структурі особистості. Ці зміни можуть носити як позитивний, так і негативний характер. Особистість, яка перебуває в кризі, не може залишатися такою, як раніше; іншими словами, їй не вдається осмислити свій актуальний психотравмуючий досвід, оперуючи знайомими, шаблоновими категоріями або використовувати прості звичні моделі пристосування.

У сучасній психологічній науці не існує поки що загальноприйнятої теорії і типології криз. Виділяють:

1. Нормативні: - вікові чи кризи розвитку. До нормативних криз відносять такі, які супроводжують людину на всьому протязі життя. Це кризи розвитку або вікові кризи. Вікова криза – це перехідний період між віковими

етапами, який неминуче переживає кожна людина по завершенню певних стадій розвитку. У сучасних вітчизняних і зарубіжних дослідженнях з проблем вікових криз особлива увага приділяється раніше маловивченим періодам середньої і пізньої зрілості. 2. Ненормативні кризи: -екстремальні (природні стихії, техногенні катастрофи, різні види насилля тощо); - втрата близького (розлучення матері та дитини, смерть близької людини, розлучення тощо).

Ненормативні кризи ще називають травматичними, так як вони супроводжуються нанесенням людині психічної травми. До класичних видів психічної травми відносять екстремальні травми, пов'язані із загрозою життю, здоров'ю та добробуту, і травми втрати. У зв'язку з цим ненормативні або травматичні кризи поділяють на два типи: екстремальні кризи та кризи втрати близького. Ці кризи виникають під впливом кризової ситуації. Отже, життєвий шлях особистості пов'язаний із проходженням різних критичних ситуацій, які, на думку Е. Іоманс, можна позначити як етапи руйнування, коли відбувається ламання, відмирання або позитивна дезінтеграція деяких наших природних способів бачення світу, пізнання себе й ставлення до навколишнього.

Критична ситуація – це така ситуація, у якій суб'єкт не може реалізувати основні потреби свого життя і яка ставить його перед необхідністю зміни способу буття. Криза – це реакція особистості на критичну ситуацію, що виражається в нездатності особистості розв'язати цю ситуацію в короткий час і звичний спосіб. Найсильнішими критичними ситуаціями особистості є такі, що пов'язані з усвідомленням власної смертності (невиліковна хвороба, участь у бойових діях тощо) або зіткнення зі смертю іншого (переживання втрати близької людини). Критична ситуація переживається особистістю по-різному. З одного боку, вона може справити руйнівну дію, підвищуючи тривогу й депресію, почуття безпорадності й безнадійності, що може призвести до життєвої кризи. А з іншого, – додати життю значення, зробити його більш повним і змістовним. У кожному разі зіткнення із критичною ситуацією болісно переноситься особистістю й змінює її відношення до життя, смерті, себе й цінностей, що формує різні життєві стратегії, які допомагають людині вийти із критичної ситуації.

Щербина В. В.

Класичний приватний університет
д.соц.н., доцент, професор кафедри практичної психології

ПОНЯТТЯ ТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСУ

Психологічний стан людей після травматичного стресу має загальні характеристики, що виходять за межі психологічних станів. Так, у постраждалих формуються установки жертви. Це з пов'язано з тим, що людині вигідно якомога довше залишатися жертвою. Відбувається віктимізація ситуації – люди отримують наклепку жертви. Формується рентна орієнтація у постраждалих, яка близька за значенням та механізмами виникнення з станом жертви. Людина з рентною орієнтацією протистоїть психологічній допомозі, вона «задоволена» своїм психологічним станом, так його соціальний статус «постраждалий» дозволяє отримувати або сподіватися отримувати матеріальну та моральну вигоду. Ілюзія справедливості устрою світу. Деякі люди вважають, що все зло обов'язково має бути покараним. Вони вважають, що якщо вони ведуть праведний спосіб життя, то їх не має торкнутися страждання. Це, як правило, чесні шляхетні, важливі і справедливі люди. Заради принципу вони готові пожертвувати і своїм життям, і життям близьких, і чужим життям. Ілюзія простоти устрою світу. Згідно з цією ілюзією, світ полився на дві частини: «наші» та «не наші». Стосовно «наших» можна застосувати і чесність і шляхетність. «Не наші» повинні бути зневажені, тому що (ще одна ознака травмованої особистості) хто не з нами, той проти нас. Проблема формування відповідальності у посттравматичній ситуації та проблема психологічної допомоги - досить відома і водночас мало розроблена область психології.

Сутність психологічної допомоги людині полягає в тому, щоб вона сама змогла запустити механізм відповідальності за себе, за свою поведінку, за своє здоров'я. Щоб використати механізм відповідальності за себе у психотерапевтичному процесі, необхідно допомогти постраждалому точно усвідомити природу його проблем. З методичної точки зору процес психотерапевтичного навчання може складатися з наступних компонентів.

1. Корекція найпоширеніших помилкових «міфічних» уявлень щодо стресових реакцій у процесі адаптації до нових умов життя та діяльності. Міфотворчість - це особливість угруповань, які перенесли масову психічну травму і не отримали необхідної психологічної допомоги. Нерідко відсутність психологічної допомоги супроводжується недовірою до офіційних джерел інформації.

2. Подання інформації про загальну природу стресової реакції. Людина повинна мати уявлення про те, яким чином думки та емоції можуть впливати на сам організм людини і яким чином стрес може грати позитивну (еустрес) та негативну (дистрес) ролі.

3. Розвиток у клієнта свідомості того, як у нього проявляється стресова реакція, які характерні симптоми надмірного стресу. У результаті людина має відрізнити еустрес від дистресу.

4. Формування у клієнта можливості самоаналізу, щоб йому самому ідентифікувати характерні стресори. Важливо пам'ятати, що стресори у кожної людини носять тільки їй властивий характер. Якщо клієнт може ідентифікувати джерела стресу, то стають можливими конструктивні кроки для уникнення стресів або принаймні для кращої підготовки до зіткнення з ними.

5. Повідомлення постраждалому про ту активну роль, яку сам він грає у розвитку та лікуванні надмірного стресу.

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

<i>Сітковський Р. М.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ	3
УПРАВЛІННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	
<i>Вабіщевич В. І.</i> СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ У СИСТЕМІ КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН	5
<i>Кожолянко І. А.</i> ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СПРИЙНЯТЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДО ТЕХНОЛОГІЙ НИЗЬКОПОТЕНЦІЙНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ	5
<i>Лінчук Є. В.</i> СИСТЕМА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ	6
<i>Подільчук О. С.</i> МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ РЕФЛЕКСИВНОГО УПРАВЛІННЯ СПОЖИВЧИМ ПОПИТОМ ПІДПРИЄМСТВ	7
<i>Тищенко М. А.</i> ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»	7
<i>Чурко Т. В.</i> УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПІДПРИЄМСТВ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ)	8
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАРКЕТИНГУ, РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	
<i>Бояр А. В.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИКУ БІОНЕРГЕТИКИ	10
<i>Гнатчук Х. І.</i> ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ	10
<i>Діканов Д. С.</i> НОВІ ПРІОРИТЕТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	11
<i>Загарія І. В.</i> СТРАТЕГУВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ З ПОЗИЦІЙ БЕЗПЕКИ	12
<i>Панасенко К. Є.</i> ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ НЕРУХОМОСТІ	12

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВИХ ПРОБЛЕМ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА, ПРОЦЕСУ ТА КРИМІНАЛІСТИКИ

<i>Бусел А. О., Колб Д. С., Колб Д. С.</i> ПРО ДЕЯКІ ДЕТЕРМІНАНТИ, ЩО СПРИЯЮТЬ САМОВІЛЬНОМУ ЗАЛИШЕННЮ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ОСОБАМИ, ЯКІ ВИКОНУЮТЬ ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК	15
<i>Іщенко А. Р.</i> ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ НЕРУХОМОСТІ	12
<i>Лінчевський В. І.</i> ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ ВЕДЕННЯ БАЗИ ДАНИХ ПРО ВКЛАДНИКІВ: СПІРНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФОРМИ КОНСТРУКЦІЇ СКЛАДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ	16
<i>Ярошенко О. О.</i> ЩОДО КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОЦІНКИ ЗДІЙСНЕННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ РФ	17
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНИХ І ПРИВАТНИХ ІНТЕРЕСІВ ПРИ ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН	
<i>Алавідзе К. Г.</i> СПІРНІ ПИТАННЯ ВИКОНАННЯ ПОДАТКОВОГО ОБОВ'ЯЗКУ	19

МЕХАНІЗМИ І ТЕХНОЛОГІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

НОВІ ВИКЛИКИ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЯХ, ПІДПРИЄМСТВАХ ТА УСТАНОВАХ

Колот О. О.

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМ ВІЙСЬКОВИМ
СПІВРОБІТНИЦТВОМ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ 20

Кошовий А. Ю.

РЕАЛІЗАЦІЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 20

Семенюк О. Л.

КАДРОВА ПОЛІТИКА ПУБЛІЧНИХ ІНСТИТУЦІЙ У ПЕРІОД СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ В УКРАЇНІ 21

НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Августінов О. М.

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ 22

Августінов О. М.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ 22

Білий О. Г.

АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ
ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА 23

Білик Я. В.

КОМУНІКАТИВНА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕІНТЕГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ
ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ 24

Бондар В. Д.

ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА З РОЗВИТКУ МОВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН:
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДОСВІДУ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА ТА УКРАЇНИ 24

Буц О. Г.

РОЗВИТОК СИСТЕМИ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В УКРАЇНІ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 24

Буц О. Г.

СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В УКРАЇНІ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 25

Весельський Д. Ю.

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ НАУКОВОГО ПІДХОДУ
ЩОДО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛО В ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ 26

Волошко В. В.

ПРОЦЕС ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ 27

Галащ М. М.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ 28

Гармашов Б. С.

ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА З ОРГАНАМИ
ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН 28

Голуб В. О.

МОДЕРНІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ КОМУНІКАТИВНОЇ
ПОЛІТИКИ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ 29

Давиденко Р. Б.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ 30

Дубнов І. В.

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ 30

Жураковський А. Ю.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА ТА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ 31

Збандут О. В.

МЕТОДОЛОГІЯ МАРКЕТИНГУ НАДАННЯ ПОСЛУГ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ 32

Казаков Б. А.

РОЛЬ І МІСЦЕ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ 32

<i>Казаков К. І.</i> РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКІЙ СТАБІЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВ	34
<i>Каратеев А. А.</i> ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	35
<i>Карпов О. І.</i> СУЧАСНІ МАРКЕТИНГОВІ ЗАСАДИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	36
<i>Качан А. В.</i> ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ	36
<i>Кравченко В. М.</i> ФОРМИ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УКРАЇНІ	37
<i>Латишев В. П.</i> ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ	38
<i>Лизогуб Р. П.</i> ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ	39
<i>Ляшенко І. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	39
<i>Маньковський К. К.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	40
<i>Мензельський Є. В.</i> ВПЛИВ ФАКТОРІВ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА СИСТЕМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ	43
<i>Михайленко О. О.</i> РОЗВИТОК ІНСТРУМЕНТІВ УЧАСТІ ГРОМАДЯН У МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ (НА ПРИКЛАДІ М. ДНІПРО)	43
<i>Недбалюк Д. А.</i> ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО ЗАХИСТУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	44
<i>Онупко О. О.</i> МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ	45
<i>Панасенко К. Є.</i> ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ НЕРУХОМОСТІ	45
<i>Педак І. С.</i> ЕКОЛОГІЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	46
<i>Правник А. М.</i> ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ГРОМАД	47
<i>Пух Є. С.</i> УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В УКРАЇНІ ...	47
<i>Равлюк І. Л.</i> ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	48
<i>Рубчевський С. В.</i> ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ	49
<i>Руднєв Р. А.</i> ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЯК СКЛАДОВА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	50
<i>Рудченко М. Е.</i> СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ	50
<i>Рябцев О. С.</i> РОЛЬ ГРОМАДСЬКОГО МОНІТОРИНГУ ТА КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ	51
<i>Семенюк Т. Л.</i> ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОЮ ПІДГОТОВКОЮ ПЕРСОНАЛУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ	52
<i>Семеренко С. О.</i> ПЕРЕВАГИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	52

<i>Серебренников О. К.</i> ІННОВАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ МЕХАНІЗМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	53
<i>Сізов М. С.</i> ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ	54
<i>Слюсар Р. І.</i> ОСНОВНІ ФОРМИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	54
<i>Стасік А. І.</i> УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ЗДІЙСНЕННІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.....	55
<i>Тітов І. О.</i> МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ПРИКОРДОННОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	56
<i>Топольський О. Є.</i> МОДЕРНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ	56
<i>Трохін Д. О.</i> ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО ЯК ДЖЕРЕЛО РОЗВИТКУ МІСЦЕВИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	57
<i>Федчук Д. Б.</i> ЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ	57
<i>Фельтов М. Г.</i> ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	58
<i>Фомін А. В.</i> ПОНЯТТЯ КОМУНІКАЦІЙ ТА КОМУНІКАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ.....	59
<i>Юдін С. В.</i> РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО МАРКЕТИНГУ ДЛЯ КРАЇН ІЗ ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ	59
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПРІОРИТЕТИ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ГУМАНІТАРНОМУ, ДУХОВНОМУ ТА ПЕДАГОГІЧНОМУ ВИМІРАХ	
ПЕРСПЕКТИВНІ КОНЦЕПТИ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ АВТОНОМІЇ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	
<i>Боднар І. Д.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ДО УРОКУ ІНФОРМАТИКИ З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	61
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ, ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ	
ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ У ХХІ СТ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
<i>Анісімова Л. В.</i> ПЕРЕКЛАД ГЕНДЕРНО МАРКОВАНИХ АНГЛОМОВНИХ ЛЕКСЕМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	63
<i>Смоляк В. М.</i> НОВОУТВОРЕННЯ В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	64
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СОЦІО-КОМУНІКАТИВНИХ ПРОЦЕСАХ	
СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТІ	
<i>Бессараб А. О.</i> ДОСВІД СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО МЕДІАПРОСТОРУ ЗА КОРДОНОМ	65
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ	
<i>Гороховська О. В., Зарицька В. В.</i> КОПІНГ-ПОВЕДІНКА СЕРЕД СТУДЕНТІВ.....	66
<i>Студент О. А.</i> ПОНЯТТЯ КРИЗИ У СИСТЕМІ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ.....	66
<i>Щербина В. В.</i> ПОНЯТТЯ ТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСУ	67

Наукове видання

НАУКА І ВИЩА ОСВІТА

Тези доповідей
XXXIII Міжнародної наукової конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

Том 2

Матеріали подано в авторській редакції

Технічний редактор Ю. В. Бабич

Підписано до друку 07.11.2024.

Формат 60×84/8. Папір офсетний. Друк різнографний. Гарнітура Arial.
Умовн.-друк. арк. 8,37. Обл.-вид. арк. 8,76. Тираж 300 пр. Зам. № 3-11-2024К.

Видавництво

Класичний приватний університет

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення
та радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 3321 від 25.11.2008 р.

Виготовлено на поліграфічній базі Класичний приватний університет
69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70 б